

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO

VESELO MARTINOVANJE!
zamrznjene race, uvoz 599,00 SIT/kg
zamrznjene gosi, uvoz 799,00 SIT/kg
suha šunka v mreži E-MIZ 999,00 SIT/kg
goveja salama E-MIZ 1.690,00 SIT/kg

V soboto, 6. novembra 1999, od 7. do 19. ure
odprta prodajalna MARKET DRSKA.

DOLENJSKI LIST

Št. 44 (2619), leto L • Novo mesto, četrtek, 4. novembra 1999 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

SEDEMDESET LET OŠ XIV. DIVIZIJE SENOVO

SENOVO - Osnovna šola XIV. divizije Senovo ob 70-letnici pripravila vrsto dogodkov. Tako bodo v soboto, 13. novembra, ob 16. uri v avli Doma XIV. divizije na Senovem odprli razstave, uro pozneje si bodo obiskovalci lahko v šoli ogledali zbirko mineralov in ob 17.20 premo-govniški roj, urejen v šoli. Ob 18. uri bo v kulturni dvorani Doma XIV. divizije kulturna prireditev Nekoč in danes. Senovska šola ob jubileju med drugim organizira občinsko likovno kolonijo "V mladih srcih domujejo sanje" in športna srečanja, pripravljala tematsko glasilo, organizira akcijo Za sodobnejšo šolo in se predstavlja v projektu Eko šola. Praznovanje obletnice bodo na šoli popestrili tudi s koncertom skupine Orlek.

CERTIFIKAT ISO 14001 - Minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar (desni) je okoljevarstveni certifikat ISO 14001 izročil direktorju Revozove tovarne Jeanu-Marcu Calloudu. (Foto: A. B.)

Revozu okoljevarstveni certifikat

Minister Gantar Revozu izročil certifikat o ustreznosti ravnanja z okoljem ISO 14001 - Najboljši med vsemi Renaultovimi tovarnami - Vzoren primer slovenskega podjetja

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar na slovesnosti v Revozu tej novomeški družbi izročil certifikat o ustreznosti ravnanja z okoljem ISO 14001. Ta certifikat, ki jim ga je podelila mednarodna avtorska hiša Utac po presoji, ki so jo opravljali od 19. do 22. julija letos, potrjuje, da Revozov "sistem ravnanja z okoljem zadostuje pogojem za delovanje tovarne v zahtevnem mestnem okolju, ki postavlja vedno strožje zahteve".

"Sistem ravnanja z okoljem zahteva poznavanje in spremljanje pomembnih vplivov na okolje, kar pa ne zadošča, če ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje negativnih vplivov na okolje tudi v praksi ne izvajamo," pravijo v

MINISTROVO DREVO - Prvo drevo od več kot 2.600, kolikor jih bo Revoz posadil po Sloveniji, je na Revozovi zelenici posadil minister Gantar. (Foto: A. B.)

PO LEVSTIKOVI POTI

ČATEŽ - Na cilju popotovanja Po Levstikovi poti od Litije do Čateža bo v soboto, 13. novembra, ob 13. uri zaključna prireditev - razhodnja. Organizator popotovanja je Narava Bregar, k.d., Litija, organizator razhodnje pa Turistično društvo Čatež, SLKD - Območna enota Trebnje, in ZKD Trebnje. Vsi popotniki bodo prejeli brezplačno čaj in spominsko razglednico, prvi pa tudi praktične nagrade. Na razhodnji bodo v kulturnem programu nastopili združeni pevski zbori s Čateža, Mirne, iz Mokronoga in Velikega Gabra, trebanjska in litijska godba ter plesna skupina Čateške črte. Program bo povezovala igralka Simona Zorc - Ramovš, slavnostni govornik bo Tone Anderlič. Generalni pokrovitelj razhodnje je Krka, d.d., Novo mesto, ki vas tudi vabi na osrednjo prireditev na Čatežu. Organizatorji opozarjajo na poseben prometni režim.

ŠVEDI PRIHAJAJO

VELIKE LAŠČE - 2. in 3. decembra bo prišla v Velike Lašče skupina švedskih šolarjev, ki so podobno kot šolarji iz Velikih Lašč vključeni v mednarodni projekt računalniškega opismenjanja 3L. Come-nius I. Gre za projekt opismenjanja otrok prvih razredov osnovnih šol. Ta projekt je namenjen iskanju načinov čim boljšega opismenjanja v osnovnih šolah, saj je tako delo evropski problem.

Naprej nas žene želja po znanju

Podelitev Krkinih nagrad - V 29-ih letih že 1.640 nagrad za 1.152 raziskovalnih nalog - Že devet let tudi Krkini raziskovalni dnevi - Različne poti do znanja

NOVO MESTO - V petek, 29. oktobra, so v novomeškem Kulturnem centru Janeza Trdine podelili letošnje Krkine nagrade, že 29. po vrsti. Nagrade sta izročila predsednik uprave in generalni direktor Krke Miloš Kovačič in predsednik sveta Sklada Krkinih nagrad prof. dr. Miha Japelj. Med številnimi uglednimi gosti sta bila tudi šolski minister dr. Pavle Zgaga in predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. France Bernik.

Letos je Krka nagradila 34 raziskovalnih nalog, ki jih je izdelalo 28 slovenskih in tujih diplomskih in podiplomskih študentov ter doktorantov in 15 novomeških dijakov. V 29-ih letih pa so podelili že 1.640 Krkinih nagrad študentom in dijakom, ki so izdelali 1.152 raziskovalnih nalog.

V Krki se že od nastanka podjetja pred 45 leti zavedajo potrebe po vlaganju v znanje, saj dobro vedo, da je podjetje lahko uspešno le, če v njem delajo izobraženi in sposobni ljudje. Ker pa pred 29 leti na Dolenjskem ni bilo dovolj strokovnjakov, so se v Krki odločili pritegniti jih tudi s Krkinimi

KRKINE NAGRADE - Letos je Krka nagradila 34 raziskovalnih nalog, ki jih je izdelalo 28 študentov in doktorantov ter 15 novomeških dijakov. V 29-ih letih so podelili že 1.640 Krkinih nagrad. Na fotografiji: predsednik uprave in generalni direktor Krke Miloš Kovačič izroča nagrado eni od letošnjih nagrajenk. (Foto: Marko Klinc)

Cvičkova stranka bi zmagala

Župani desetih cvičkovih občin podpisali dogovor o zaščiti cvička in poseben elaborat o cvičku

KOSTANJEVICA NA KRKI - Dogovor o zaščiti cvička, ustanovitvi Združenja pridelovalcev cvička in strokovne skupine v okviru Združenja ter elaborat za zaščito vina s posebnim tradicionalnim poimenovanjem (PTP) cviček so pretekli petek na turistični kmetiji Colaričevih na Jablancah slovesno podpisali župani oz. njihovi pooblaščenici desetih

cvičkovih občin Novo mesto, Krško, Brežice, Trebnje, Šentjernej, Škocjan, Mirna Peč, Sevnica, Dolenjske Toplice in Žužemberk. Še večjo veljavo sta dogovoru in elaboratu dala podpisa predsednika državnega sveta Toneta Hrovata in podpredsednika vlade Marjana Podobnika. Oba dokumenta je zatem podpisalo še 13 pridelovalcev oz. polnilnic cvička.

Na ta dogodek sta številne goste: vinogradnike, enologe in ljubitelje cvička, povabila prva cvičkova princesa Lea-Marija Colarič in predsednik Zveze društev vinogradnikov Dolenjske (ZDVD) Jože Peternel. Vsi govorniki so v izbranih besedah spregovorili v domačen in sproščenem razpoloženju o slovenskem posebnosti. Kot je dejal krški župan Franci Bogovič, bi na Dolenjskem zagotovo zmagali, če bi ustanovili stranko - cviček... P. P.

13. POPOTOVANJE PO LEVSTIKOVI POTI

LITJA, ČATEŽ - V soboto, 13. novembra, bo potekalo 13. popotovanje po Levstikovi poti od Litije do Čateža, ki bo ob vsakem vremenu. Start in prijava so možne od 6. do 9. ure v Levstikovi ulici v Litiji. Letošnja novost je, da so organizatorji poleg 22 km dolge poti pripravili tudi krajšo možnost, 16 km dolgo pot od Litije do tretje kontrolne točke, do Moravč. Letos bo vsak sodelujoči prejel knjigo Frana Levstika Popotovanje iz Litije do Čateža s predstavljivo litijske in trebanjske občine ter opisom in zemljevidom poti. Osrednjo prireditev letošnjega popotovanja bo ob 13. uri na Čatežu organiziral tamkajšnje turistično društvo.

marles
hiše maribor d.o.o.
Hiše po vaši meri

Berite danes

- stran 2:
• Pri smeteh nič več, kot je bilo
- stran 3:
• Voda na Tolstem Vrhu
- stran 5:
• Gradili bodo samo še bogati!
- stran 9:
• Tudi Bela krajina ima peneče vino
- stran 11:
• Pretepeni varnostnik umrl
- stran 18:
• "Vse sem že doživela, le umrla še nisem!"

IZGNANCI SO SE VRNILI

SEVNICA - 88 članov sevnške krajevne organizacije Društva izgnancev si je ogledalo brestaniški grad Rajhenburg, kjer so jih leta 1941 zbrali pred izgonom v Nemčijo. Ogledali so si muzej političnih zapor-nikov, internirancev in izgnancev. Razstavo dr. Toneta Ferencja jim je predstavila kustosinja Irena Fürst, po ogledu pa so obiskali še Isteničovo vinsko klet na Bizeljškem.

PRI CVIČKOVI PRINCESI - Pri prvi cvičkovi princesi Lei-Mariji Colarič so se ob predsedniku ZDVD Jožetu Peternelu zaklepetali tudi predsednik državnega sveta Tone Hrovat, podpredsednik vlade Marjan Podobnik in krški župan Franci Bogovič. Princeza je predstavila in podarila gostom v leskovski kleti priložnostno polnjene buteljke Princesinega vina. (Foto: P. Perc)

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

- Upravljam s finančnim premoženjem
- Odkup in prodaja vrednostnih papirjev

BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija), ☎ 068/342-410
BPH, Rimska cesta 11, Trebnje, ☎ 068/460-730
BPH, Kolodvorska ul. 4, Crnomelj, ☎ 068/56-480
BPH, Kvedrova 28, Sevnica, ☎ 0608/41-371

VARSTVO PRI DELU

Nesreče postajajo predrage

Kako varno je delo varnostnika, če ta pri lovu na tri tatiče zaradi 84 litrov alpskega mleka izgubi življenje, kakor se je nedavno zgodilo v Novem mestu? Varnostnik ali policist pa nista edina poklica, pri katerih so delavci resno ogroženi, saj o nesrečah pri delu z nevarnimi snovmi in stroji poročajo skoraj vsak dan. Kot kaže, se bodo zahteve po boljšem varstvu in tudi po varovanju zdravja pri delu vse bolj zaostrovala. Precej novosti (o tem pišemo na 8. strani) prinaša novi zakon s tega področja, ki velja od sredine poletja, delodajalci pa ga bodo morali vzeti zares čez dve leti, sicer bodo deležni visokih kazni.

Vsekakor si upamo trditi, da bo v prihodnosti veliko bolje poskrbljeno za varnost in zdravje delavcev na delovnem mestu. Pri tem se ne slepimo, da se bo to zgodilo zaradi poostrenega socialnega čuta in naklonjenosti zaposlenim. Varstvo pri delu bi utegnulo dočakati izboljšave preprosto zato, ker tako narekuje Evropa. Ta zahteva nove predpise, po drugi strani pa k ukrepanju sili tudi evropski ali svetovni trg. Kakorkoli namreč razpravljamo o nesrečah pri delu in škodljivih vplivih na zdravje na delovnem mestu, vedno naletimo na stroške, ki jih nosi podjetje. Delavec, ki bo več let zapored v neprimernih držah prenašal tovar, ima velike možnosti, da postane, grobo rečeno, strošek za svoje podjetje. Tista podjetja, ki zrejo v Evropo in se dlje v svet, se bodo poskušala tem stroškom izogniti. Po vsej verjetnosti bomo samo zato v prihodnje pri delu bolj varni in zdravi.

BREDA DUŠIČ GORNIK

VREME
Ob koncu tedna bo spremenljivo z občasnimi padavinami.

Delovni čas trgovin

Kupujte več, pa boste dolgo živeli in vam bo lepo na zemlji. Tako zapoved pišejo trgovci, a ne le oni. Za lažje nakupe podaljšujejo trgovine svoj delovni čas. Občan se lahko oskrbuje z blagom tudi tedaj, če preživi pretežni del dneva v službi. Trgovci lahko prodaja tudi v času, v katerem v preteklosti ni zaslužil ničesar. Obratovalec čas trgovin, ki ga obravnava tudi tokratna anketa Dolenjskega lista, po malem narekuje "obratovalec" čas kupca. Gre za preblik sodobne, tržno naravnane Evrope. Zaradi tega preblik lahko zadišijo sveže zemlje celo na k nedeljskemu kosilu. Ob raztegnjenem delovnem času trgovin sobotno popoldne ni več rezervirano zgolj za družinski sprehod v gozd, ampak postaja že tudi priložnost za družinski izlet v veletrgovino. Če trgovine delajo cel dan in pozno v noč, bodo prodajalke, mlade mamice, mogoče še bolj kot doslej prisiljene videti svoje dojenčke le za kratek čas, ko jim bo dano biti doma. A tudi trgovcem se ob dolgem obratovalec času trgovin ne cedita med in mleko, zlasti če kupčija ne cveče ves čas, ko je lokal odprt. Vsekakor je delovni čas trgovcev, ki so ga ob mnogih hudih besedah zakoličili najprej v ljubljanskem BTC, zdrnil tudi sindikate. Ob napovedih podaljšanja delovnega časa v BTC Ljubljana je sindikat delavcev trgovine Slovenije menil, da bo tak delovni režim grobo posegal v pravice delavcev, kar bo imelo širše družbene posledice. Kaj menite o obravnavani temi?

VLADKA TURK, kmetijska svetovalka, iz Ribnice: "To, da se podaljšuje delovni čas in so trgovine odprte tudi ob nedeljah, samo podpira potrošniško lenobo in spodbuja potrošništvo, čeprav smo že tako pretirano potrošniška družba. Ob nedeljah ne hodim v trgovino, ker menim, da si tudi trgovci zaslužijo počitek. Niso toliko plačani, da bi delali še takrat, ko lahko drugi počivajo."

SLAVKO PODLOGAR, zaposlen na srednji šoli Kočevje: "Če hočemo v Evropo, se morajo tudi trgovine prilagoditi evropskemu načinu ponudbe. Za kupca je dobro, da so odprte tudi ob nedeljah, bilo pa bi dobro tudi za zaposlene, če bi za to dobili pošteno plačilo. Za delo ob nedeljah ne morejo biti enako plačani kot za ostale dneve. Morajo biti tudi kdaj prosti, saj vsak človek potrebuje počitek."

MIRO HRENK, strokovni delavec za kulturo, znanost in šport pri trebanjski občini: "Trgovci se skušajo vse bolj približati potrebam in zahtevam kupcev tudi s prilagajanjem odpiralnega časa trgovin; taka je ustaljena praksa tudi v razvitih državah in prav je, da ji skušamo čim bolj slediti, da ne bi bilo preveč boleče še večje odpiranje evropski konkurenci. Kupec je tam res kralj."

TADEJ KLATNUS, dijak 3. letnika poklicne šole v Krškem, iz Krmele: "Čeprav je bila tudi moja mama trgovka oziroma prodajalka, menim, da bi bilo prav, če bi trgovska podjetja prilagajala svoj delovni čas bolj življenjskemu ritmu in potrebam drugih, tako ali drugače zaposlenih ljudi. Med temi je precej takih, ki morajo delati ponoči, tudi ob nedeljah in praznikih."

JOŽEFA JALOVEC, šivilja iz Kostanjevica na Krki: "V trgovino skoraj ne hodim. Vendar kot vem, so odprte dovolj dolgo. Slišim, da se v Ljubljani prodajalci upirajo. Prav je, da se, saj so trgovine odprte dovolj dolgo. Trgovci bi radi daljši delovni čas zato, da bi več zaslužili. Če bo prodajalka delala cele dneve, ne bo nič z družino. To bo slabo za vzgojo otrok."

MARIJA PREDANIČ, prodajalka z Zgornjega Obrežja: "Govori se o podaljšanju delovnega časa trgovin. Nasprotujem takemu delovnemu času. Vsak, kdor ima družino, potrebuje nekaj prostega časa za družino, za otroke. Med tednom moramo dosti delati. Če je primeren delovni čas, si bolj zbran, drugače ne. Če bi bile katere trgovine odprte dlje časa, bi bile mogoče tiste z živili."

PETER CIGLER iz Stranske vasi pri Novem mestu: "Sedanjí delovni čas trgovin mi čisto ustreza, pa nimam trgovine pred nosom tako kot v mestu. Dovolj bi bilo, če bi bila v Novem mestu v nedeljo dopoldne odprta ena trgovina in še cene bi bile takrat lahko višje. Sicer pa prodajalci najbolj vedo, kdaj je smotno, da je trgovina odprta."

ZLATKO RIBARIČ, prodajalec v trgovini Kašča v Semiču: "Pri nas imamo trgovino odprto ob delavnikih po ves dan, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa nekaj ur manj. Mislim, da smo se dobro prilagodili kupcem, in ti se v glavnem ne pritožujejo. Kako pa je bilo včasih, ko so bile prodajalne ob nedeljah in praznikih zaprte? Danes pa nimamo trgovci prostega ne petka ne sverka, vedno smo na razpolago!"

JUŠ MIHELČIČ, gradbeni tehnik iz Metlike: "Delovni čas v trgovinah naj podaljšajo, a ne na škodo trgovcev, ampak naj lastniki zaposlijo več prodajalcev. S tem bi se povečalo število zaposlenih. Lastniki trgovin bi morali biti za to, da bi imeli odprto čim dlje, zlasti v našem obmejnem mestu. Blagajne za tiste, ki potrebujejo potrdilo za vrnitev DDV, bi morale biti ločene."

RADEČE TRETJE

RADEČE - Na tekmo vanju slovenske turistične zveze za komunalno najbolj urejen kraj v državi je med 104 udeleženci občinsko središče nove občine Radeče osvojilo zavidljivo 3. mesto. Prva je bila Spodnja Idrija, 2. mesto je dosegla Muta. Priznanje bodo Radečani prejeli na praznik sv. Martina 11. novembra v Laškem. Ker še iz nekdanje skupne občine vlada med tema dvema krajema precej rivalstva, nekateri samo še predlagajo, naj Radeče v prestolnico laškega piva pripeljejo s seboj nekaj gajb piva Union, da se bodo sploh lahko odžejale.

O SMETEH IN VODOVODU - O tem, kako bodo morali v prihodnjih letih ravnati z odpadki, so Belokranjcem pripovedovali (od leve): svetovalec ministra za okolje in prostor (MOP) Dušan Marc, državni sekretar na omenjenem ministrstvu Marko Slokar ter svetovalka vlade Meta Goršek. Povedali so tudi, da je MOP pripravljen pomagati pri belokranjskem regionalnem vodovodu, vendar v skladu s svojo strategijo. (Foto: M. B.-J.)

Na Cvibljju o preteklosti

Žalna slovesnost ob spomeniku padlim - Slavnostni govornik minister Anton Rop govoril o spreminjanju preteklosti

ŽUŽEMBERK - Slavnostni govornik letošnje žalne slovesnosti ob spomeniku padlim partizanom, aktivistom in civilnim žrtvam vojne in boja proti fašizmu na Cvibljju minister za delo, družino in socialne zadeve Anton Rop je spregovoril tudi o različnih pričevanjih o krivcah in odpiranju na stranski tir med borbo za oblast v preteklosti. Povedal je, da se bo vedno našel kdo, ki bo hotel spremeniti spomin na preteklost, ki bi si jo marsikdo rad prikrojil po svoji meri, kar se dogaja, bolj ko so dogodki časovno oddaljeni. Žalne slovesnosti so se udeležile

številne delegacije borčevskih organizacij, delegacija občine Žužemberk z županom Francem Škufco in predstavniki tujih konzularnih predstavništev, ki so položili vence pred spomenik padlim. V kulturnem programu so sodelovali recitatorji žužemberške osnovne šole, novomeška mestna godba, moški pevski zbor Žužemberk in moški pevski zbor iz Primorske. Žalno slovesnost so pripravili območni odbor ZZB Novo mesto, odbor 7. korpusa, žužemberška krajevna borčevska organizacija in občina Žužemberk. S. M.

GOVORIL JE MINISTER ROP - Slavnostni govornik na žalni svečanosti v spomin na padle borce pred spomenikom na Cvibljju minister Anton Rop je v zaključku svojega govora poudaril, da je spomenik na Cvibljju pomnik zločinov, ki si jih je izmisil človek in se ne smejo ponoviti. (Foto: S. Mirtič)

Bodo odpadki na dvorišču?

Kdaj bomo poskrbeli za trajno skladiščenje radioaktivnih odpadkov?

SEVNICA - Čeprav se v tem po vsej verjetnosti predvidljivem letu politiki spet bolj dobriko volivcem oziroma skušajo nase vse bolj opozoriti z visoko donečimi besedami in bombastičnimi akcijami, pa verjamejo v doboronamernost poslancev SDS Branka Kelemine, Bogomirja Špiletiča in Janeza Janše, ki so predlagali, da bi državni zbor po hitrem postopku sprejel zakon o prepovedi gradnje jedrskih elektrarn pri nas in prepovedali skladiščenje visoko radioaktivnih odpadkov (VRAO) ter nizko in srednje radio aktivnih odpadkov (NSRAO), poskrbeli pa za trajno varno skladiščenje NSRAO in VRAO. Z zakonom naj bi zapečatili delovanje krške nuklearke do konca leta 2023, predvsem pa preprečili morebitno gradnjo novih nukleark v Sloveniji.

Temeljni cilj zakona je varovanje zdravja ljudi in ohranitev okolja. Zato je potrebno urediti tudi trajno varno skladiščenje NSRAO in VRAO, zlasti iz NEK. Naša država je ena redkih, ki nima urejene strategije ravnanja z izrabljenim gorivom, ne zmore pa se niti dogovoriti z lokalnimi skupnostmi, kjer bi bili pripravljeni sprejeti te odpadke. Ker se ne vemo, kam z domačimi, je tolikanj pomembnejše, da jasno zavrnemo sleherno možnost, da bi NSRAO in VRAO "uvozili" od koderkoli in za kakršen koli že denar. Močan protijedrski lobi v EU in še zlasti naša severna sosedba bi izgubila iz rok adut, da ne vemo, kako in kaj z odpadki iz NEK. Za trajno skladiščenje bi potebovali po oceni predlagateljev zakona več kot 40 milijonov tolarjev. P. PERC

Pri smeteh nič več, kot je bilo

V Semiču okrogla miza o dolgoročnem reševanju odlaganja belokranjskih odpadkov - Državni sekretar Slokar: "Čez deset let ne bo več ne deponije pri Vranovičih ne v Bočki"

SEMIČ - V Beli krajini sta za 28 tisoč prebivalcev dve deponiji komunalnih odpadkov. Črnomaljski in semiški se zbirajo pri Vranovičih, metliški pri Bočki. Ker sta obe odlagališči že precej polni, se na črnomaljski in metliški Komunalni pripravljajo na razširitev. A na okrogli mizi o dolgoročnem reševanju odlaganja belokranjskih odpadkov, ki je bila v okviru občinskega praznika pretekli teden v Semiču, so bili nemalo presenečeni, ko jim je državni sekretar na ministrstvu za okolje in prostor Marko Slokar dejal, da čez nekaj let ne bo več ne ene ne druge deponije.

In to preprosto zato, ker ne bosta sposobni pridobiti integralnega dovoljenja za nadaljnje zbiranje odpadkov. Pa vendar so v Beli krajini načrtovali povsem drugače. Direktor metliške Komune Juš Mihelčič je povedal, da ima deponija v Bočki le lokacijsko, ne

pa tudi gradbenega dovoljenja. A pripravljajo projekt za razširitev. Prostora imajo namreč dovolj, saj so se pred leti iz problemov na vranoviški deponiji naučili marsičesa, tako da so odkupili vsa razpoložljiva zemljišča okrog odlagališča. Vendar bodo po njegovih besedah zaprosili za dovoljenje za odlaganje za naslednjih deset let le, če ne bodo v Beli krajini našli rešitve za skupno deponijo. Po njegovem bi bila primerna opuščenca vojašnica pri Vražem kamnu, kjer je potrebna infrastruktura, ki propada. Robert Klobučar iz črnomaljske Komune je dodal, da bo tudi odlagališče pri Vranovičih prihodnje leto polno, zato ga bodo morali razširiti.

Državni sekretar Slokar je dejal, da imamo pri nas deponije komunalnih odpadkov, ki to v resnici sploh niso, čeprav imajo nekatere celo uporabna dovolje-

nja. Po novem namreč ne bomo smeli več odložiti nobenega neobdelanega odpadka. "V prihodnje centri za ravnanje z odpadki ne bodo imeli le jam, v katere bodo stresali smeti, zato je najbolje, da ideje o takšnih odlagališčih pozabimo že danes, da ne bomo imeli čez nekaj let težav. Nimam namena povzročati panike, vendar se bodo morali v regijah pri ravnanju z odpadki povezati, tako zaradi visokih stroškov kot pomanjkanja kadrov," je dejal Slokar. Ob tem je postregel s podatki, da se je na Gorenjskem v ta namen že povežalo 25 občin, v Pomurju že gradijo regionalni center v Puconcih, prav tako se premika na štajerskem, v ljubljanski regiji se še niso odločili, kje naj bi bil center, medtem ko je v zadnjem času zelo uspešen program na Dolenjskem, kjer naj bi prihodnje leto začeli graditi center za ravnanje z odpadki, ki naj bi trajal več let. V njem bi zbirali odpadke od 160.000 prebivalcev. Poudaril je, da je zadnji rok za zaprtje deponij, kakršne imamo v Sloveniji danes, leto 2007, da pa ne bi bili takrat preveč presenečeni, se moramo na to dobro pripraviti. M. BEZEK-JAKŠE

ZOISOVI ŠTIPENDISTI - Med 53 Zoisovimi štipendisti iz Posavja, ki jim je pretekli petek generalni direktor Republiškega zavoda za zaposlovanje Slovenije Jože Glazer izročil certifikate, je bil tudi Žiga Novšak (na posnetku). Glazer je povedal, da prejema te štipendije za nadarjene že več kot 7000 študentov in dijakov. Slavnostna govornica, menedžerka leta 1999 Tatjana Fink je poudarila novim Zoisovim štipendistom (iz Posavja jih je po besedah direktorja območne enote RZZZ Toneta Korena že 200), da je njihov neprecenljivi kapital znanje in da naj si zastavijo ambiciozne, uresničljive cilje. Štipendiste je predsednik sveta pokrajine Posavje Kristijan Janc pozval, naj se po končanem študiju vrnejo v Posavje. (Foto: P. Perc)

Mariborsko pismo

200 let bolnišnice

Po vojni prenovljena

Mariborski zdravstveni delavci in z njimi vsi Mariborčani so v minulih dneh proslavljali velik jubilej - 200. obletnico obstoja Splošne bolnišnice v mestu. Prebivalci Maribora in okolice so namreč s svojo bolnišnico izjemno povezani, saj so v zadnjih 30 letih na osnovi petih referendumov več kot 20 let plačevali samoprispevek za njeno izgradnjo, obnovo in modernizacijo.

Mariborska bolnišnica je bila ustanovljena že daljnega leta 1799, v njej pa so lahko hkrati zdravili 24 bolnikov. Korenine mariborskega zdravstva segajo v leto 1243, ko se v mestnih kronikah že omenja prvi ranocelnik Wolframus Chirurgus. Prvi špital za ostarele in bolne pa je mesto dobilo 1348. leta. Večina mariborskih zdravnikov v prejšnjih stoletjih se je šolala v Gradcu, kjer so 1782. leta ustanovili kirurško učilišče. Zanimivo je, da so do konca prve svetovne vojne v bolnišnici delali skoraj izključno zdravniki nemške narodnosti. Večina jih je, potem ko je general Rudolf Maister Maribor s svojo odločno akcijo priključil Sloveniji, mesto zapustila. Narodnostna struktura zaposlenih v bolnišnici se je močno spremenila tudi na začetku druge svetovne vojne, saj so nacisti izselili 23 slovenskih zdravnikov, večino drugih pa premestili v Avstrijo. Po vojni, med katero je bila bolnišnica ob bombnih napadih zaveznikov v

večjem delu porušena, je v Mariboru zrasla prenovljena bolnišnica, ki je za ljubljanskim Kliničnim centrom danes največja zdravstvena ustanova v državi.

Danes ima mariborska bolnišnica 40 oddelkov, v katerih je 2336 zaposlenih, od tega 320 zdravnikov in blizu 1500 medicinskih sester. V bolnišnici imajo 1631 postelj, v katerih je lani ležalo preko 50.000 bolnikov, v specialističnih ambulantah pa so pregledali 310.000 bolnikov. Mariborska bolnišnica je tudi učna baza tako za Visoko zdravstveno šolo v Mariboru kot za študente zadnjih letnikov ljubljanske medicinske fakultete.

Ob 200-letnici je bolnišnica v veliki dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru pripravila svečano akademijo, na kateri so se zbrali najvidnejši predstavniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja v mestu, s svojo udeležbo na akademiji pa je mariborske zdravstvene delavce počastil tudi predsednik države Milan Kučan. Zaposleni v bolnišnici so v svoji sredi pogrešali ministrza za zdravstvo dr. Marjana Jereba, ki se je opravičil, ker je moral na pomembnem sestanku. Na akademiji je o prehojenju poti ter delu in nalogah bolnišnice spregovoril njen direktor Gregor Pivec, dr. med.

Mariborčani so ponosni na svojo bolnišnico, ki so jo s samoprispevki v veliki meri sami zgradili. Veseli so, da je sodobna in moderna ter da jim nudi vrhunske zdravstvene storitve. Kljub temu da vlada v mestu gospodarska kriza, bolnišnica v svojem razvojnem skladu še vedno zbere veliko prostovoljnih prispevkov za posodobljanje medicinske opreme.

TOMAŽ KŠELA

Nov zagon partnerskemu sodelovanju

8-članska delegacija nemškega mesta Langenhagen na obisku v Novem mestu - Ljubezen na prvi pogled - Navdušeni nad gimnazijo - Program sodelovanja v letu 2000

NOVO MESTO - Prejšnji teden je bila na delovnem obisku v Novem mestu 8-članska delegacija partnerskega mesta Langenhagen iz Nemčije, ki sta jo vodila županja gospa Waltraud Krueckeberg in direktor mesta gospod dr. Klaus Rosenzweig. Z njima so bili še predstavniki kulturne, športne, socialne in gasilske dejavnosti iz tega mesta.

Gre za obisk na najvišji ravni, ki se zgodi povprečno vsaki dve leti. Letošnji je potekal v zelo delovnem in plodnem prijateljskem vzdušju ter je dal 11-letnemu sodelovanju med mestoma novega zagona, spodbud in vsebin. Nemški gostje in partnerji so si v spremstvu gostiteljev ogledali Dolenjski muzej in slikarsko razstavo Janka Orača, socialni del je bil na ogledu in pogovorih v novomeškem domu starejših občanov, "športniki" so šli v športno dvorano Marof, gasilske strokovnjake pa so peljali v novomeški Gasilsko-reševalni center. Obiskali so še Šolski center v Šmilhelu in si ogledali sodobno športno dvorano Leona Štuklja. Med ogledom prenovljene novomeške gimnazije, nad katero so bili gostje še

posebej navdušeni, so se dogovorili za navezavo tesnejših stikov med novomeško in langenhagensko gimnazijo, med dijaki in učitelji. Pogovori so potekali tudi na neformalnih srečanjih in družabnih priložnostih. Konec koncev tudi na domovih gostiteljev, kjer so nekateri gostje bivali med obiskom.

DOBILI SO SE STAROSTNIKI IZ BUČNE VASI

BUČNA VAS PRI NO-
VEM MESTU - Tukajšnji krajevni odbor Rdečega križa je pretekli četrtek, 21. oktobra, pripravil srečanje starostnikov. Na rednem srečanju v gostišču Na vasi v Dolenjih Kamencih so jih pozdravili: Marija Pugelj, predsednica krajevnega odbora, Andreja Rebernik iz OZRK Novo mesto in predsednik KS Jože Florijančič. Prijeto srečanje so obogatili učenci OŠ Bršljin, ki so z mentorico Martino Piccek pripravili kulturni program, za dobro razpoloženje pa je poskrbel Henček.

MARTINOV POHOD PO PODGORJANSKI VINSKI CESTI

ŠENTJERNEJ - Mladi liberalni demokrati in demokratke iz Šentjerneja vabijo na že drugi tradicionalni pohod po Podgorjanski vinski cesti, in sicer v soboto, 6. novembra. Zbor bo ob 9. uri na Tolstem Vrh, pri cerkvi sv. Roka. Organiziran bo tudi avtobusni prevoz iz Šentjerneja, odhod bo ob 8.30 izpred občinske stavbe. Potem bo pohodnike vodila pot do Gracarjevega turna, preko Vrhovega na Prežek, potem pa na Kiro, Stražnik, Pletanje in končno na Hrib - Vinotoč Drča, kjer se bo pohod predvidoma ob 15. uri zaključil. Več informacij o pohodu dobite pri Eriki Lenčič, tel: 068/81-786 oz. na sedežu šentjernejske LDS tel: 068/81-329.

BIVŠI IN SEDANJI - Dosedanjemu direktorju novomeške Komunale Marjanu Kelvišarju (levo) je potokelel mandat. Na (zapoznel) razpis za direktorja sta se prijavila Kelvišar in Borut Novak, dosedanj obojici sekretar za okolje in prostor. Medtem pa je nadzorni svet Komunale Novaka predlagal za direktorja, dokler ne bo izpeljan postopek po razpisu. Vsekakor bo novi direktor za imenovanje potreboval soglasje občinskih svetov vseh šestih občin, na območju katerih Komunala opravlja svoj posel. Ne bo lahko! (Foto: A. B.)

Suhokranjski drobiž

KONČNO GRADNJA - Po več letih urejanja lastninskih odnosov bo v naslednjih dneh stekla gradnja večnamenskega doma na Dvoru. V domu bodo prostori pošte, dvorana za potrebe krajanov, več lokalov in prostori za potrebe društev.

VANDALIZEM - Na cerkvi sv. Antona ob cesti Novo mesto-Dvor so neznani storilci pretekli teden potrgali žlebove in odnesli tudi nekaj metrov bakrene cevi. Škoda je precejšnja.

POD STREHO - Bolj veselo pa je bilo pretekli teden pri cerkvi sv. Pavla na Vinkovem Vrh, saj je številnim krajanom z Vinkovega Vrha in iz okoliških vasi uspelo ruševine obnoviti in jih tudi prekriti. Če se bo nadaljevalo lepo vreme, bodo pričeli tudi z notranjimi ometi. Za številne delavce je bilo tudi tokrat pošteno poskrbljeno z jedačo in pijačo. Po 55 letih bo v nedeljo maša na Vinkovem Vrh. Nabirko pa bodo namenili za obnovitvena dela.

S. M.

Tako županja Krueckebergova kot direktor Rosenzweig sta na svojih funkcijah od začetka partnerskega sodelovanja med mestoma. "Šlo je za Ljubezen na prvi pogled," pravi županja. "Čeprav so formalni stiki pomembni, saj mora biti sodelovanje, če naj bo koristno in plodno, organizirano, pa je najpomembnejše, da smo vzpostavili sodelovanje med ljudmi, še posebej med mladimi, kajti ti držijo vso stvar pokonci. Vedno znova opažam uspešno sodelovanje in lepo prijateljstvo med vašo in našo mladino in tega sem najbolj vesela."

"V 11 letih so se med našima mestoma spletale tesne vezi, ne samo uradne in formalne, ampak tudi zasebne, človeške. Vsakokrat ko pridem v Novo mesto, se mi zdi, kot da sem doma," je dejal direktor Langenhagna dr. Rosenzweig.

Rdeča nit novomeških pogo-
vorov je bil program sodelovanja partnerskih mest v letu 2000. Drugo leto bo namreč v sosednjem Hannoveru svetovna razstava in to je še posebna priložnost, da si jo ogleda čim več Novomeščanov, še posebej mladih, katerim so pri programu sodelovanja v prihodnjem letu namenili največ pozornosti in za katere bodo prihodnje leto pripravili vrsto kulturnih, športnih in drugih prireditvev. Priložnosti za sodelovanje bo več kot dovolj. Beseda je tekla tudi o okvirnem programu sodelovanja v letu 2001, ko naj bi nemški prijatelji spet bolj prihajali na obiske v Novo mesto.

A. BARTELI

MINISTROVA GIMNAZIJSKA URA - Minister za šolstvo in šport dr. Pavel Zgaga si je v petek, 29. oktobra, ogledal prenovljeno novomeško Gimnazijo, ki mu jo je razkazala ravnateljica Helena Zalokar. Po klepetu s profesorji v zbornici ob kavici pa je gimnazijcem, ki so si za maturitetni predmet izbrali sociologijo, in članom debatnega krožka predaval o sistemu šolstva v državah Evropske unije. Ta šolske programe različnih držav zaradi medsebojnega priznavanja spričeval po eni strani enoti, po drugi pa dopuščala tudi raznolikost, temelječo na nacionalni šolski tradiciji. (Foto: I. V.)

BANKA V BRŠLIJINU - V petek, 29. oktobra, so v poslovno-trgovski hiši Hedera v Bršljinu slovesno odprli 30. enoto Dolenjske banke. Bršljinska poslovalnica meri več kot 200 m², je najlepša in najsodobnejša opremljena enota Dolenjske banke, med drugim so strankam na voljo tudi trije računalniki, povezani s predstavitenimi stranmi Dolenjske banke na internetu. V poslovalnici so tri bančna okenca, dve svetovalni pisarni, bančni avtomat, dnevno-nočni trezor, kmalu pa bodo namestili tudi otroški varčevalni avtomat. Bršljinsko poslovalnico sta odprla direktor Dolenjske banke Franci Borsan in vodja poslovalnice Amalija Papež, v kulturnem programu pa je sodeloval Dolenjski oktet. (Foto: A. B.)

IGRAČA ZA PRIJATELJA - V tednu otroka, ki so ga v novomeškem vrtcu Janko raztegnili na cel mesec, so otroci iz skupine Zajčki na lastno pobudo za svoje socialno ogrožene vrstnike zbrali igrače in jih prejšnji četrtek predali novomeškemu Rdečemu križu, kjer bodo poskrbeli, da bodo darila prišla v prave roke. Tako so Zajčki postali najmlajši člani Rdečega križa in najmlajši donatorji. (Foto: A. B.)

Spar tudi v Novem mestu

Sparov hipermarket v Bršljino - 10.000 artiklov na 1.900 m²

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo so v novem novomeškem poslovno-trgovskem središču v Bršljino odprli Sparov hipermarket in tako je na Dolenjsko prišla napovedana tuja trgovska konkurenca. Tuja le pogojno, kajti bršljinski hipermarket je odprlo podjetje Spar Slovenija, ki ima v Sloveniji z novomeško že 14 trgovin in zaposluje 600 delavcev.

Bršljinska Sparova trgovina meri kar 1.900 m², v njej pa je kupcem na voljo velika izbira živil, čistil, kozmetike in drugega. Trgovska veriga Spar je znana tudi po ponudbi svežega sadja in zelenjave, v novomeškem hipermarketu sta še delikatesa s svežim mesom in ribarnica. V trgovini bo dišalo tudi po svežem kruhu in pecivu, saj imajo svojo malo pekarno. Kakih 70 odst. blaga v trgovini - vseh artiklov je okoli

10.000 - bo slovenskega izvora, ki ga bodo prodajali pod Sparovo blagovno znamko in po konkurenčnih cenah.

Ob trgovini je 140 parkirnih mest. Trgovino ima Spar Slovenija v dolgoročnem najemu, v opremo pa so vložili 125 milijonov tolarjev. V trgovini je 22 zaposlenih, odprta pa je med tednom od pol osmih zjutraj do osmih zvečer, ob sobotah do petih popoldne, ob nedeljah pa od pol devetih zjutraj do enih popoldne.

Čez mesec dni bodo odprli podobnih hipermarketov še v Krškem. Prihodnje leto naj bi odprli v Sloveniji še 5 novih Sparovih hipermarketov ter največjo Intersparovo trgovino na svetu sploh - megamarket v Mariboru, tako da bodo imeli v Sloveniji že 54.000 m² prodajnih površin.

A. B.

SPAROVA TRGOVINA - Sparov hipermarket v novomeškem Bršljino ima 1900 m² prodajnih površin in ponuja kakih 10.000 artiklov. (Foto: A. B.)

VAŠKA CESTA JE DOBILA ASFALT

SOTESKA - V soboto, 23. oktobra, je župan Dolenjskih Toplic Franci Vovk odprl 400 m nove asfaltirane vaške ceste v Soteski, ki jo je vsako močnejše deževje spreminjalo v hudourniški jarek. Cesto je občina prenovila ob pomoči vaščanov. Topliška občina je za letos načrtovala asfaltiranje 5000 m² vaških cest. (M. K.)

V času od 15. do 26. oktobra so v naši porodnišnici rodile: Katja Ceglar na Resi - Tiborja, Anja Jurečič iz Podbočja - Uršo, Klavdija Juntez iz Kota pri Semiču - Matjaža, Mojca Kmet iz Vavte vasi - Andraža, Melita Seničar iz Prapreč - Karolino, Erika Bunjevčac iz Marindola - Evo, Romana Požar-Robek iz Družinske vasi - Anžeta, Suzana Prijatelj iz Šentjanža - Matiča, Dragica Avguštin iz Malega Podloga - Mirjam, Tanja Ruške iz Gabrja - Maja, Mira Gorenc s Studenca - Katjo, Alenka Libersar iz Grmovelj - Majo, Mihaela Strniša s Hriba pri Orehu - Tilna, Nada Panič iz Semiča - Klemena, Marjana Berginc iz Gor. Karteljevega - Tino, Vesna Vevoda z Dolnje Lokvice - Mihaelo, Mojca Špiler iz Krškega - Zana, Tanja Tome s Krivoglavic - Martina, Renata Umek iz Verduna - Klavdijo, Marjana Lokovšek iz Črmošnjic - Viktorijo, Marjeta Rogelj z Velike Strmice - Luka, Nataša Terlep iz Dol. Karteljevega - Ajdo, Saša Fideršek iz Šentjerneja - Luka, Katja Polanc iz Slovenske vasi - Davida, Darja Rožič-Jakša iz Črnomlja - Žiga, Damjana Glavan iz Zagorice - Andraža, Marinka Koplan iz Črnomlja - Gregorja, Darja Pekolj iz Šahovca - Janjo, Helena Foršček iz Črnomlja - Erika, Marijeta Fabjančič iz Leskovca - Jana, Berta Erman z Velikega Črnika - Uroša.

Iz Novega mesta: Suzana Lenart, Pod Trško goro 26 - Matevža, Lidija Skube, Košenice 86 - Urško, Marjanca Pleskovič, Pod Trško goro 76 - Ksenijo, Darja Sedaj, Trubarjeva 3 - Živo, Silva Zore, Slavka Gruma 28 - Katarino, Regina Hočevnar, Nad mlini 35 - deklico.

Čestitamo!

MALA SLIKARSKA DELAVNICA - Slikarjem in kiparjem, ki so v semiški občini letos ustvarjali že trinajstič zapored, se je ob tokratnem občinskem prazniku v prvi mali slikarski delavnici pridružil tudi deset semiških osnovnošolcev, ki so s slikarji tudi skupaj razstavliali. Tako kot je tradicionalno slikarsko srečanje že preizkušenih slikarjev, naj bi v prihodnje skupaj z njimi vsako leto slikali tudi semiški slikarski nadobudneži. (Foto: M. B.-J.)

Svetniki zasedali le nekaj minut

Metliški svetniki na seji pred tednom dni niso sprejeli predlaganega dnevnega reda, ker župan nanj ni uvrstil programa praznovanja občinskega praznika - Prekinitev do nadaljnjega

METLIKA - Seja metliškega občinskega sveta pred tednom dni je bila zagotovo najkrajša v zgodovini svetniških sej v Beli krajini. Trajala je namreč le nekaj minut, vendar ne zato, ker bi bili svetniki tako hitri in učinkoviti. Vzrok je bil povsem drug: svetniki preprosto niso sprejeli predlaganega dnevnega reda. In zakaj?

Metliški svetniki so na seji v začetku oktobra na tajnem glasovanju za občinski praznik znova potrdili 26. november, torej datum, ki je kot praznik veljal že doslej, a ga nekaj let Metličani niso praznovali. Svetnik Branko Matkovič je takrat predlagal, naj bi do naslednje seje na občinski upravi pripravili predlog programa praznovanja občinskega praznika, ki ga bodo svetniki obravnavali kot samostojno točko. A na dnevnem redu tokratne seje te točke ni bilo, zato je Matkovič predlagal, da jo na dnevni red uvrstijo na seji. Župan Slavko Dragovan je pojasnil, da je Matkovič obravnavo programa praznovanja le predlagal in ne zahteval. Poleg tega datum praznovanja še ni objavljen v Uradnem listu, in ko bo, bodo pripravili tudi program. Obljubil je tudi, da praznovanje letos zagotovo bo. Matkovič prav zaradi tega ni videl razlogov, da ne bi programa uvrstili na dnevni red, vprašal pa je tudi, kakaj datum še ni objavljen.

Dragovan je dal na glasovanje dnevni red, ki so ga svetniki prejeli z gradivom, vendar ni bil sprejet, saj je proti njemu glasovalo 8 od 15 svetnikov. Župan je dejal, da je seja prekinjena, kar pa svet-

nikom ni bilo najbolj po volji. Ivana Škofa je zanimalo, kje piše, da je župan edini, ki določa dnevni red. Juš Mihelčič pa je menil, da bi morali najprej glasovati o Matkovičevem predlogu in šele potem o celotnem dnevnem redu. Župan pa je svojo odločitev argumentiral s tem, da predlog o razširitvi dnevnega reda ni bil podan z dodatnim gradivom, o katerem bi razpravljali na seji. Vendar se Matkovič s temi pojasnili ni strinjal. Tudi po njegovem mnenju bi namreč morali najprej glasovati o razširitvi dnevnega reda. Obljubil je, da lahko gradivo razdelijo takoj, ter spomnil, da so na ta način že razširjali ne le dnevni red, ampak tudi točko dnevnega reda, na

primer pri še vedno sporni grobarini na metliškem pokopališču. Ne nazadnje pa so s takšnim načinom razširitev dnevnega reda, kot jo je predlagal za program praznovanja, izvolili tudi metliškega podžupana. A vse te razlage niso pomagale. Svetniki so se razšli, seja pa je ostala do nadaljnjega prekinjena.

M. BEZEK-JAKŠE

V DRAŠIČIH PRAZNUJEJO

DRAŠIČI - V krajevni skupnosti Drašiči na martinovo praznujejo svoj praznik. Ob tej priložnosti bodo v sredo, 10. novembra, po zidanicah blagoslovili mošt in čestitali Martinom, naslednji dan ob 16. uri pa bo predsednik državnega sveta Tone Hrovat odpri belokranjsko turistično vinsko cesto. V petek, 12. novembra, bo ob 19. uri v tukajšnjem gasilskem domu s komedijo "Pokvarjeno" gostovalo kulturno društvo Predoski-Kranj. V soboto pa bo ob 16. uri pramenadni koncert Mestne godbe Metlika, sledila pa bo predstavitev zloženk o Drašičih in degustacija, ki jo bo v soseski zidanci vodil dr. Julij Nemanič, ter srečanje ljudskih pevcev in godcev v gasilskem domu. Za srečanje se lahko harmonikarji, citrarji, orglarji prijavijo pri Ediju Maceletu (tel. 068-58-269). V nedeljo, 14. novembra, bo ob 10. uri sv. maša in blagoslov obnovljene drašičke cerkve.

POL STOLETJA BELOKRAJSKEGA MUZEJSKEGA DRUŠTVA

METLIKA - V sredo, 10. novembra, bo minilo 50 let, odkar je bilo v Metliki ustanovljeno Belokranjsko muzejsko društvo. Ob tej priložnosti bo moč na pošti v Metliki dobiti priložnostni poštni žig, za katerega je osnutek pripravil Božidar Flajšman. Sicer pa bo društvo slesno praznovalo polstoletni jubilej v decembru.

Priznanje za podzemeljsko kopališče

V prihodnje razširitev, morda pa celo tobogan

METLIKA - Nedavno se je s podelitvijo priznanj v Termah Čatež končalo ocenjevanje za slovensko "naj" kopališče, v katerem so sodelovali poslušalci nekaterih slovenskih lokalnih radijskih postaj in bralci lokalnih časopisov, med drugimi tudi Dolenjskega lista. V kategoriji naravnih kopališč je kopališče v Podzemlju doseglo 7. mesto, kar je najboljša uvrstitev za tovrstna kopališča južno od Ljubljane. Za to so si v GTM Metlika prislužili posebni priznanji Dolenjskega lista in Gorenjskega glasa.

Kot je povedala direktorica GTM Metlika Vera Pešelj, je to priznanje zanje potrditev, da so na pravi poti, predvsem pa da obiskovalci spoštujejo njihov trud. Kamp v Podzemlju je namreč še vedno edini kategorizirani ob Kolpi, saj je od treh možnih dobil dve zvezdici. Tretjo bi dobil, če bi imel tudi bungalove. "Priznanje je hkrati obveza, da bomo tudi v prihodnje ponudili gostom vsako leto kaj novega. Načrtujemo, da bomo razširili kopališče. Morda bomo postavili tudi tobogan, vsekakor pa še dodatne športne pripomočke," je povedala Pešljeva. Sicer pa je bil letošnji obisk v kampu kljub slabemu vremenu enak lansnemu, medtem ko je bilo dnevnih obiskovalcev na kopališču za tretjino manj.

M. B.-J.

Oživiljeno sodelovanje obmejnih občin

Srečanje predstavnikov občin Metlika, Žakanje, Ribnik in Netretič

METLIKA - Konec oktobra je bil na pobudo Metličanov v Metliki sestanek, ki so se ga poleg tukajšnjega župana Slavka Dragovana udeležili še načelniki občin Žakanje, Ribnik in Netretič iz Hrvaške. S tem srečanjem naj bi se znova pričelo sodelovanje med sosedni na obeh straneh Kolpe, ki je bilo nekdanje zelo dobro, po osamosvojitvi Slovenije in Hrvaške pa je nekoliko zastalo.

Sogovorniki so se ustavili predvsem pri sodelovanju na gospodarskem področju, še zlasti pri prometu in energetiki. Strinjali so se, da bi morali posodobiti železnico, ki pri Metliki prečka državno mejo. Načelnik občine Netretič je natančno predstavil gradnjo ceste Karlovac-Reka in še posebej prometnega vozlišča Novigrad. Ker pa je cesta Novo mesto-Karlovac najkrajša pot proti BiH in Dalmaciji, so poudarili, da bi morali pospešiti pripravo projektne dokumentacije, ki bi cestni Novo mesto-Metlika zagotovila elemente nižinske ceste in s tem skrajšala pot od vozlišča v Novem mestu do Novigrada. Metliška občina bo pospešila izdelavo idejnega načrta za ureditev mednarodnega mejnega prehoda v Metliki. Samov prvih devetih mesecev letošnjega leta je prečkalo mejni prehod 716.213 osebnih vozil, 5.535 avtobusov in 22.580 tovornjakov.

Predstavniki hrvaških občin so povedali, da namerava njihova država plinificirati vsa naselja ob Kolpi od Karlovca do Gorskega Kotarja. Če bi se nanj priključila tudi metliška občina, bi ga lahko dobila že pred letom 2003. Naslednje srečanje obmejnih občin naj bi bilo še letos v Žakanju. Do takrat bodo v občinah pripravili predloge o tesnejšem sodelovanju na kulturnem in športnem področju.

M. B.-J.

POTOPIŠNO PREDAVANJE

METLIKA - Ljudska knjižnica Metlika in metliška območna izpostava Sklada ljubiteljskih kulturnih dejavnosti sta v tem počitniškem tednu pripravili vrsto prireditev. Danes, 4. novembra, pa bo ob 18. uri v Ljudski knjižnici potopisno predavanje Braneta Kobala "Širimo obzorja: Filipini".

Zanašajo se na lastno znanje

V črnomaljskem Ekiju so v začetku letošnjega leta kot edini v Sloveniji pričeli izdelovati ventile za pralne in pomivalne stroje - Načrtujejo 8-odstotni tržni delež v Evropi

ČRNOMELJ - Črnomaljsko podjetje Eki je pričelo s proizvodnjo leta 1992, in sicer v prostorih nekdanje vojašnice na Majerju. Njihovi prvi izdelki so bili hidrostati za pralne in pomivalne stroje, ki jih še vedno izdelujejo, a načrtujejo, da bo ta proizvodnja počasi ugasnila.

V Ekiju so namreč hkrati s proizvodnjo hidrostатов razvijali nov izdelek, ventil za pralne in pomivalne stroje, ki je predvsem plod lastnega znanja v podjetju, nekoliko pa jim je priskočila na pomoč ljubljanska Strojna fakulteta. Z redno proizvodnjo teh ventilov so pričeli v začetku letošnjega leta, trenutno pa so edini izdelovalci tovrstnih izdelkov v Sloveniji, medtem ko so njihovi največji konkurenti Italijani. "Samov v Evropi potrebujejo na leto 35 milijonov takšnih ventilov,

S hidrostati imamo trenutno 8-odst. tržni delež na evropskem trgu, načrtujemo pa, da bomo tolikšen tržni delež dosegli tudi z ventili," je povedal direktor Ekija Anton Štefanič.

Prvi kupec ventilov je Gorenje, izvažajo pa jih tudi na evropski in arabski trg. Medtem ko danes izvozijo 80 odst. hidrostатов, pa načrtujejo, da bodo v naslednjih treh do štirih letih naredili po 3 milijone ventilov na leto in jih 90 odst. prodali po vsem svetu. Ob tem Štefanič pohvali, da je linija

za izdelovanje ventilov zelo moderna, avtomatizirana in računalniško krmiljena. Zato pri proizvodnji ni potrebno veliko delovne sile in zategadelj tudi niso na novo zaposlovali. Res pa je, da so prav zaradi avtomatizirane proizvodnje konkurenčni na trgu.

Sicer pa v Ekiju, ki zaposluje 65 ljudi, leta 1995 pa je dobil tudi certifikat ISO 9002, niso zaključili z razvijanjem novih izdelkov. Direktor Štefanič je še nekoliko skrivnostni, izdal pa je, da bodo izdelavo ene od komponent za gospodinjske aparate, ki jo razvijajo sedaj, začeli spomladi prihodnje leto.

M. B.-J.

PRIZNANJA ZA UREJENOST - Priznanja za najbolj urejene domove in vasi je Semičanom podelil kmetijski minister Ciril Smrkolj, čestitkam pa se je pridružil tudi podpredsednik Turističnega društva Semič Mirko Pezdirc. Med drugimi je priznanje in denarno nagrado za najbolj urejen in cvetoč balkon prejela tudi Veronika Šaver iz Semiča (na levi). (Foto: M. B.-J.)

KAR NI "OBRALA" TOČA - Društvo kmečkih žensk Semič se tudi letos ni izneverilo dolgoletni tradiciji pri pripravi razstave poljskih izdelkov, čeprav je septembra velik del občine potolkla toča. Razstavo si je ogledalo veliko obiskovalcev in nekateri so bili nemalo presenečeni nad igro narave. Hkrati pa pridni Semičani niso dokazali le, da lahko na svojih njivah in vrtovih pridelajo prav vse za te kraje značilne pridelke, ampak so znova potrdili, da je Bela krajina slovenska Kalifornija. Na razstavi so bili namreč tudi kakiji in limona. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

SEJANJE - Metliškemu svetniku, ki je na seji v začetku oktobra potarjal, da so zasedanja občinskih svetov predolga, se je zelo hitro uresničila želja po krajšem sejanju. Že na naslednji seji, ki naj bi bila pred tednom dni, metliškimi izbrancem ljudstva ni uspelo segreti niti stolov. Zanimivo pa je, da je tokrat taisti svetnik najbolj jadikoval, ker so zaradi nesprejetega dnevnega reda tako hitro zapustili sejo sobo.

GLAS - Ko je kmetijski minister Ciril Smrkolj prišel na praznovanje jeseni v Semič in podelil priznanja za najbolj urejene semiške vasi in domove, je bil navdušen nad vse večjo skrbjo ljudi za njihovo bivalno okolje. Dejal je, da ga zadnje čase, ko ima mesne probleme in se veliko srečuje s tuji, ti sraščajo, če so v Sloveniji vsi vrtnarji. Vendar pa si pri pohvalah ni mogel kaj, da ne bi še malo pograjal. Rekel je, da imajo Semičani menda probleme z neko drugo občino, saj se je v Semiču pripeljal po delu makadamske ceste. Zamolčal je, najbrž iz vladnosti, da je "neka druga občina" metliška občina. Je že tako, da dober glas seže v deveto glas, slab pa celo do ministra.

Črnomaljski drobci

PISKANJE - Ko je direktorica črnomaljskega Zavoda za izobraževanje in kulturo videla glaste pisakačje vodonce, ki jih izdeluje Vera Vardjan iz Velikega Nerajca, je bila tako navdušena, da je takoj sklenila, da jih bo kupila kar celo jato. Upamo lahko samo, da ne bodo morali potem njeni podrejeni plesati tako, kot bo Zaganjeva pisakača.

ČUDEŽI - Ksenija Khalil je ob predstavitvi svoje knjige Nerajski hrani dejala, da se je zgodil čudež, da je knjiga izšla. Največ zaslug za čudež pa je menda imel projekt Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV) pri ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Nerajčani bi te njene besede lahko dobro vnovčili, le svojo vas bi morali proglasiti za kraj čudežev. Obiskovalcev jim zagotovo ne bi manjkalo.

Semiške tropine

ZAMUDA - Pretekli teden sta Semič obiskala, seveda vsak posebej, državni sekretar na ministrstvu za okolje in prostor Marko Štokar in kmetijski minister Ciril Smrkolj. Med ljudi, ki so ju čakali v penzionu Šmuk, je prišel vsak s tridesetno zamudo. Semičani se sprašujejo, kakšna bi bila šele zamuda, če bi prišla v njihovo občino predsednik države ali vlade. Potrpežljivi kot so, bi ju najbrž čakali cel popoldan.

CIVILIZIRANJE - Marko Štokar je na okrogli mizi o ravnanju z odpadki dejal, da je v vsej Evropi uniži zelo velik problem odlaganje starih avtomobilov. Pripravili so že nekaj predpisov o odstranjevanju neuporabnih avtomobilov, a so vsi propadli. V tem primeru so v semiški občini že pred združenje Evropo. Za Evropejce neresljivemu problemu so bili kos na povsem enostaven način. Semičani so imeli namreč navado, da so se starih avtomobilov znebili tako, da so jih za nekaj sto DEM prodali Romom, ki so se vozili z njimi, dokler so pač šli. Potem so jih pustili ob cesti. Z nekoliko detektivske taktike so občinarji odkrili zadnje uradne lastnike avtomobilov, ki bodo ali pa so že dobili zasoljene račune za svoje nekoč loško obnašanje. Upajmo, da bodo s tem v semiški občini civilizirali vsaj "civile", če jim že ne uspe Romov.

KOŠARE - Društvo kmečkih žensk Semič je na praznovanju jeseni poklonilo kmetijskemu ministru Cirilu Smrkolju veliko košaro z različnimi dobrotami. Smrkolj se je sicer nekoliko pritoževal, češ da ni čudno, da tehta 110 kilogramov. Pa je semiške ženske, ki so že imele slabo vest, hitro potolažil, da je včasih dobro, da je tako težak. Tako so nekoč Nižozemci dali za ljubljansko pediatrsko bolnišnico toliko kilogramov različnih priboljškov, kolikor tehta kmetijski minister. Tudi semiški župan Janko Bukovec je dobil v dar košaro, a manjšo, saj je tudi po kilajski skromnejši od ministra. V košari je bil domač kruh, ki ga ima Bukovec zelo rad, in kmečke ženske upajo, da bo imel odslej tudi nje tako rad kot kruh.

KOMISLIJA - Ko so na občinski upravi sestavljali komisijo za imenovanje novih semiških ulic, so zelo pazili, da niso vanjo imenovali predstavnikov političnih strank. To si občinarji zares lahko štejejo v velik uspeh, zlasti se, ker jim je pri sestavljanju sicer precej številne komisije skoraj zmanjkalo Semičanov.

Gradili bodo samo še bogati!

Komunalni prispevek za 9,5 ara veliko parcelo znaša skoraj 4 milijone tolarjev - Problem v Ribnici je, da naj bi ga po novem v celoti plačali graditelji

RIBNICA - Skupina lastnikov zemljišč na območju zazidalnega načrta Hrastje si je že pred časom pridobila lokacijsko dovoljenje za gradnjo. Radi bi gradili, vendar se jim zdi višina komunalnega prispevka nerazumno visoka. Na podlagi "Programa opremljanja stavbnih zemljišč za 1. fazo opremljanja na območju ZN Hrastje", ki ga je za izgradnjo prvih 70 od skupno 268 načrtovanih hiš izdelala novomeška agencija Espri, je v juniju znašal strošek opremljanja za kvadratni meter stavbnega zemljišča 4.077 tolarjev, kar pomeni, da bi morali graditelji plačati za parcelo, veliko 950 kv. metrov, skoraj 4 milijone tolarjev komunalnega prispevka.

Skupina sedmih zainteresiranih graditeljev je že avgusta naslovila na ribniško občino prošnjo za sofinanciranje. Ker gre za edino individualni gradnji namenjeno območje v ribniški občini, za katero se, kot zatrjujejo na občini, zavedajo, da ga je potrebno odpreti, so pričakovali, da jim bo občina priskočila na pomoč. Vendar so se, kot dokazuje umik njihove prošnje z dnevnega reda zadnje seje ribniškega sveta, hudo ušli. "Problem je, ker je bil sprejet nov zakon, občinski odlok o komunalnem prispevku pa je narejen še po starem, ki ga je novi razveljavil, zato odlok ne velja več, podzakonski akti, ki bi nam omogočili pravo novega odloka, pa še niso sprejeti," je pojasnila Danica Polovič z ribniške občinske uprave trenutne težave zainteresiranih za gradnjo, ki bi bili, če bi odlok še veljal, upravičeni do 50-odstotnega sofinanciranja občine.

Da so se v pričakovanjih, da jim bo občina pomagala pri komunalnem opremljanju, ušli še bolj, kot se jih večina zaveda, priča izjava občinskega svetnika Andreja Mateta z zadnje seje sveta. "Slovenija je dežela individualnih hiš

in to se bo moralo nehati! Hišo si bodo lahko privoščili samo še bogati, kot je tudi drugod po svetu!" je poudaril in dodal, da občina svoje socialne politike ne bo "gradila na območju individualnih hiš". Zato zainteresiranim za gradnjo ne preostaja drugega, kot dolgotrajno čakanje na sprejem novega občinskega odloka. Ker pa jih, po povedanem na seji, tudi

OHRANIMO MIRTTOVIČKI POTOK

RIBNICA - V prostorih osnovne šole dr. Franceta Prešerna v Ribnici so odprli razstavo Ohranimo Mirtovički potok avtorja novinarja Viktorja Luskovca. Razstava je pričajoča zgodba o zadnjem ohranjenem potoku v zgornji Kolpski dolini, na katerem nameravata zasebnika, domačina Emil in Stane Štimac, zgraditi malo hidroelektrarno. Zaradi napačnega ravnanja države sta sprva pred sedmimi leti celo dobila ustrezno dovoljenje, a ga je ministrstvo za okolje in prostor preklicalo, vendar z možnostjo, da investitorjema izplača odškodnino. Odtlej pa se zgodba še bolj zapleta, saj investitorja nadaljujeta gradnjo, kateri okoljevarstveniki močno nasprotujejo, ministrstvo za okolje in prostor pa ne stori, kar bi moralo.

REGIJSKI KROS OSNOVNOŠOLCEV

LOŠKI POTOK - Po koledarju športne zveze Slovenije je bil v Loškem Potoku regijski kros, na katerem je v različnih starostnih skupinah sodelovalo 189 tekmovalcev iz osnovnih šol Ig, Brezovica, Sodražica, Loški Potok in Ribnica. Organizacijo sta izpeljali šola iz Loškega Potoka in potokška občina.

ŠOLARI V GOREČI STAVBI - Člani prostovoljnega gasilskega društva Sv. Gregor v ribniški občini so pripravili sektorsko vajo (sodelovali so društva iz Sušja, Ortnika in Sv. Gregorja) reševanja otrok iz goreče šole. Šolarje so iz dimnih prostorov reševali skozi okno s posebno ponjavo. (Foto: M. Glavonjič)

Helios polepšal športne objekte

Prepleskali grafite

KOČEVJE - Objekte športnega centra Gaj ob Rinži že dalj časa uporabljajo člani enajstih tekmovalnih in sedemnajstih rekreativnih klubov ter učenci dveh srednjih in osnovnih šol. Vsa leta se vodstvo športne zveze, ki upravlja z njimi, prizadeva za lepšo zunanost, saj so sveže obarvane stene telovadnic ali pomožnih igrišč večkrat tarča grafitnih nasilnežev in drugih objestnežev. O tem je tekla beseda na tiskovni konferenci v Kočevju.

Športna zveza občine Kočevje je v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije-Združenje športnih zvez in njenim pokroviteljem poslovnim sistemom Helios, d.d., iz Domžal, s 534 kilogrami barv in lakov ob sodelovanju Heliosovih strokovnjakov in podjetja Obnova, d.o.o., ter prostovoljnimi delom športnikov polepšala izgled tudi kočevskega športnega središča. Obnovili so spodnji del fasade na Domu telesne kulture in telovadnice, sanitarne in garderobne prostore, kegljišče, malo telovadnico, fasado in cokol objekta na stadionu ter manjšo šrambo.

M. G.

Slovinci skrbimo za varnost otrok

Predavanji o varnosti pešcev in kolesarjev v cestnem prometu - Kolesarjev ni, ker ni kolesarskih površin! - Kočevska občina uredila prvi kolesarski pas šele pred nedavnim

KOČEVJE - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Kočevje je prejšnji torker pripravil predavanje na temo "Kako lahko pešec in kolesar varno sodelujeta v prometu v našem okolju". Zbranim predstavnikom šol, vrtcev, občine, KS, šoferjev, policije, komunalnega in cestnega podjetja ter urbanistov sta predavala Iztok Juvan iz Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS in mag. Tomo Šibenik iz mariborske fakultete za gradbeništvo.

Medtem ko je Juvan predstavil priprave in izvajanje kolesarskih izpitov, za katere je dejal, da so prvo potrdilo, ki ga dobi otrok od države in samostojen, vendar neobvezen predmet za vse osnovnošolce, je mag. Šibenik spregovoril o varnosti pešcev in kolesarjev. "V Sloveniji imamo na leto v povprečju 70 tisoč prometnih nezgod. S smrtnim izidom smo imeli lani 310 nezgod, v njih pa je umrlo 54 pešcev," je povedal. Podobno izpostavljeni in "nič močnejši" kot pešci so med udeleženci v cestnem prometu tudi kolesarji.

"Slovinci veliko naredimo za varnost svojih otrok," je dejal in povedal, da je bilo lani v prometnih nezgodah udeleženih 27 kolesarjev in 67 pešcev. "Največ jih je bilo starih 7 do 14 let, podobno visoke številke pa so nato še pri populaciji nad 60 let," je povedal. "Podobno kot drugod po Evropi se tudi v Sloveniji kolesarski promet strmo vzpenja," je dejal in dodal, da se zato povečuje potreba po kolesarskih površinah. Ob slabi signalizaciji za kolesarski promet, izpušnih plinih in dvignjenih robnikov je premalo kole-

aktar ne čaka nič dobrega, saj v občini ne predvidevajo sofinanciranja in bodo zato graditelji verjetno morali sami plačati celoten komunalni prispevek, jim preostajata le dve možnosti: da bodo gradili izven zazidalnih načrtov, na kmetijskih zemljiščih ali pa v sosednjih občinah, kjer bodo pogoji za gradnjo ugodnejši.

M. LESKOVSEK-SVETE

MAŠA POD KRENOM V KOČEVSKEM ROGU

KOČEVJE - Pred enim izmed množičnih grobišč pod Krenom v Kočevskem Rogu, kjer so bili po vojni ubiti domobranci, ustaši, četniki in drugih nasprotniki takratnega režima, je pred tristo svojci in znanci ter predstavniki Nove slovenske zaveze molitev vodil kočevski župnik Marjan Lampert. Stane Štrbenk, tajnik Nove slovenske zaveze, je povedal, da se v zadnjih devetih letih na vso moč prizadevajo priti na dan o resnici roških dogodkov. V osmih jamah naj bi bilo ubitih okrog trideset tisoč vojakov in civilistov, med njimi med 5 do 7 tisoč Slovencev. Upa, da bodo že prihodnje leto na kraju srečanj in maš namestili spominjsko obeležje, prizadeva pa si, da bi imeli pri vseh grobiščih manjše tipsko znamenje.

Lepo urejena šola v Podpreski

Konec negotovosti

PODPRESKA - Letošnje šolsko leto se je za učence, vzgojitelje in starše začelo z velikim zadovoljstvom. Vsi so namreč zadovoljni z lepo preurejenimi prostori podružnične šole dr. Antona Debeljaka iz Loškega Potoka v Podpreski. V KS Draga je to še edina šola od nekdanjih treh, v kateri je poleg male šole še otroški vrtec.

Tako kot je v teh krajih stagniralo prebivalstvo, je seveda tudi šolstvo. Težji zadnji šoli je pred nekaj leti celo grozilo zaprtje. Ne toliko zaradi pomanjkanja otrok kot zaradi dotrajanosti in drugih pomanjklivosti. Celotno zadevo je končno rešila občina Loški Potok (prej Kočevje), ki je znala prisluhniti ljudem, nič manj pa nimata zaslug za to tudi matična šola iz Loškega Potoka in njen ravnatelj prof. Janez Mihelič. Ta ne skriva zadovoljstva, da ji je preteklo leto uspelo napeljati centralno ogrevanje, urediti kuhinjo in prostore za vrtce in pridobiti telovadne prostore v sosednjem gasilskem domu. Letos so temeljito preuredili vso notranjost, kot kaže pa je zmanjkalo denarja za obnovo pročelja, ki bo najbrž moralo počakati še nekaj časa.

Vzgojiteljice in še posebej vodja šole Alenka Kalič pravijo, da je sedaj vse, od pouka in drugih dejavnosti, uspešnejše, čeprav šola obiskuje samo 13 učencev, vrtce pa 8. Predvsem pa je odpadla stalna negotovost glede obstoja šole.

A. K.

mag. Tomo Šibenik

sarskih stez bistvena težava kolesarjev. "Potem pa se čudimo, da kolesarjev ni," je dejal. Ob tem je predstavil več možnih različic za njihovo vpeljavo in posebej za Kočevje, kjer so šele pred kratkim na cesti proti Cvišlerjem uredili prvi kolesarski pas v občini.

M. LESKOVSEK-SVETE

KONČNO NOVA OPREMA - V Glasbeni šoli Kočevje so prejšnji četrtek pripravili slovesnost ob pridobitvi nove opreme, na katero so čakali kar tri leta. Letos obiskuje šolo 270 otrok v 12 oddelkih, kar pomeni, kot je povedala ravnateljica Mateja Junc, da se je njihovo število od preselitve v novo stavbo pred tremi leti skorajda podvojilo. Dolgo pričakovano opremo za 12 učilnic, kabinet, dvorano in garderobo v višini skoraj 5,7 milijona tolarjev jim je nabavila kočevska občina. (M. L.-S.)

Preko 100 milijonov investicij

V teh dneh v Ribnici zaključujejo za leto načrtovana investicijska dela - 7 investicij

RIBNICA - V ribniški občini so bili tudi letos na področju investicij dokaj uspešni. Do konca prejšnjega meseca so ali pa bodo v kratkem zaključili 7 investicij v skupni vrednosti preko 100 milijonov tolarjev.

V okviru prizadevanja občine po enakomernem razvoju vseh območij so letos položili asfalt v dolžini 2.100 metrov na cesti Ugar-Zadolje. 29 milijonov vredna investicija je zmanjšala število vasi na Ribniškem, ki še vedno nimajo urejenega kvalitativnega dostopa do centra, pomembna pa je tudi za ohranjanje zaposlitve na tem kmetijskem področju z žago kot edinim industrijskim obratom. Tik pred zaključkom je tudi obnova vodovoda Jurjevica-Kot-Breže. Celotna ureditev bo stala 100 milijonov in bo zaključena leta 2001, ko bodo obnovili omrežje za Breže. Že lani so uredili odsek skozi Jurjevico, letos pa še 1.700 metrov vodovoda do vrha Kota. Hkrati s to 23 milijonov vredno investicijo bodo v dolžini enega kilometra uredili tudi vozišče, kar bo stalo 12 milijonov.

V Ribnici bodo v teh dneh zaključili na 10 milijonov tolarjev ocenjena dela na ureditvi 600-metrskega odseka v Ulici talcev, v Sušju pa zaključujejo dela na športnem igrišču, ki bodo s postavitvijo zaščitnih mrež in javne razsvetljave stala 10 milijonov. Tik pred koncem je tudi sanacija bivšega objekta blagovnih rezerv na Marofu, ki ga bodo preuredili v galerijo. Vrednost opravljenih del bo znašala 14 milijonov. Že koncem prejšnjega meseca so zaključili za leto načrtovana dela na pokopališču v Dolenji vasi, ki bo dokončano prihodnje leto. Dva od skupno 5 milijonov za so zbrali krajsani s prostovoljnimi

prispevki. V teh dneh pa zaključujejo tudi 1. fazo urejanja deponije v Mali gori, kjer bodo pridobili prostor še za 10 let. Investitor je Komunala Ribnica, ribniška občina pa je kot soinvestitor ob Sodražici in Loškem potoku prispevala 18 milijonov.

M. L.-S.

OSREDNJA BORČEVSKA KOMEMORACIJA

RIBNICA - Pred spomenikom padlim v NOB v ribniškem gradu je bila osrednja borčevska komemoracija ob dnevu mrtvih. Zbrane je nagovoril Matjaž Nosan iz ZLSD, ki je vnovič poudaril značaj narodnoosvobodilne borbe za slovensko samostojnost. Krajši recital so izvedli učenci 6. razreda OŠ iz Ribnice.

M. G.

POTEKALO PO PROGRAMU

LOŠKI POTOK - Poveljstvo Gasilske zveze Loški Potok ugotavlja, da so bile v mesecu požarne varnosti zastavljene naloge več ali manj uspešno izpeljane. Na akcijo so opozarjali plakati in lokalna TV postaja. Potekala je pod geslom, "Gasilski aparat v avtomobilu." Nič manj pomembna nista bila preventivni pregled kurišč in dimnikov v gospodinjstvih in obratih pa pregled, kako varno so spravljena sredstva in zaloge kuriva. Skupaj s Hydromodom iz Kočevja so pregledali uporabnost in vodotesnost hidrantskega omrežja, z osnovalci pa so imeli gasilci praktične prikaze uporabe priročnih gasilskih naprav.

Za gradnjo večnamenske dvorane

Občina se je prijavila na razpis

LOŠKI POTOK - Že kar dobri dve desetletji krajsani KS Loški Potok nimajo primerne pristo-

ra za kulturne dejavnosti. Občasno se sicer uporablja telovadnica osnovne šole dr. Antona Debeljaka na Hribu, vendar iz več razlogov ni primerna za ljubiteljske dejavnosti. Nekdanji kulturni dom, ki je bil zgrajen v začetku stoletja, je vrmen denacionalizacijskemu upravičencu, ker pa ni bil vzdrževan - lastnik je bila namreč še občina Ribnica, ki nikoli ni pokazala zanimanja za njuno vlaganja in posodobitev - je danes že prava ruševina.

Vsled takšnega stanja in popolnega zamrtja kulture se je takoj po ustanovitvi občine pojavila misel, da bi šoli prizidali objekt, ki bi služil več namenom, šoli pa kot telovadnica. Sedanja telovadnica, ki je (ponesrečeno) zgrajena v drugem nadstropju in je celotno šolsko poslopje pod stalnim stesom, pa so prezidali v razrede in uporabili prostor za nujne kabine, razmišljajo pa tudi o vpeljavi devetletne šole, skratka, potreben je kar velik poseg v celotno in razmeroma še mlado poslopje, ki je bilo zgrajeno 1972. leta.

Realnost teh želja je postala resljiva, ko je bil pred nedavnim sprejet ureditveni načrt dela občinskega središča Hrib, kjer omenjena šola stoji. Našel se je tudi prostor za predvideno gradnjo in preureditev igrišča na drugi lokaciji. Te pobude so bile z veliko večino in zadovoljstvom v celoti sprejete. 29. oktobra sta občina in šola poslali šolskemu ministrstvu prijavo in potrebno dokumentacijo na razpis za investicije posebnega družbenega pomena.

A. K.

Kostelski rižni

LETOS VEČ IZLETOV - Še nobeno leto doslej ni bilo toliko izletnikov in obiskovalcev kostelskega gradu kot letos. Za 6. november sta napovedana dve dva avtobusa izletnikov, ki bodo imeli tudi hrano v Grajskem hramu v Kostelu. Obnova gradu Kostel se nadaljuje. Te dni so izpod ruševin odkopali in očistili nekdanje grajske stopnice.

ZAHVALA POKROVITELJEM - Turistično športno društvo Kostel se je pred kratkim zahvalo vsem, ki so največ pripomogli k uspehom društva. Tako sta prejela uro z maketo kostelskega gradu, delo kiparja Marjana Leša, inž. Marko Mikuletič iz Arboretuma Volčji Potok in Ljuba Turk Sega iz drevesnice Pinus v Kočevju, ki že pet-let sodelujeta v akcijah turističnega društva za opešavo Kostela; Turistični zvezi Slovenije pa so podarili spominek Kostelski krošnjari in osnutek receptov za knjigo o izbranih kostelskih jedeh, ki jo nameravajo izdati v kratkem.

UREJAJO BREŽINE - Cestno podjetje Novo mesto nadaljuje z urejanjem brežin na obkoljski cesti proti Mirtovičem, s čimer bodo preprečili drsenje kamenja, peska in zemlje na cesto, hkrati pa izboljšali preglednost na ovinkih. Dela potekajo prav zdaj, zato je pri vožnji po tej cesti potrebna previdnost. Urejanje poti cestno Kostel-Zaga in nekatere druge.

SADJO GRMOVNICE - Člani turistično športnega društva so že pobrali odcvetele rože pri kozočih, lepo vreme pa jim je omogočilo, da so pri turističnih kozočih posadili grmovnice in da s takim sajenjem še nadaljujejo.

BAVČAR V TREBNJEM - Minister Bavčar se je po dveh posvetih s trebanjskimi gospodarstveniki in občinskimi močmi, ki sta ga pripravila občina in CIK Trebnje, le kraji čas zadržal ob prigrizku z njimi in studentti. (Foto: P. Perc)

MRLIŠKA VEŽICA NA TREBELNEM ODPRTA

TREBELNO - Predsednik sveta KS Trebelno Anton Cvetan se je preteklo soboto zahvalil vsem, predvsem pa krajanom in Komunalni Trebnje, ki so omogočili, da so v manj kot dveh mesecih prišli do nove mrliške vežice, vredne okrog 27 milijonov. Trebanjski župan Ciril Pungartnik je pohvalil KS Trebelno kot zgled drugim KS pri tovrstnih naložbah. Vežico je blagoslovil mrliški dekan Janez Petek, bogat kulturni spored pa so pripravili učenci in učitelji tamkajšnje šole.

KRMELJSKI KRAJEVNI PRAZNIK

KRMELJ - Krajevna skupnost Krmelj je 22. oktobra za svoj praznik pripravila svečano akademijo v kulturnem domu Svobode. Na njej so nastopili ženski pevski zbor pod vodstvom Stane Pečka, otroški pevski zbor OŠ Krmelj pod vodstvom Suzane Tratnik Umek, otroška plesna skupina OŠ Krmelj ter recitatorji, dijaki, študentje in učiteljice. Proslavo je idejno zasnoval in bil njen povezovalac Rado Kostrevec. Predsednik krajevne skupnosti Janez Močan je podelil priznanja posameznikom, ki so v zadnjem času pustili najvidnejše sledi v delovanju krajevne skupnosti in ponesli ime Krmelja v širše družbeno okolje. Priznanja so prejeli Drago Jaklič, Milena Papež in Berta Logar. Močan se je s priložnostnim darilom zahvalil tudi svojemu predhodniku Rudiju Dobniku.

DEJAVNI EKOLOGI

IVANČNA GORICA - 15. oktobra so člani Regijskega društva ekološkega gibanja (RDEG) Ivančna Gorica organizirali obhod proti Črmošnjicam, predvsem zaradi onesnaženja okolja z različnimi odpadki. Kot je povedal predsednik društva Franc Hegler, so proti Starim Žagam na počivališčih ekološke patrulje našle poleg sodov za smeti tudi polno škodljivih komunalnih odpadkov. Na brežini potoka Črmošnjica pri Stari Žagi so pri partizanskih delavnicah našli odvračene večje količine gospodinskih stvari: štedilnike, hladilnike, pralne stroje, kar kvari kakovost vode in tal. Ivanški ekologi menijo, da to ni v ponos cestnemu podjetju, občini, najmanj pa prebivalcem kraja. Predlagajo, da se do spomladi leta 2000 organizira čistilna akcija brez potoka.

POMOČ PONESREČENCEM - Otroci so odlični posnemovalci obnašanja odraslih, torej dobri zgledi. V Sevnici so zato ob nedavni akciji Razmisli! glasno o prometu ne le spraševali in podučevali otroke z besedo, temveč so jim ponudili možnost, da se sami lotijo česa, na primer, kako pomagati morebitnemu ponesrečencu. (Foto: P. P.)

Projekt Nova Gora (pre)draga šola

Dolgoročna študija oskrbe s pitno vodo sevnške občine v senci ponesrečenega projekta - Do leta 2050 potrebovali 100 l vode v sekundi - KS naj upošteva Bibičevo študijo

SEVNICA - Kljub temu da dokončnih podatkov o črpalnem poskusu za vodovod Nova Gora še vedno ni, pa Vodnogospodarski inštitut Ljubljana ni predlagal investitorju, naj ga ponovijo; kajti po trdnem prepričanju mag. Vojka Bibiča s tega inštituta, ki ga je sevnška občina pogodbeno angažirala za strokovni nadzor nad izvedbo črpalnega preizkusa Nova Gora, podatek o morebitni večji količini vode (po projektni dokumentaciji krškega podjetja Eko celo 3 litre v sekundi!) ni dovolj zanesljiv, da bi na njegovi osnovi zgradili sistem, ki naj bi porabnike v krajevni skupnosti Tržišče varno oskrboval naslednjih 50 let.

To grenko spoznanje, da je iz obetavnih količin vode po mnenju geologov možno pričakovati kvečjemu okrog 0,8 l vode v sekundi, je precej ogorčilo sevnške svetnike. Ti so spraševali, koliko denarja so doslej porabili za vodovod Nova Gora, in dobili odgovor, da gre za okrog 15 milijonov tolarjev. Iz ministrstva za ekonomske od-

nose in razvoj ter iz ministrstva za okolje in prostor je za ta projekt po besedah vodje oddelka za okolje in prostor Romana Perčiča prišlo 19,9 milijona tolarjev, v letošnjem proračunu pa so predvideli za to naložbo 29 milijonov tolarjev. Sevnška občina ne bo plačala blizu 7 milijonov tolarjev VGP Novo mesto za ponovni črpalni preizkus Nova Gora, ki se je zavlekel preko vseh meja, zaradi raznih okvar opreme in površnosti tega izvajalca. Župan Kristijan Janc je opozoril, da zdaj nič ne pomaga jadikovanje o napakah, ki so se pri tem projektu vrstile od začetka, da so najprej delali projekt, potem pa šli črpati vodo, ker se je mudilo. "Upam, da smo se pri tej nalogi tudi nekaj naučili glede vodooskrbe. Gotovo pa se lahko zgodi, da ne bodo tudi v prihodnje vrtni, ki ne bodo dale zadovoljivih rezultatov," je dejal Janc.

Svetniki pa so menili, da je to dobra šola, čeprav morda ne bi bila tako draga, če bi stroka upo-

Čim več iztržiti z vstopom v EU

Ministra za evropske zadeve Igorja Bavčarja Trebanjci spraševali, kako iztržiti kakšen milijonek od Evropske unije, kako vidi prihodnost našega gospodarstva in kmetijstva v EU

TREBNJE - Ko je trebanjski župan Ciril Pungartnik slišal, da naj bi Slovenija dobila prihodnje leto od EU 50 do 60 milijonov evrov oz. okrog 120 milijonov mark pomoči, ga je brž zanimalo, kako bi trebanjski občini od tega kanilo vsaj milijon mark (po kriteriju števila prebivalstva), Pungartnik je ugotovil, da se je v zadnjih 8 letih zemljiška posestna struktura kmetijstva, žal, le še bolj razdrobila, kar ni najboljši obet pred vstopom v EU.

Minister Igor Bavčar mu ni mogel postreči z nobeno čarobno formulo, kako do denarja iz blagajne EU, poudaril pa je pomen povezovanja občin pri večjih projektih, bodisi v kmetijstvu, ekologiji ali socialni politiki, saj je nekaj teh že deležno pomoči iz fondov EU oz. Phare. EU je zahtevala od kandidatke za sprejem v EU, da ji do konca oktobra posreduje preliminarne državni razvojni program, se pravi, kam želijo usmeriti sredstva pomoči EU. Kmetijstvo je eno od najtežjih poglavij za kandidatke. Bavčar je menil, da kaže izkoristiti skrukturno prednost v primerjavi z drugimi kandidatkami. Pri nas je lahko problem tudi, kako v enem letu pametno porabiti 43 milijard tolarjev za kmetijstvo.

Na vprašanje Marice Škoda, kakšna je ocena prihodnjega bančništva pri nas, je Bavčar dejal, da slaba in da je skrajni čas, da se naše banke začno resno pripravljati, tudi z združevanjem, na hudo konkurenco. Odpiranje našega gospodarstva, njegova "izpostavljenost preprihu", mu je v preteklosti samo koristila, je povedal Bavčar, s pokojninsko reformo pa zmanjšujemo možnost kolapsa na tem področju. Na vprašanje Janeza Šlaka glede var-

stva okolja, ali bodo v EU še hujši kriteriji glede odpadnih voda, je Bavčar pojasnil, da je Slovenija, kar zadeva čiščenja odpadnih voda, zaprosila za 10-letno prehodno obdobje, ker so standardi v EU hujši kot pri nas. Slovenija bi potrebovala več kot milijardo dolarjev, da bi te zadeve uredila v 13 ali 14 letih, če računamo, da bo sprejeta v EU konec leta 2002 ali leta 2003.

V občini Trebnje je še vedno interes nekaterih krajevnih skupnosti, da bi imele svoje občine. Kako je v EU z velikostjo občin, je zanimalo Dušana Mežnaršiča in Petra Freliha. "EU ne zanima

KONCERT SLOVENSKE PESMI

ŠENTJANŽ - Zveza kulturnih društev Sevnica in Kulturno društvo Milan Majcen Šentjanž priredita v soboto, 6. novembra, ob 19. uri v šentjanškem kulturnem domu koncert slovenskih pesmi. Predstavila se bosta sevnški oktet Jurij Dalmatin in Cvetka Imperl z igranjem na citre.

VAJA "TREBNJE 99"

TREBNJE - Tukajšnji občinski štab za civilno zaščito bo skupaj s trebanjskim PGD, zdravstvenim domom in policijsko postajo pripravil v četrtek, 4. novembra, ob 17. uri vajo "Trebnje 99" pred nekdanjo mlekarno v Starem trgu. Preverili bodo usposobljenost enot reševalcev v primeru trčenja osebnega vozila z vlakom, reševanje ponesrečencev v uničenem vozilu ter gašenje požara osebnega vozila. Gledalci bodo sproti obveščeni o delu reševalcev na cesti v smeri Trelesa, lahko pa si bodo ogledali tudi novo specialno vozilo trebanjskih gasilcev.

MAŽORETE ODLIČNE NA DP

SLOVENSKA BISTRICA - Na 3. državnem prvenstvu mažoret Slovenije, ki sta ga pripravila Zveza društev mažoret Slovenije in plesni klub Šašo iz Slovenske Bistrice, sta v duo programu Trebanjki Vanja Šeničar in Nina Cugelj osvojili 1. mesto. V najmočnejši težavnostni kategoriji, skupinski vaji A-senior, pa so Trebanjke pozele močan aplavz gledalcev in sodniki so jim prisodili odlično 3. mesto. Trebanjske mažorete pod vodstvom mentorice Darje Korelec so tako dokazale, da pridno delajo, saj spadajo med mlajše mažoretne skupine v Sloveniji.

KULTURNI CENTER SEVNICE

SEVNICA - Občina in ZKD Sevnica vabita na predstavitev projekta in otvoritev razstave Kulturni center Sevnica avtorice Tine Hočevar. Predstavitev bo v petek, 5. novembra, ob 18. uri v slavnostni dvorani na sevnškem gradu. Projekt je nastal kot diplomatska naloga na Fakulteti za arhitekturo, pod mentorstvom prof. Vojteha Ravnikarja. Razstava bo na ogled tudi v sevnški občinski knjižnici do 15. novembra.

IZOBRAŽEVANJE GASILSKIH ČASTNIKOV

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - 30 gasilskih častnikov, ki želijo napredovati v višji čin, je pred kratkim v loški šoli izpolnjevalo testne naloge o pravih gasilskih službah. Nagrado, mali gasilski aparat, za najboljše izpolnjenost naloge pa si je prislužil Stane Močič iz Dolenjega Boštana. Gasilska zveza Sevnica je v okiru tega strokovnega izobraževanja loškim učencem predstavila požarne nevarnosti in preventivne ukrepe ter z vajo prikazala evakuacijo otrok iz šole. Vzponredno je potekala vaja gasilskih enot PGD Loka, Breg in Sevnica. Pred loškim gasilskim domom so sevnški gasilci izvedli še gašenje vozila in reševanje ponesrečenca v vozilu.

P. PERC

Trebanjske iveri

SKLADIŠČNIKA IŠČEJO - Tudi jeklena, že kar fanatična volja in odlična telesna pripravljenost očitno nista dovolj, da bi naš vrhunski plezalec Tomaž Humar zmogel na sam vrh 8.167 m mogočnega Dhaulagirija. Kaj neki bi potreboval (vele)podjetnik Darko Bartolj, da bi napel skladiščnika za podjetje Bartog? Kot je zadnjič potožil ob pogovoru z ministrom Bavčarjem Bartolj mu ne pomaga niti to, da ima sestro zaposleno na trebanjskem uradu za zaposlovanje. Očitno, kar zadeva brezposelnost še ni tako hudo, ali pa tudi Bartolj ni potegnil prave poteze, denimo, da bi ponudil dobro plačo...

DIREKTORICI PLAČA IZ BANKE? - Bavčarjev obisk je izborni poskrbel za tokratno kroniko. Minister je izjavil, da bi glede na "uzance", ki veljajo v EU članici sveta Banke Slovenije in direktorici Trima, Tatjani Fink morala plačo zagotavljati banka. Menedžerka leta 1999 je prišla na pogovor z Bavčarjem šele ob koncu, zato tega ni slišala, ko pa smo jo pobarali, kaj misli o tem, je Finkova vrnila z retoričnim vprašanjem, če je Bavčar kaj prinesel s sabo...

OPOTEČA OBLAST - Dolenjski šentrupeški mini župan, se pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Bartolj, ter občinski in krajevni svetnik Vinko Tomažin sta ugleda krajana. Zatorej bi lahko s precejšnjimi možnostmi kandidirala za prave-

ga župana Šentrupepta, če bodo res nekateri bolj častihlepi speljali pobudo za svojo občino. Toda Franci in Vinko sta že dobro spoznala, kako hudo je oblast opoteča; Vinko razmišlja, kako čim bolj poskrbeti za svoje zdravje, da bo lahko za večmak pozbil na berle... (Foto: P. P.)

Sevnški paberki

PRVIČ IN ZADNJIČ? - Sevnški župan Kristijan Janc je s težkim srcem predlagal svetnikom, naj zaustavijo nadaljnji črpalni preizkus za vodovod Nova Gora, ki je požrl precej davkoplačevalskega denarja. "Lahko dam ta žalostni sklep na glasovanje? Upam, da prvič, zadnjič in nikoli več!" je patetično in tudi zato malce kontradiktorno predlagal Janc, ki se je poprej v razpravi ogradil pred morebitnimi podobnimi neumnostmi, za katere pa je in bo seveda odgovorna (ne)stroka, ne pa politika. Da ne bo pomote!

PODUK IZ LOKE - V Loki so po besedah mag. Vojka Bibiča z Vodnogospodarskega inštituta Ljubljana naredili redko pametno potezo, kar zadeva vodooskrbo; ko je začelo primanjkovati vode, niso šli iskat novega vira pitne vode, ampak so raje zamenjali cevi. Zdaj imajo vodo dovolj Morda bo to dobra šola in poduk za druge, ki bi kar nekaj gradili, namesto da bi zamenjali cevi, vsaj iz salonit, ki vsebujejo rakotvoren azbest. Po ocenah se zaradi dotrajanosti cevi izgubi kar približno polovica vode!

"RADODAREN" RDEČI KRIŽ - Sevnška območna organizacija RKS bo morala plačati plače z vsemi prispevki za nazaj, odkar je odslavila bivšega sekretarja OO RK Zdravka Stoparja. Tako sta se dogovorila v izvensodni poravnavi pooblaščenca odvetnika spritih strani. Vedno manj ceneje, kot da bi se tožarili po sodišču. Tada zakaj tako (ne)gospodarno ravnanje, kdo je kriv za to, so nas pobarali nekateri dobro obveščeni bralci?

MOST NE FRANKINJA - Zmagovalec 3. golažiade pri Vrtovskega Pavele Pinoza (na posnetku na levi) je tole moдро frankinjo spil z družbo, v svoj

najboljši golaž pa je edini dobljal - most, ne cvička, kot večina sotekmalcev. (Foto: P. P.)

Vojko Bibič razlaga svetnikom študijo o oskrbi z vodo do leta 2050.

Ali hiše ne pokajo zaradi rudnika?

Senovo: vlada mora pri novem načrtu zapiranja senovskega rudnika upoštevati lokalne zahteve - Protesti - Z znižanjem hriba zoper posledice delovanja rudnika - Tajni načrti?

SENOVO - Slovenska vlada mora prenoviti obstoječi, pred leti sprejeti načrt zapiranja senovskega rudnika in pri tem noveliranju programa mora v vseh podrobnostih upoštevati poročila s terena. Tako zahtevajo krajevna skupnost Senovo in domačini z območja v neposredni bližini rudnika. Zahteve so sporočili predstavniki krajevne skupnosti na petkovi konferenci za novinarje, domačini pa že nekaj dni prej na protestnih sestankih in v pogovorih s predstavniki medijev.

Omenjena poročila s terena, ki naj bodo podlaga novi vladni politiki do zapiranja senovskega rudnika, so zaskrbljujoča. Po navedbah vodstva KS Senovo na širšem območju rudnika nastajajo plazovi, posedajo se ceste, po malem pokajo hiše, izginjajo vodni izviri. Domačini trdijo, da jim iz različnih služb blizu rudniški in državi oblasti ugovarjajo, češ da navedeno ni posledica dosedanjega delovanja rudnika. Take "višje sile" domačinov doslej niso prepričale. Tudi vodstvo krajevne skupnosti vztraja pri svojih dosedanjih trditvah: "Nismo zadovoljni z vodstvom rudnika. Razočarani smo nad ravnanjem vlade glede zapiranja rudnika in Senovega ob za-

piranju jame." Uradno Senovo, upoštevajoč hotenja domačinov, zahteva za zapiranje rudnika boljši vladni načrt, s katerim bo država med drugim odvezala možno tudi za pomoč tistim domačinom, ki jih je dosedanje delovanje rudnika materialno škodovalo.

Prav zdaj nad Senovim kopajo hrib nad rudniškimi rovi in s tem posegom naj bi nekako ublažili posledice nekdanjega kopanja premoga. Prebivalci Rešanja in Sedma, najbolj ogroženih krajev na senovskem obrobju, pričakujejo, da bodo pristojni v državi in v rudniku vzeli pod drobnogled ne le vrh nagibajočega se hriba, pač pa nemudoma tudi domačinom

sumljive razpoke na hišah in cestah na pobočjih in v dolini.

Senovo živi, tako se zdi, drugačno življenje, kot so mu ga napovedovali in kot ga je pričakovalo ob pripravah na zapiranje rudnika. Obupuje v prepričanju, da občina Krško preslabo podpira senovske zahteve in da veljaki v različnih političnih in strokovnih laboratorijih na občinski in državni višini delajo v tajnosti načrte in akcije za zapiranje rudnika, tako da Re-

• Domačini pričakujejo, da bo nov veter med gorami omenjenih nakopičenih težav zavel z novim vodenjem. V tem pogledu jih bo mogoče pomirilo morebitno sporočilo o poteku mandata rudniškemu vodstvu in nadzornemu organu.

štanj, Šedem in Senovo nimajo vpogleda ne v načrte ne, denimo, v izstavljene in plačane račune, čeravno načrti in računi odločajo o usodi tukajšnjih domačinov.

M. LUZAR

SREČANJE DIABETIKOV

ČATEŽ OB SAVI - Društvo sladkornih bolnikov Posavja bo organiziralo v soboto ob 9.30 v Termah Čatež v Termopolisu 7. srečanje sladkornih bolnikov. Navzoči bodo poslušali predavanja dr. Davorina Sevskega o ohranjanju vida pri sladkorni bolezni, pedikerke Marije Akerman o negi nog pri sladkornem bolniku in dr. Vande Kostevce Zorko o zdravljenju sladkorne bolezni TIP 2. Udeležencem bodo predstavili tudi novosti zdravstvene terapije v Termah Čatež. Uvodoma bo zbrane pozdravil Ivan Živič, predsednik Društva sladkornih bolnikov Posavja. Pri pripravi srečanja, katerega pokrovitelj je družba Terme Čatež, sodeluje diabetološki dispanzer brežiške bolnišnice. Na srečanje bodo udeleženci lahko potovali z vlakom, ki odpelje iz Sevnice ob 8.13, z Bance ob 8.23 in iz Krškega ob 8.28. Z brežiške železniške postaje v Terme Čatež odpelje avtobus ob 8.45.

velik dosežek. Torej so po naših načelih tudi leta lahko merilo za kakovost in napredek, ki ga je Ljudska univerza Krško v teh letih gotovo dosegla.

Ob častitljivi obletnici je Ljudski univerzi Krško čestital tudi župan občine Krško Franci Bogovič. Ob tej priložnosti je

• "Priprave in izvedba prireditve so nas zelo povezale, in upam, da bodo te vezi ostale močne še naprej, saj so osnova za dobro delovanje naše lokalne skupnosti in kakovost življenja vseh občanov," je ob zaključku Tedna poudarila direktorica Bernardka Zorko.

obljubil pomoč krške občine pri reševanju prostorskih problemov ljudske univerze in direktorici univerze simbolično ali pa tudi ne izročil sliko, na kateri je upodobljen Hočevarjev trg, kjer naj bi Ljudska univerza Krško dobila v prihodnje svoje nove prostore.

S. MRGOLE

Smeh za konec Tedna učenja

Župan obljubil pomoč

KRŠKO - Pred kratkim so v krškem kulturnem domu s Partljičevim monokomedijo Čistilka Marija v izvedbi Mojce Partljič s smehom zaključili Teden vseživljenjskega učenja, ki ga je ob svoji 40-letnici pripravila Ljudska univerza Krško.

"Praznovanje je za nas nekaj posebnega, staranje in nabiranje let pa to ni. Nič si ni treba prizadevati za to. Dogaja se samo od sebe. Praznujemo takrat, ko mislimo, da smo postali boljši, modrejši. Ko se tega zavemo, sporočimo drugim, da je čas za zabavo," je Bernardka Zorko, direktorica Ljudske univerze Krško, v uvodu povzela misli avstralskih domorodcev aboridžinov. Vendar je v današnjih časih ostati štirideset let zanimiv in aktualen s ponudbo

KOLONIJA VELIKIH IN MAJHNH - V zadnjih dneh letošnjega oktobra so ob Cesti Kozjanskega odreda 6 v stari koloniji na Senovem še postali pod starim hramom. Hrast je v sredi prazen, menda niso taka tudi pričakovanja upokojenih knapov o lepših časih. (Foto: L. M.)

Danes list, že jutri sneg

Trenutek v stari koloniji

SENOVO - Veličastni košati hrast ob bloku ob Cesti Kozjanskega odreda 6 na Senovem v teh dneh že opazno izgublja listje. Nekateri ob stanovalcev pravijo, da ne pomnijo tako zgodnjega odpadanja listja. Listje gre na tla tako kmalu v tem letnem času mogoče zaradi suše, menijo nekateri. Drugi ugibajo, če ni krivo mogoče to, da je deblo precej votlo. Tretjim se zdi, da je morebiti krivo umazano podnebje. Vsi pa vedo, da hrast daje poleti senco tukaj pri bloku.

Če stanovalci omenjenega bloka poleti pokramljajo v senci, so pozimi skoraj na tem, da bi šli snežinke. Vendar ne bi prešteli vseh, čeprav bi šli te tiste, ki padejo v njihove kuhinje skozi zvit balkonska vrata. Tukaj v tem delu Senovega narava drugače siplje sneg na hiše. Tu je stara ko-

lonija, rudarsko naselje s takim imenom, ob katerem mimoidoči pomisli, da je nekje še nova kolonija, v kateri ne nese snega v kuhinje skozi zvit balkonska vrata.

"Ko so delali na bloku fasado, smo rekli, naj zasteklijo še balkone, da snega ne bo neslo noter. Niso jih zasteklili. Menda ni bilo denarja za te reči. Vendar to steklo ne bi bil tak strošek." Tako razmišljajo domačini. Izpod hrasta, ki mu letos nekako prežgodaj odpadajo listi, takih misli najbrž ne bodo zaznali na pravih mestih, kjer bi lahko dali zastekliti vse balkone v stari koloniji. Zato nasvet: če bo pri zapiranju rudnika ostalo kaj denarja, ga lahko usmerijo gor v staro kolonijo. Liste, ki padajo s hrasta, z njim ne bodo mogli ustaviti, snežinke, ki pridejo na obisk v upokojenska stanovanja, pa lahko.

M. LUZAR

REŠEVALNO VOZILO - Slovesni trenutek ob prevzemu novega reševalnega vozila so skupaj pozdravili predstavniki Zdravstvenega doma Krško in zavarovalnice Triglav v Krškem (na fotografiji). (Foto: L. M.)

Novo upanje za ljudi v stiski

Zdravstveni dom Krško z novim sodobnim reševalnim vozilom - Sodelovanje zavarovalnice Triglav

KRŠKO - Zdravstveni dom Krško ima skupno štiri reševalna vozila, od katerih sta dve najmoderneje opremljeni in ustrezata za nujne reševalne vožnje. Eden od obeh najmoderneje opremljenih rešilcev je začel opravljati svoje poslanstvo prejšnji četrtek, ko so ga predali namenu na priložnostni skromni, a zato toliko priskrbenjši slovesnosti pred stavbo krškega zdravstvenega doma.

Novo reševalno vozilo, ki je skupaj z opremo veljalo okrog 18 milijonov tolarjev, je zdravstveni dom nabavil z denarno pomočjo zavarovalnice Triglav iz Krškega, kar je poudaril direktor krškega zdravstvenega doma dr. Rudolf Ladika tudi v četrtek.

Zoran Šoln, direktor zavarovalnice Triglav v Krškem, je skupni nakup rešilca omenil kot eno od skupnih akcij te zavarovalnice in krškega zdravstva. Obljubil je, da bo zavarovalnica zdravstvu na tem območju tudi v bodoče pomagala, kolikor bo mogla.

O reševalnem vozilu so v četrtek ob prevzemu povedali,

da sodi z opremo v sam vrh tovrstnih vozil. Glede reševalnih avtomobilov krškega zdravstvenega doma še to: ob lanski

• Dr. Rudolf Ladika, direktor Zdravstvenega doma Krško, je izrazil, tako kot njegovi kolegi, veselje nad pravkar pridobljenim reševalnim vozilom. Ob tem je dr. Ladika dodal: "V zdravstvenem domu Krško smo v zadnjih letih veliko vložili tako v najsodobnejšo medicinsko opremo kot tudi v urejanje prostorov. Tega nismo storili zato, ker bi bili proti novemu zdravstvenemu domu, ampak zato, da lahko delamo. Novo, pred kratkim nabavljeno opremo bomo lahko odnesli s seboj v nov zdravstveni dom. Opremljali pa smo tudi zato, da bodo na staro stavbo lepi spomini. Najbolj bi bil vesel, ko bi vas vse skupaj povabil na polaganje temeljnega kamna za nov zdravstveni dom."

vaji Nata v Sloveniji so tuji vojaški predstavniki pohvalili opremljenost teh avtomobilov.

L. M.

Nekaj zgodovine soustvarile Brežice

Podelili oktobrski nagradi in priznanji občine Brežice za leto 1999 ter plaketi občine Brežice - Župan Vladislav Deržič: za socialno, solidarno in strpno Slovenijo!

BREŽICE - Na predvečer 28. oktobra, praznika občine Brežice, so na slavnostni seji občinskega sveta v Viteški dvorani brežiškega gradu podelili oktobrski nagradi in priznanji občine Brežice za leto 1999 ter plaketi občine Brežice. Na slovesnosti, ki so se je poleg Brežičanov udeležili gostje iz sosednjih občin na obeh straneh slovensko-hrvaške meje, je slavnostni govornik Vladislav Deržič, brežiški župan, vzel pod kritično lupo lokalne razmere in dogajanje v državi.

Oktobrsko nagrado sta prejela Elizabeta Križanič za poštvalno delo v kulturi, zlasti amaterski, in Jože Baškovič, direktor brežiške družbe Integral Brebus Brežice, za uspešno vodenje podjetja. Oktobrsko priznanje sta dobila Lovski pevski zbor Globoko in Integral Brebus Brežice, prvi za uspehe v neprekinjenem 28-letnem delovanju, drugi ob 50-letnici delovanja in poslovni uspešnosti. Plaketo občine Brežice, ki jo podeljuje župan, sta prejela Posavski muzej Brežice ob svoji 50-letnici in Iva Stiplošek za dolgoletno delo v muzealstvu.

Župan Deržič je spomnil na ustanovitev Brežiške čete 1941, dogodek, ki je nekako razpoznaven v mednarodnem protifašističnem odporu in po katerem brežiška občina slavi praznik. Med mejniki najnovejše zgodovine je poudaril slovensko osamosvojitveno vojno leta 1991, ki je od prvih trenutkov potekala tudi v brežiški občini, kjer je v Rigonah padel Jernej Molan, prva žrtev slovenske osamosvojitvene vojne.

Sedanje razmere po županovih navedbah zaradi nakopičenih nalog in tudi odprtih vprašanj tako v občini kot državi, ne pustijo čakati križemrok. Tega občina tudi ne misli početi, kot je sporočil v govoru. Brežice si bodo prizadevale zlasti za razvoj malega gospodarstva, ob tem pa ne bodo pozabljale na kmetijstvo in turizem. Ob tem bodo delale z mislijo, da

je človek kot družbeno bitje pripravljen storiti, posredovati v javnih zadevah, biti udeležen in deliti odgovornost za javno življenje, od njegovega odnosa do sodržavljanov, skupnosti in države". Župan je tudi menil, da se bo Slovenija laže odločala o svoji prihodnosti, če ve, kako hoče živeti in kaj mora storiti za to. "To bi bila tudi najboljša podlaga za odločitve, ki bi kazale, da je Slovenija tudi socialna država s poslušom za vsakdanje stiske in težave ljudi, država, ki premore solidarnost, strpnost in vzajemnost kot temelj notranje trdnosti države in povezanosti ljudi," je poudaril župan Vladislav Deržič.

L. M.

ZADNJA TRGOVINA - Zoran Jankovič (na fotografiji drugi z desne), predsednik uprave poslovnega sistema Mercator, je 28. oktobra položil temeljni kamen za trgovino v Brežicah poleg Intermarketa. Po napovedih naj bi v novo nakupovalno središče, ki bo začelo poslovati julija prihodnje leto, zagotovilo 120 delovnih mest. Na priložnostni slovesnosti so navzoče pozdravili Marjan Kolman, direktor Intermarketa, brežiški župan Vladislav Deržič in direktor Jankovič. Ta je napovedal, da z brežiško trgovino, za katero je tokrat položil temeljni kamen, Mercator zaključuje gradnjo trgovskih središč v Posavju in na Dolenjskem, potem ko je nedavno odprl nakupovalni center v Novem mestu. (Foto: L. M.)

Čestitamo!

EKOLOŠKI IZDELEK

RADENCI - V okviru 1. slovenskega posveta o okoljskem menedžmentu, na katerem bodo danes in jutri govorili o uvajanju čistih tehnologij, bodo podelili tudi priznanje za ekološki izdelek leta 1999.

VE-MI LETOS V NEPOSREDNO PRODAJO - Kot pravijo solastniki družbe (na sliki Iztok in Leon Milavec ter Albin Vegelj), država noče ali pa ne zna organizirati trga cvetja niti narediti reda v plačilnem prometu, zato bodo poslej rezano cvetje in trajnice iz lastne pridelave prodajali neposredno kupcem. Od spomladi že prodajajo pri svoji vrtinariji v Mrtvicah pri Leskovcu. (Foto: B. D. G.)

NERED NA TRGU CVETJA

Gojiti ga sme vsaka stara mama

Nered na domačem trgu cvetja - Nihče ne ve, koliko cvetja se vzgoji v Sloveniji - Družba VE-MI bo zaradi plačilnega nereda raje neposredno prodajala

MRTVICE PRI KRŠKEM - Dan mrtvih bi moral biti vrhunec v prodaji vsakega proizvajalca cvetja, vendar v podjetju VE-MI iz Mrtvic pri Leskovcu pravijo, da zanje ni tako. Kot srednje velik proizvajalec se težko prebijejo v nelojalni konkurenci velikih, ki so pretežno uvozniki, in po drugi strani malih proizvajalcev, ki prodajajo kot kmetje ali pa kar na črno.

Tudi družba z neomejeno odgovornostjo Vegelj in Milavec je začela s kmetijsko dejavnostjo, potem pa se je bila prisiljena preoblikovati v družbo. V delo tega družinskega podjetja sta vpleteni dve družini in v eni od njih tudi že dve generaciji, medtem ko so štiri osebe redno zaposlene. Pred desetimi leti so začeli pridelovati vrtnine, a so, razočarani, ker država ne zna narediti reda na tržišču in organizirati odkupa, zelenjavo

opustili in se posvetili cvetju, saj imajo že dolga leta v Ljubljani tudi cvetličarno.

Kot pravi Ciril Milavec, reda v trgovanju ni niti pri cvetju. Družba VE-MI je pretekla leta prodajala cvetje na veliko, vendar se zdaj pospešeno usmerja v neposredno prodajo. Cvetličarne ji namreč ostajajo dolžne tudi po dve leti in se ob tem še hvalijo, da jim nihče nič ne more. Že doslej so prodajali na tržnicah v Ljub-

V varstvu pri delu bo zdaj šlo zares

Poleti je začel veljati Zakon o varnosti in zdravju pri delu - Nove obveznosti za delodajalce, tudi samozaposlene in kmete - O tem glavni inšpektor za delo Borut Brezovar

NOVO MESTO - Ker bo s prilagajanjem precej dela, jim nalaga, da pravila in ukrepe za varnost in zdravje pri delu uskladijo z novimi določbami v dveh letih, t. j. do 27. julija 2001. Od takrat naprej bodo delodajalci grozile visoke kazni - za večino kršitev najmanj 300 in za odgovorno osebo najmanj 50 tisočakov. Predvidene so tudi mandatne kazni za delodajalce in odgovorne osebe (najmanj 100 tisočakov) in tudi za delavce (20 oz. 30 tisočakov), če ne bodo upoštevali varnostnih ukrepov. O tem, kaj prinaša novi zakon, je glavni republiški inšpektor za delo Borut Brezovar v začetku preteklega tedna spregovoril več kot 100 udeležencem posveta v Novem mestu. Posvet sta pripravili Društvo za kadrovske dejavnosti Dolenjske in Bele krajine ter Medobčinsko društvo varnostnih inženirjev Novo mesto.

Po novem zakonu je delodajalec dolžan zagotoviti in izboljševati varnost pri delu ter delavce o ukrepih obveščati in izobraževati. Ker so dolžnosti delodajalca hkrati pravice delavcev, so iztožljive. Delavci so dolžni predpisane ukrepe spoštovati, vendar so pri tem brez finančnih obveznosti, tudi ne za predpisane zdravniške preglede. Kot je dejal glavni inšpektor Brezovar, direktor s tem, ko zaposli varnostnega inženirja, ne prenese odgovornosti, ampak ostane pred zakonom odgovoren sam. Po novem bo treba poskrbeti za primerno zaščito točno določenega delavca, torej mu bo treba na primer zagotoviti uporabno masko ali haljo.

Med delodajalci je najbolj odmevala izjava o varnosti, ki jo bo moral izdelati vsak od njih. Ob pomoči stroke bo moral oceniti tveganje na delovnih mestih, sprejeti pravila o ukrepih za zagotavljanje varnosti pri delu in jih ob vsaki spremembi okoliščin do-

grajevati. Izjava o varnosti sili delodajalce, da se seznanijo z nevarnostmi v lastnem podjetju. Predpisati morajo navodila za varno delo, obveščati delavce o nevarnostih, jih usposabljanje za varno delo, občasno preverjati delovna mesta in določiti strokovnega delavca za varnost pri delu. Kot je pojasnil Borut Brezovar, je strokovni delavec tak, kot ga želi delodajalec; ta sam odloči, koliko dela mu bo poveril, koliko stroke pa bo kupil zunaj svojega podjetja. Po novem bo moral vsak delodajalec podpisati tudi pogodbo s pooblaščenim zdravnikom ali zdravstveno ustanovo (eno ali več) s področja medicine dela.

Po novem zakonu o varnosti pri delu mora biti delavec pravočasno obveščen o vseh nevarnostih, ki mu grozijo na delovnem mestu, ker bo le tako lahko upošteval vsa pravila. Delodajalec mora obveščati predvsem pisno, v vsakem primeru pa tako, da bo delavec razumel. Zakon posebej opredeljuje tudi različne kategorije delavcev (nosečnice, mlade, stare),

predpisuje pa tudi, da smejo na nevarna delovna mesta le za to usposobljene osebe. Pomembno je še to, da mora biti delavec usposobljen za delo na konkretnem delovnem mestu (z napravami, sredstvi in s količinami, s katerimi bo delal) in da mora za to obstatati tudi pisno potrdilo. Takšno usposabljanje in preizkus je potreben ob zaposlitvi, prerazporeditvi oz. spremembi delovnih razmer.

Glavni republiški inšpektor za delo Borut Brezovar je še povedal, da bo v prihodnje na pod-

Borut Brezovar

ročju varstva in zdravja pri delu precej sprememb. Pred zaposlitvijo ne bo več potreben splošni zdravniški pregled, lahko pa bo delodajalec s pomočjo medicine dela predpisal specialni pregled za posamezna delovna mesta. V teh primerih bo pregled tudi plačal in opredelil, kje naj se ta pregled opravi. Delodajalec in pooblaščen zdravnik v podjetju

ŠTUDIJSKO POSOJILLO

NOVO MESTO - Republiški zavod za zaposlovanje je pozval vse študente, ki potrebujejo dodatna sredstva za svoj študij, naj nemudoma oddajo vlogo za posojilo za študij, čeprav še niso prejeli odločbe o rešitvi vloge za republiško študentsko posojilo. Skrajni rok za vlogo za posojilo pri eni od bank koncesionark je namreč jutri, 5. novembra, torej prej, kot bodo dobili odgovor, ali so dobili študentsko posojilo. Vloge za posojilo je treba oddati osebno ali po pošti uradu za delo oz. območni enoti Zavoda RS za zaposlovanje, kjer imajo stalno prebivališče. Obrazec DZS z oznako 1.57, ki vsebuje tudi podrobna navodila o izpolnjevanju, je na voljo v knjigarnah.

NOVA SKUPINA ZA ELEKTRARNE NA SAVI

LJUBLJANA - Vlada je na seji pred tednom dni sklenila oblikovati novo medresorsko skupino, ki bo poskušala neodvisno od pogajanj o koncesijski pogodbi ugotoviti, po kakšnih pogoji je projekt gradnje hidroelektrarne na spodnji Savi smiseln za Slovenijo. V novi skupini bodo lahko sodelovali tudi predstavniki lokalnih skupnosti. Državni sekretar za energetiko dr. Robert Golob je ob tem poudaril, da je pogajalska skupina do zdaj zanemarljivo finančno plat projekta. Pogajanja o koncesijski pogodbi se torej nadaljujejo, vladna pogajalska skupina pa naj bi se sestala s predstavniki koncesionarja, Save, d.o.o.

NEK SPET PONUJA ELEKTRIKO HRVATOM?

KRŠKO - Člani poslovnega odbora Nuklearne elektrarne Krško so na seji pred tednom dni (brez hrvaških članov) ugotavljali, da je elektrarna v saj težjem finančnem položaju, saj je imela v prvih devetih mesecih 2 milijardi tolarjev izgube. Poleg tega ima še za 28 milijard tolarjev dolgoročnih posojil, Hrvaška pa ji dolguje 3 milijarde. Poslovni odbor je izdelal navodila, po katerih naj bi uprava elektrarne pripravila ponudbo Hrvaški za vnovični odkup elektrike. Pri tem naj bi ji ponudili stroškovno ceno, poskrbeli za zavarovanje plačil in rešili stare dolgeve. Zaradi neugodnega poslovanja naj bi slovenska vlada dokapitalizirala elektrarno z 28 milijardami tolarjev in poskušala ustrežnejše načine zbiranja denarja za razgradnjo NEK.

BOLJ DAREŽLJIVI BANKOMATI

MARIBOR - Kot sporočajo iz Nove KBM bodo lahko njihovi komitentni odsej na bankomatih te banke dnevno dvigovali višje zneske kot doslej. Za imetnike tekočega računa je najvišji znesek 30.000 tolarjev, za tiste z boljšo boniteto pa celo do 60.000 tolarjev, vendar bodo to morali opraviti v dveh korakih. Na bankomatih drugih bank bodo vsi lahko še naprej dnevno dvigovali do 15 tisočakov.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Boj za Vizijo še ni končan

V povprečju so tečaji delnic v minulem tednu še padali. Merjeno s premikom borznih indeksov SBI (- 0,8 odst.) in PIX (- 2 odst.) znižanje ni bilo posebej usodno, vendar so bile pri posameznih delnicah nove izgube tolikšne, da je marsikateri lastnik zabolela glava. Tudi trgovanje je postajalo iz dneva v dan skromnejše. Glavna prometa se je oblikovala tako, da so borzni posredniki mimo borze sklepali in na borzi le prijavljali ogromne posle s svežnji. Večinoma je šlo za velike pakete obveznic, deloma pa tudi delnic podjetij, ki so povezujejo (npr. Merkurja in Kovinotehne). V začetku tedna je bilo zamenjanih tudi več blokov nekaterih pidov (Zvon 1, Mercata in Krona Senior).

Ko sta borzna člana Publikum in Bank Austrija prenehala razprodajati Lekove delnice, so se tečajji obeh farmacevtskih družb pričeli popravljati. K začasnemu optimizmu je pripomogla tudi objava ugodne ocene ene tujih investicijskih bank o Lekovih poslovnih možnostih in prihodnjem letu. Kljub vsemu je bil optimizem kratkotrajen in že v četrtek se je z Lekovimi delnicami trgovalo po tečajih pod 35.000 in s Krkinimi pod 26.000 tolarji.

Največji stres so verjetno preživljali lastniki SKB banke. Cena njenih delnic je v četrtek padla skoraj za 10 odst. (na 2.000 to-

larjev), pri čemer je bila prodajalka tudi banka sama. Tu je doslej ves čas branila ceno svojih delnic na ravni okrog 2.300 tolarjev, vendar se je odpovedala nadaljnji zaščiti tečaja zaradi očitnega neravnovesja med obično nižjimi cenami svojih delnic na tujih borzah in cenami na Ljubljanski borzi. Neravnovesje je namreč omogočalo precejšnje zaslužke s t. i. arbitražnim trgovanjem, ko so posamezniki kupovali delnice na trgu z nižjimi cenami in jih prodajali po višjih cenah na borzi v Ljubljani.

Kot je čutili tudi na trgu, se je vojna med Kmečko družbo in Nacionalno finančno družbo za prvi pid NFD nekoliko poglobila. Ob skromnejšem prometu se je postopoma zniževala tudi cena delnic in se do konca tedna spustila na 84,5 tolarja. Slišati je, da je poskus sovražnega prevzema zaenkrat zaustavljen, saj naj bi prevzemnik trčil ob nekatere pravno-statusne ovire. V rdečih številkah so se večinoma gibali tudi tečajji ostalih pidov. Pri vrednosti 73 tolarjev pa še kar vztraja tečaj Vizije, iz česar je mogoče sklepati, da poskus njenega prevzema najverjetneje še ni zaključen.

IZTOK PLUT

Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

Brez usklajenega dela ne bo nič

Minuli teden je javnosti odprl vrata Razvojni center Brežice (RCB) - Hitre informacije, izobraževanje in svetovanje malemu gospodarstvu poslej na enem mestu

BREŽICE - Center se je oblikoval na osnovi konzorcija članov pospeševalne mreže za malo gospodarstvo v občini, ki je v občini deloval že prej, a ni dobro zaživel. Center bo povezoval več partnerjev, ki delujejo na področju pospeševanja malega gospodarstva - od območne gospodarske zbornice, obrtne zbornice, občine in upravne enote, zavoda za zaposlovanje, bank pa do nekaterih zasebnih storitvenih podjetij.

V. d. direktorja RCB Anton Horžen poudarja, da se morajo vsi, ki delujejo na področju pospeševanja malega gospodarstva na lokalni ravni, nujno povezovati, sicer bodo še naprej brez rezultatov vlekli vsak na svojo stran. Doslej mnogi podjetniki in obrtniki niso vedeli, kam naj se obrnejo. Razvojni center Brežice je od 28. julija letos javni zavod, v katerem poleg v. d. direktorja Horžena dela preko javnih del še Nataša Šerbec.

V centru so opravili že dve anketi med podjetniki in obrtniki, analizirali stanje v občini, zarisali pot razvoja in svojo vlogo na njej. Malemu gospodarstvu želijo zagotoviti hitre in pravočasne informacije, zato bodo obveščali o razpisih in možnostih za pridobitev

bosta skupaj nastopila proti medicinski stroki, ki danes marsikdaj tudi neupravičeno daje bolniške. Ker gre tudi poškodba izven dela v breme delodajalca, bo ta lahko zahteval od delavca, da se ne bo ukvarjal z nevarnimi dejavnostmi (zmajarstvo, alpinizem itd.).

B. DUŠIČ GORNIK

DELAVNICA ZA STRATEGIJO RAZVOJA

NOVO MESTO - Prihodnji torko bo v prostorih novomeškega Razvojnogozbraževalnega centra v KC Janeza Trdine potekal drugi del delavnice, na kateri pripravljajo osnove za izdelavo strategije trajnostnega razvoja Dolenjske. V prvem delu delavnice 21. in 22. septembra so analizirali stanje, prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti v regiji, zdaj pa naj bi opredelili še cilje in potrebne aktivnosti.

Odločitev za pokojninske bone do 13. novembra

Kapitalski sklad obvešča

LJUBLJANA - Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja obvešča vse imetnike pokojninskih bonov, da jim na dom pošilja informacije in ne kake nove obrazce, ki bi jih bilo treba izpolnjevati. V pisnih, ki jih prejema, te dni, namreč podrobneje razlaga, kaj je prvi pokojninski sklad in kako lahko državljani odprejo polico dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Gre torej za predstavitev dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki naj bi ob pokojninski reformi postalo pomemben element socialne varnosti. Splošnim informacijam so priložili tudi splošne pogoje za sklepanje zavarovanja. "Dodatno pokojninsko zavarovanje je pri prvem pokojninskem skladu je nov produkt na slovenskem trgu, zato je tudi jasno, da državljani zaradi pomanjkljivih informacij ne razumejo možnosti, ki jih prinašajo pokojninski boni," pravijo v Kapitalnem skladu.

Opozarjajo, da morajo državljani imeti pokojninske bone, če želijo pridobiti polico dodatnega pokojninskega zavarovanja. Bone lahko pridobijo z nakupom ali pa z zamenjavo delnic pidov s pravico izbire, za katero se lahko odločijo še do 13. novembra letos (torej še dober teden dni). Tistim, ki se bodo odločili za pokojninske bone, ne bo treba hiteti, saj se rok za zamenjavo bonov v polico (rok veljavnosti bonov) izteče šele 13. julija leta 2002. Do takrat bodo bone lahko prosto prodajali ali kupovali, saj je pokojninski bon prenosljiv vrednostni papir.

Anton Horžen

B. D. G.

Tudi Bela krajina ima peneče vino

V Vinski kleti metliške Kmetijske zadruge so po treh letih zorenja predstavili prvo belokranjsko peneče vino, imenovano metliška penina - Elaborat o zaščiti belokranjca in metliške črnine

METLIKA - Za metliško Kmetijsko zadrugo in še posebej za njeno Vinsko klet je bil po besedah njenih vodilnih 27. oktober zgodovinski dan. Tako se je namreč začeli prodajati prvo belokranjsko peneče vino, ki so ga poimenovali metliška penina, hkrati pa so ga na dobro obiskani tiskovni konferenci predstavili tudi novinarjem. Zanimivo je, da so novost v Vinski kleti pripravljali že tri leta, a je bila očitno skrbno varovana skrivnost in zato za mnoge svojevrstno presenečenje.

Jeseni 1996 so namreč iz modrega in belega pinota pridelali osnovno vino, ki so ga aprila naslednje leto natočili v šampanjske steklenice, primerno osladili ter dodali kvasovke. Tako se je pričelo sekundarno vrenje in tvorba mehurčkov ogljikovega dioksida. Po skoraj treh mesecih alkoholnega vrenja v steklenicah je vino dobilo dve leti zorelo na kvasovkah. Letošnjega junija so iz steklenic odstranili kvasovke in zamenjali kronsko zamaške s pluvotinastimi, še prej pa so steklenice dotočili in vinu dodali ekspedicijski liker. Peneče vino je še do konca oktobra, ko so ga ponudili v prodajo, zorelo v steklenicah. Po besedah vodje Vinske kleti Toneta Pezdirc so bili zelo korajžni, da so se že prvič odločili napolniti s jo dali oceniti in prejela je vrhunsko oceno.

Penina pa ni edina novost iz metliške Kmetijske zadruge. Začeli so namreč pripravljati tudi elaborat

o zaščiti vin belokranjec in metliška črnina, saj se želijo na ta način izogniti zlorabam kakovosti teh vin in zaščititi potrošnika. Elaborat bo izdelala 11-članska strokovna skupina, ki jo vodi dr. Julij Nemanič, v njej pa so še predstavniki Kmetijskega inštituta Slovenije, metliške Vinske kleti, Kmetijske svetovalne službe ter belokranjskih vinogradnikov. Raziskava bo temeljila na poskusih, ki jih bodo opravili v tujakšnji Vinski kleti. Kemične analize, organoleptične ocene vina, nadzor nad potekom zaščite vin, poročilo in pripravo predloga o zaščiti vin pa bo pripravil Kmetijski inštitut Slovenije.

Z raziskavo so pričeli letošnjega septembra, zaključili pa naj bi jo konec junija prihodnje leto, vendar bodo poskusi potekali še ob naslednji trgatvi. Kot je povedala enologinja Ivanka Badovinac, bodo v elaboratu natančno opredeljena pravila

pridelave belokranjca in metliške črnine z zaščitnim geografskim poreklom (ZGP), a se v zadruzi dobro zavedajo, da bo potrebnih več let, da se bosta pojma zaščitne popolnoma uveljavila tako med pridelov-

• V metliški Vinski kleti so letos prevzeli 700 ton grozdja - od tega dobro polovico rdečega - vendar je to za polovico manj kot lani. Prvi delovni dan v novembru pa je bila že na prodajnih policah portugalka - mlado vino. Grozdje so trgali 22. septembra, po dobrem mesecu pa so v Vinski kleti že napolnili več kot 15.000 steklenic. Zanimivo je, da je od slovenskih moč kupiti v steklenici z nalepko in vsemi oznakami le metliško portugalko, ki je na lanskem zagrebškem festivalu portugalk med 54 vzorci zasedla prvo mesto.

alci kot porabniki vin. "Elaborat o zaščiti teh dveh belokranjskih vin bo po zaključni raziskavi postal zakon, ki ga bodo morali spoštovati tako pridelovalci grozdja in vina kot tudi pristojna inšpekcija, ki bo nadzorovala uresničevanje elaborata," je poudarila Badovinčeva.

M. BEZEK-JAKŠE

OKTOBRSKI SAD

KRŠKO - V oktobrski številki revije Sad bodo bralci lahko prebrali več zanimivih člankov: o novih sortah sadja, o kakovosti vin v vinorodni deželi Podravje in tudi o idealnih podlagah za češnje. V Sloveniji namreč že od začetka tega stoletja pridelava češenj močno upada, čeprav so klimatske razmere za njihovo pridelavo ugodne v vseh sadnih okoliših. Na upadanje prav gotovo vpliva draga pridelava, ker češnje pridelujemo na bujnih podlagah, zelo velik strošek pa predstavlja tudi obiranje. Dr. Valentina Usenik piše, da bi lahko stroške pridelave zmanjšali z intenzivnimi nasadi češenj na šibkejših podlagah.

ŠKODE ZA 56 MILIJONOV TOLARJEV

SEMIČ - V semiški občini so neurje s točo 1. septembra ter večji neurji 7. in 9. septembra povzročila za dobrih 56 milijonov tolarjev škodo, od tega največ, skoraj 32 milijonov tolarjev v kmetijstvu, najbolj pa so bili prizadeti vinogradi. Semiški svetniki so na seji pretekli teden sprejeli sklep, da bodo, če do konca novembra ne bo odškodnine iz državnega proračuna, iz občinskega proračuna namenili skupno 4 milijone tolarjev za tiste, pri katerih je bila ocenjena škoda višja od 50 tisočakov. Vrednost izplačanih škodnin bo v tem primeru 14 odst. od vrednosti ocenjene škode, prejele bi jo 185 od 274 oškodovancev, najnižja odškodnina pa bi bila 7.000 tolarjev. Občina bo poslala tudi vlogo na davčno upravo za znižanje katastrskega dohodka za občane, ki imajo večji katastrski dohodek od 30.000 tolarjev in so prijavili škodo.

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Prejšnji petek so branjevke na tržnici ponujale: jabolka po 75 do 100 tolarjev kilogram, grozdje po 350, kivi po 599, pomaranče po 275, hruške po 250, paradižnik po 340, papriko po 190 do 230, endivijo in radič po 250, motovilec po 1.000, cvetačo po 300, zeljate glave po 250, naribano kisel zelje po 200, korenje po 200, špinac po 500, fižol po 500, korenje po 200, kolerabo in redkev po 200, čebulo po 150, česen po 400, peteršilj po 500, cvetačo po 300, kostanj po 200, skuto po 400, orehe v lupinah po 500, jedra pa po 700 tolarjev kilogram. Jajca je bilo mogoče kupiti po 30 tolarjev, 1,5 litra domačega žganja ali slivovke je stalo 1.500 tolarjev, 1,5 litra jabolčnega kisa 200 tolarjev, kozareček majarona pa 170 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 65 do 3 mesece starih prašičev, 28, starih 3 do 5 mesecev, in 44 starejših. Prvih so prodali 24 po 290 do 300, drugih 7 po 250 do 270, tretjih pa 17 po 220 do 240 tolarjev kilogram.

kmetijsko svetovanje

Vinarski laboratorij v Šmihelu

Za rubriko Kmetijski nasveti je ves čas svojega dolgoletnega novinarskega in uredniškega dela skrbel pokojni inž. Marjan Legan. S pričujočim prispevkom rubrika dobiva malce spremenjeno ime in podoba ter seveda tudi nove sodelavce. Za začetek bodo to strokovnjaki novomeškega oddelka za kmetijsko svetovanje, ki deluje v okviru Kmetijskega zavoda Ljubljana. Takole se predstavljajo.

Kmetijski zavod Ljubljana, oddelek Novo mesto, pokriva območje Dolenjske, Posavja in Bele krajine in je tretji po velikosti v Sloveniji. Na oddelku je zaposlenih 42 svetovalcev: od tega je 9 specialistov, vodja, 7 svetovalk za kmečko družino in razvoj dopolnilnih dejavnosti ter 25 terenskih svetovalcev. Za oddelek je značilna pestra svetovalna dejavnost, saj lahko kmetje pri nas poiščejo najnovejša strokovna znanja s področij vinogradništva, sadjarstva, vinarstva, poljedelstva, živinoreje, prašičereje, varstva rastlin, kmetijske tehnike in ekonomskega svetovanja, dopolnilnih dejavnosti, ekološkega kmetijstva...

V letošnjem letu smo na našem oddelku za kmetijsko svetovanje odprli tudi vinarski laboratorij, ki bo v začetku deloval za namene svetovanja. Laboratorij je v kletnih prostorih stavbe Kmetijskega zavoda - oddelka za kmetijsko svetovanje v Novem mestu, v Šmihelski ulici 14 (za železniško postajo Kandija). Laboratorij smo opremlili s pomočjo kmetijskega ministrstva s sodobno opremo za analize grozdja, mošta ali vina. Tako opravljamo analize alkohola, specifične teže, ekstrakta, pepela, ostanka nepovrtega sladkorja, hlapne in skupne kisline, prosto in skupno žveplo, pH vrednost, poskuse čiščenja vina in seveda svetovanje, kako negovati vino vnaprej. Vzorce vina lahko prinesete v analizo vsak dan od 8. do 13. ure, podatke o analizi in nasvet pa vam specialistka za vinarstvo posreduje v naslednjih dneh: v torek, četrtek in petek. Vse dodatne informacije lahko dobite na tel.: 068/373 0570 ali 373 0585.

V želji po čim bolj aktualni rubriki vas vabimo, da nam posredujete svoje želje in predloge.

Kmetijski zavod Ljubljana
Oddelek za kmetijsko svetovanje Novo mesto

PENINA, METLIŠKI PONOS - Kmetijsko zadrugo Metlika, njeno Vinsko klet ter novosti, med katerimi so gotovo najbolj ponosni na vrhunsko metliško penino, so številnim novinarjem predstavili (od leve) direktor zadruge Ivan Kure, vodja Vinske kleti Tone Pezdirc, referentka za prodajo vina Jožica Humljan ter enologinja Ivanka Badovinac. (Foto: M. B.-J.)

Projekt za ekološko ozaveščene

V okviru projekta "Oživitve travniških sadovnjakov in sadnih vrtov Slovenije" so v Ribnici odprli razstavo starih sort jabolk - Kmalu v projektu tudi ribniška občina

RIBNICA - Prejšnji četrtek so v nekdanjih prostorih Ljubljanske banke v Ribnici odprli razstavo starih sort jabolk. Razstavo je v okviru projekta Kmetijske svetovalne službe Slovenije "Oživitve travniških sadovnjakov in sadnih vrtov Slovenije" pripravila ribniška svetovalna služba.

"V Sloveniji je 4,5 milijona visokodebelnih dreves, kar pomeni, več kot dve sadni drevesi na Slovenca," je ob predstavitvi projekta povedal svetovalec specialista za sadjarstvo pri novomeškem oddelku Kmetijskega zavoda Ljubljana Jan-

ez Gačnik. Travniki sadovnjaki so vmesni prostor med kmetijskimi zemljišči in gozdom in zato pomembni za ohranjanje kulturne krajine. Namen projekta je, kot je povedal, ugotoviti, koliko je še teh sadovnjakov v Sloveniji in na podlagi tega omogočiti, da bi se ljudje lahko ukvarjali s pridelavo, predelavo in prodajo sadja iz teh sadovnjakov kot dopolnilno dejavnostjo na kmetijah. Projekt bo finančno podprlo ministrstvo za kmetijstvo, zanimiv pa je predvsem za občine, ki se ukvarjajo s turizmom, in za kmetije, ki se zanimajo za ekološko kmetovanje. Projekt poteka v Metliki, Moravčah, Hrastniku in Škofji Loki, že v kratkem pa bo tudi v Ribnici.

Na razstavi je preko 50 sort jabolk, med katerimi je bila kar polovica starih. "Stare sorte sadja so do brega okusa in nekateri med njimi tudi odpornejše proti boleznim," je poudaril Gačnik. Primernejše so za pridelavo in predelavo, iz njih pa se lahko izdelata tudi do 40 izdelkov. Poleg okoljevarstvenega cilja imajo

zato v smernicah za obdobje do leta 2003 opredeljeno tudi ohranjanje in odpiranje delovnih mest v pridelavi, predelavi in prodaji na domu, pa tudi promocijo in trženje blagovne znamke "naravno iz Slovenije", saj kot je dejal Gačnik, bodo le dobri izdelki našli pot do kupcev.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ZAKLJUČEK AKCIJE ŽIVIMO S PODEŽELJEM

V nedeljo, 24. oktobra, je Kmečki glas na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani ob zaključku akcije Živimo s podeželjem podelil tri lipove liste za zgledno urejene kmetije, po tri priznanja za arhitekturno oblikovanje in zunanjo ureditev, dve priznanji za splošno urejenost kmetije in nagrado Belinke za zgledno oblikovano gospodarsko poslopje. Dobitnike priznanj je strokovna komisija izbrala med 48 prijavljenimi kmetijami iz vseh koncev Slovenije. Letošnja akcija je bila že dvajseta po vrsti, žal med nagradjenimi ni bilo kmetije z našega območja, morda bodo imele več sreče prihodnje leto.

RAZSTAVA STARIH SORT JABOLK - Otvoritev razstave, ki se je po dveh dneh v Ribnici preselila v Kočevje, ta teden pa bo na ogled tudi v Velikih Laščah, se je poleg Janeza Gačnika (levo) udeležil tudi vodja kmetijske svetovalne službe pri Kmetijskem zavodu Ljubljana, sicer rojen Dolenjec, Jože Benec (desno).

Bliža se prvi pretok vina

(Nadaljevanje in konec)

Doslej še nismo pisali, da je dolžina trajanja biološkega razkisa odvisna tudi od kvasovk, ki so prevrele mošt. Obširna raziskava, v katero je bilo zajeto 15 različnih komercialnih blagovnih znamk kvasovk je pokazala, da se recimo vina, ki so vrela s kvasovkami Lalvin W 27 ali Uvaferm 228 biološko razkisa v 25 dneh. Vina, ki so povrela s kvasovkami Lalvin V ali Levuline C 19, potrebujejo za biološki razkis 80 dni. Ta novi podatek o vplivu vrste kvasovk na dolžino trajanja biološkega razkisa je za pridelovalce vina dragocena. V študiji so navedene tudi še druge kvasovke in za večino njih se je pokazalo, da traja naravni razkis od 25 do 60 dni. Tako imenovane šampanjske kvasovke potrebujejo veliko hrane, predvsem dušičnih snovi in je preostane malo ali nič za bakterije.

Zanimivo je tudi, da pride pri vinih sorte chardonnay in roze vinih redkeje do samodejnega biološkega razkisa. Zato se pri omenjenih vinih priporoča predhodno zmerno žveplanje moštov. Po alkoholnem vrenju naj bi ne bilo skupnega žvepla čez 10 mg/l, kar pomeni žveplanje pred alkoholnim vrenjem ali pred razsluzenjem z dozami do 20 mg/l. Doslej sem opozarjal, da je za kakovost vina tvegan že samodejni biološki razkis, če je ostanek nepovrtega sladkorja minimalen, okrog 4 g/l. Kljub majhni količini sladkorja nastane bolezen

mlečni cik. Za naravni razkis so primerna samo vina z manj kot 4 g/l nepovrtega sladkorja, še boljše z manj kot 3 g/l. Ugotovilo pa se je, da se razvije v vinu vonj po kislem zelju, kar je znak bolezni mlečnega cika, če prekinemo biološki razkis. Zato je primernejše za vina, pri katerih ni potrebno, da se vsa jabolčna kislina spremeni v mlečno, popolnoma razkisati samo del vina. Kasneje se pomeša razkisan in nerazkisan vino v razmerju, ki je za kakovost najboljše. Pri takih vinih nas ne sme presenetiti spontani razkis, ker bi bila nasična prekinitev usodna za kakovost. Zaradi velike občutljivosti vseh bakterij na žveplo, biološki razkis ne bo stekel spontano, če bo vsebnost prostega SO₂ vsaj 15 mg/l, čeprav je temperatura vina tudi 18° C.

Veliko kletarskih nesreč je tudi zaradi nepravilnega žveplanja vina v sodu ali cisterni. Dokler so se uporabljale samo žveplenice, s katerimi je nastal po izgoritju plinasti SO₂, v sodu, ob žveplanju vina ni bilo potrebno pomešati, ker se je plin sam enakomerno porazdelil. Žveplanje s tekočim pripravkom žveplaste kisline pa zahteva, da vino po žveplanju temeljito pomešamo. Če tega ne storimo ali preveč površno, imamo del vina v isti posodi prežveplan, del vina pa je nazaščiten in oksidira. V sodih, katerih vino se je zvrha začelo lepo bistrirati in ga točimo z vrha s cevjo, se je proces oksidacije že začel. Mlada vina že prihajajo v oceno na kmetijski inštitut. Opozarjam na nevarnost tako odvzetega čistega vzorca, odsvetujem pa žveplanje steklenice, ker se tako vino zelo hitro prežvepla.

Dr. JULIJ NEMANIČ

IZOBRAŽEVANJE ZA VODENJE TURISTIČNE DEJAVNOSTI NA KMETIJI

V skladu s pravilnikom o pridobitvi minimalne stopnje izobrazbe oseb, ki opravljajo dela v turistični dejavnosti, ter pridobitvi potrdila za registracijo omenjene dopolnilne dejavnosti na kmetijah bo pričetek 70-urnega tečaja v torek, 16. novembra 1999, ob 10. uri na oddelku Kmetijskega zavoda Ljubljana v Novem mestu, Šmihelska 14. Svojo udeležbo na tečaju prijavite do petka, 12. 11. 1999, svetovalki(-cu) za kmečko družino v enoti Kmetijske svetovalne službe v občini ali na oddelku v Novem mestu, na tel.: 068/373-05-78 ali 068/23-229. Prosimo, da s prijavi pohahtite!

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek Zelje trikrat na krožniku

Po vsej Sloveniji so razširjene jedi, ki označujejo določeno krajevno območje z vsemi značilnostmi tujakšnih navad in običajev. Kulinarika je eden tistih dejavnosti, ki lahko veliko prispeva pri ohranjanju identitete kraja. Danes lahko največ na stari način pripravljenih jedi spoznamo na raznih praznovanjih, ki zapovedujejo točno določene jedi in njihovo zaporedje prinašanja na jedilno mizo. V starejših obdobjih je bila predvsem podeželska prehrana zelo preprosta in enolična. Stari cerkljanski ljudski rek pravi: "Osemnajstkrat zelje - pa bo spet nedejle."

Kislo zelje je v zimskih in tudi v pomladnih mesecih ena najcenejših in zelo zdravih zelenjav. Vsebuje veliko vitamina C in topnih vlaknin, ki preprečujejo nastanek malignih obolenj v črevesju. Zunanji listi vsebujejo vitamin E in za tretjino več kalcija kot notranji.

Zelje za naravno kisanje pripravimo še v toplih jesenskih dneh. Glave morajo biti zrele in zdrave. Kisamo lahko cele ali jih naribamo. Posoda za kisanje mora biti dobro pomita z vročo vodo. Za 100 kg zrezanega zelja uporabimo 2,2 kg soli in obtežev do 20 kg. Dodana sol posredno pospešuje razvoj bakterij mlečnega kisanja, s tem da po-

spešuje izločanje soka in ustvarja ugodne življenjske pogoje. Prostor naj ima temperaturo med 20° in 22° C. V prvih dneh kisanja se pojavi lahko alkoholno vrenje. Na površini se pojavi bela pena, ki jo povzroča ogljikova kislina. Zatem nastopi pravo mlečnokislinsko vrenje. Mlečna kislina prodira v vlakna in jih konzervira. Če pa se zgodi, da so gnilobne bakterije v premoči nad bakterijami mlečnega kisanja, postane zelje sluzasto, mehko, zaudarja in je neužitno. Po končanem procesu kisanja celotno površino zelja prekrijemo in hkrati obtežimo s plastično vrečo, napolnjeno z vodo, ter shranimo v čist prostor s temperaturo med 10° in 15° C. Zmrzniti ne sme.

Dandanes nam ni potrebno uživati zelja tako pogosto kot nekoč, vendar se priporoča vsaj za pest surovega kislega zelja na dan. Okusno je surovo kislo zelje v solati z različnimi dodatki, kot je KISLO ZELJE S PROSENO KAŠO. Zanj potrebujemo 400 g kislega zelja, 200 g prosene kaše, 2 žlici smetane, na kocke narezano piščančje meso, 1 žličko olja in 2 žlici nastrganih orehovihih jedrc. Zelje na drobno narežemo, dodamo kuhano kašo in ostale sestavine. Dobro premešamo in posrežemo s črnim kruhom.

Oko drugačnosti

Razstava fotografij Blaža Mirta v Krškem

KRŠKO - Mladi posavski fotograf Blaž Mirt nadaljuje svojo pot v javnost, in četudi je še vedno novo ime v slovenski fotografiji, postaja že kar znan. V sodelovanju z Društvom ljubiteljev fotografije iz Krškega in Delavske univerze je pripravil še eno letošnjo samostojno fotografsko razstavo. Tokrat se s ciklom fotografij z naslovom Oko drugačnosti predstavlja v vhodni avli in na hodniku krškega doma starejših občanov. Razstavo so odprli v petek, 29. oktobra, in bo na ogled do konca novembra. Prireditelj, ki je potekala ob zvokih Veselih harmonikarjev iz Podbočja, je povezovala Bernarda Žarn, s priložnostnim nagovorom pa je razstavo odprla Bernarda Zorko.

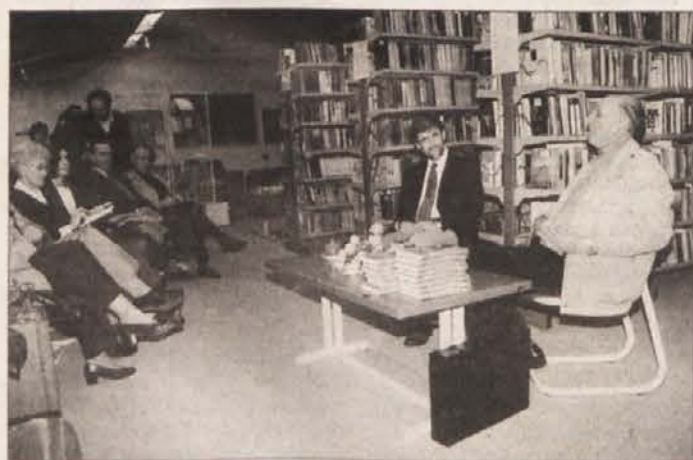
Blaž Mirt se v Domu starejših občanov predstavlja z izborom šestnajstih barvnih fotografij. Tematika fotografij ni nova, saj Mirt ostaja pri krajini in detajlih iz narave, posebnost in novost tokratne razstave je v obdelavi večine fotografij. Ob pomoči Bojana Žičkarja iz Studia Grafit je Mirt izvirne barvne fotografije računalniško obdelal in jih nato natisnil z barvnim laserskim tiskalnikom. Poseg v barvno skalo je bil temeljit in je prizore iz narave spre-

Fotograf Blaž Mirt na razstavi Oko drugačnosti.

nil v barvite fantazijske krajine, abstraktno učinkujoče barvne površine, ki jih gledalec šele s pozornostjo opazovanjem prepozna kot drevesa in podobno. Ne gre torej več za klasične barvne fotografije z bolj ali manj zanimivim motivom, ampak za izdelke, ki sicer izhajajo iz njih, a nosijo povsem jasna znamenja avtorskega poseganja v fotografsko gradivo in manipuliranja z njimi. Ali gre samo za začasno avtorjevo eksperimentiranje z barvami ali za trajnejšo usmeritev, bo najbrž pokazala naslednja razstava.

MiM

ZGOVOREN PIŠEC SPOMINOV - Na kulturnih večerih, ki jih pripravljajo v Knjižnici Brežice, že dolgo ni bilo tako zgovornega gosta, kot je bil upokojeni slavist in urednik Bančnega vestnika Ivo Graul (na sliki desno), katerega knjigo Spomini ne dajo miru so predstavili v četrtek, 28. oktobra, zvečer v okviru prireditve za občinski praznik. Po pozdravnih besedah podžupanje Milena Jesenko se Dragu Pirmanu, ki naj bi vodil pogovor, ni pokazala prava priložnost za vprašanja, saj je gost spontano povedal skoraj vse, kar je bilo zanimivega slišati o knjigi in še marsikaj drugega, kar je piscu, po rodu doma iz Brežic, ležalo na duši. Več o sami knjigi je Dolenjski list že poročal. (Foto: MiM)

Pevec sem in peti mi je vse na sveti

3. srečanje ljudskih pevcev, godcev in folklornih skupin v Sromljah - Obujanje in ohranjanje slovenskega ljudskega glasbenega in plesnega izročila

SROMLJE - V dvorani doma krajanov je petkov večer 29. oktobra izžvenel v starožitnosti ljudskega petja, godčevstva in plesa. Brežiška območna izpostava sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti je tega dne v Sromljah pripravila pod geslom "Sem pevec in peti mi je vse na sveti..." srečanje ljudskih pevcev, godcev in folklornih skupin, ki postaja tradicionalno, saj je bilo tokrat že tretje po vrsti. Udeležilo se ga je osem skupin ljudskih pevcev, trije harmonikarji in tri folklorne skupine.

Pred številnim občinstvom, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano, so se vrstile pesmi, nekatere že skoraj povsem pozabljene in mlademu rodu neznane, druge, sicer še znane, a vendar zapete tako, kot se danes skoraj ne poje več; je pa nekdanj ni bilo vasi na Slo-

venskem, kjer ne bi znali stari in mladi poprijeti pri petju in zape- ali "podaj", kot pač velevajo nepisani zakoni slovenskega večglasnega skupinskega petja. Ljudski pevci iz Sromelj, Bušče vasi, Globokega, Pišec, Bizel-

UVOD DOMAČINOM - Srečanje so začeli ljudski pevci iz Sromelj.

GM oder

30 let Glasbene mladine - Nastop Irene Yebuah

V tej koncertni sezoni bo minilo trideset let od ustanovitve Glasbene mladine Slovenije. V treh desetletjih je ustanova poskrbela, da se je vrsta mladih glasbenikov predstavila javnosti in da so bili mladi ljubitelji glasbe deležni kakovostnih koncertov. Mnogi danes priznani glasbeniki so svojo koncertno pot začeli prav ob pomoči Glasbene mladine, hkrati ko je na tisoče mladih lahko gradilo svoj glasbeni okus na simfoničnih, komornih in zborovskih koncertih, ki jih je oranžirala Glasbena mladina. V programu ustanove je tudi koncertni cikel GM oder, ki letos stopa v deveto sezono. Med petimi koncerti bo za naše ljubitelje glasbe gotovo najbolj zanimiv nastop tria, v katerem ob hornistu Boštjanu Lipovšku in pianistu Klemenu Golnerju nastopa tudi mezzosopranistka Irena Yebuah iz Novega mesta. Trio bo nastopil 8. novembra ob sedmih zvečer v dvorani črnomaljske glasbene šole, 11. novembra pa ob isti uri v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu.

BLAŽIČEVA "SVINČENA LETA"

NOVO MESTO - Danes, 4. novembra, bo ob šestih zvečer v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca predstavitev knjižne novosti Svinčena leta, ki jo je pri Novi reviji izdal publicist, esejist in urednik Viktor Blažič. Avtor, ki je po rodu iz novomeške okolice, bo gost prireditve.

Podobe iz minulih časov

V galeriji Dolenjske banke je odprta razstava slikovnega gradiva, ki je nastalo ob etnološki raziskavi

BREŽICE - Posavski muzej je v galeriji brežiške Dolenjske banke pripravil etnološko dokumentarno razstavo Podobe iz časov ječmenove kave. Odprli so jo v torek, 26. oktobra, galerijski prostor pa je ta večer polnil za današnji čas neobičajen, prijeten vonj po topli ječmenovi kavi, pi-jaci, kakršno so si nekdanj za zajtrk in večerjo pripravljali na podeželju in v mestu, zdaj pa so jo ob otvoritvi razstave skuhal tudi za obiskovalce.

Razstava je namreč zasnovana kot prikaz slikovnega gradiva, ki je nastalo ob terenskem delu etnologinje Ivanke Počkar (letos praznuje dvajsetletnico svojega strokovnega dela), ko je v letih 1994 in 1995 raziskala življenje štirih moških in osmih žensk, bivajočih na območju med Krko, Savo in Sotlo, ter tako na podlagi posamezne življenjske usode spletla podobo polminulega časa, tedanjih življenjskih navad, gospodarskih razmer ter duhovnih in kulturnih obzorij. Plod raziskav je bila knjiga Iz časov ječmenove kave, ki je leta 1998 izšla pri Dolenjski založbi. Izbor iz bogatega slikovnega gradiva, ki je nastalo ob terenskem delu in v pripravah na knjigo, je predstavljen na razstavnih panojih galerije Dolenjske banke. Gre za fotografije, ki jih je posnela Ivanka Počkar, in risbe, ki jih je naredil Mitja de Gleria kot rekonstrukcije prizo-

KONCERT MARIBORSKIH SIMFONIKOV

NOVO MESTO - V veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine bo v soboto, 6. novembra, ob 19.30 koncert Simfoničnega orkestra Mariborske filharmonije pod vodstvom dirigenta Mladena Tarbuka. Izvedli bodo uverturo v Wagnerjevo opero Tannhaeuser, Brahmsovo Simfonijo št. 3 in Concertino za saksofon in pihala, v katerem bo kot solist nastopil Matjaž Drevenšek. Koncert je za glasbeni abonma in izven.

VPIS ABONMAJEV

KRŠKO - Kulturni dom Krško vabi k vpisu abonmajev za sezono 1999/2000. V modrem večernem abonmaju bodo štiri gledališke predstave: Goldonijev Sluga dveh gospodov, Schwabove Predsednice, Moederndorferjeva Limonada Slovenica in Molierov Skupuh, baletna predstava po izboru in Puccinijeva opera Madame Butterfly. V rumenem sončnem abonmaju bo šest predstav za otroke. Vpis abonmajev je v tajništvu doma od 10. do 14. ure, in sicer 4. in 5. novembra za določanje abonente in od 8. do 12. novembra za nove.

jskega, Dobove, Velike Doline in Artič so zapeli pesmi o ljubezni, o vincu, o bridki vojaški službi, koledovnjaške pa žalostne in vse iz vsakdanjega kmečkega življenja, vmes tudi kakšno prav humorno zabeljeno, kot sta tisti o kozjanski uši ali o suši v grlu. Čast ljudskih godcev so reševali mladi, Borut Petan ter Sandra in Robi Freljih, ki so na diatonični harmoniki zaigrali nekaj skladb in za konec še skupaj ponarodelo Avsenikovo Na Golici.

Vse tri folklorne skupine, ki so nastopile na srečanju, so prišle iz Artič, kjer je očitno ta dejavnost najbolj razvita. Nastopile so otroška, mladinska in odrasla folklorna skupina Kulturnega društva Oton Župančič ter dokazale, da ima splošno izumiranje ljudskega plesnega izročila tudi svetle izjeme. Enako velja za ljudsko pesem. Res ni več tako živa, kot je bila pred desetletji, a povsem le še ni zatonila. Mlajši obrazi med nastopajočimi ljudskimi pevci zbujajo upanje, da se bo še glasila in pričevala o kulturni dediščini, ki je dragocena predvsem zato, ker je slovenska.

M. MARKELJ

SODELAVCA - Etnologinji Ivanki Počkar je pri dokumentiranju izdatno pomagal Mitja de Gleria z risbami.

rov iz življenja preprostih ljudi v časih ječmenove kave. S tem izrazom avtorica knjige in razstave imenuje obdobje kakih sedmih desetletij tega stoletja.

Na otvoritvi je o razstavi in svojem delu spregovorila etnologinja Ivanka Počkar, za dodatno mi-kavnost razstave pa sta poskrbeli Monika Ogorevc, ki je zapela nekaj ljudskih pesmi, in Alenka Zore, ki je v narečju povedala nekaj odlomkov, zapisanih v knjigi Iz časov ječmenove kave.

MiM

Muzej v jubilejnem letu

Bogat in pester razstveni program Dolenjskega muzeja v letu 2000 za petdesetletnico delovanja

NOVO MESTO - Dolenjski muzej je razstveni program za leto 2000 zastavil v znamenju praznovanja polstoletnice svojega delovanja. Na tradicionalni dan Dolenjskega muzeja 1. marca bodo odprli razstavo restavriranih predmetov z velikih novomeških arheoloških najdišč, ki ime Novega mesta vse razpoznavneje zapisujejo v evropski prostor. Zal te dragocenosti še ne bodo mogli predstaviti v obnovljeni arheološki stalni zbirki, ker bo ta zahtevni in tako za ožje kot širše okolje pomembni projekt uresničen šele čez kakšna tri leta. Bo pa zato v jubilejnem letu dokončana sanacija stare križatije, kjer bo arheološka zbirka domovala.

V razstavišni dejavnosti so v muzeju dali poudarek izvirnim razstavam. V programu so le štiri gostujoče, in sicer: v galeriji bodo februarja odprli razstavo Gorenjskega muzeja o Janecu Bleiweisu, aprila razstavo Koroškega pokrajinskega muzeja o drogah in junija likovno razstavo ljubljanske Visoke

KONCERT KITARSKEGA DUA - V Evangelijski cerkvi v Novem mestu sta na dan reformacije, v nedeljo, 31. oktobra, zvečer na sedmem koncertu Novomeškega glasbenega festivala nastopila kitarista prof. Andrej Grafenauer in njegova nekdanja učenka, zdaj že uspešna mlada glasbenica Katja Porovne ter v duetu izvedla skladbe španskih, francoskih in italijanskih mojstrov. Grafenauer in Porovnetova nastopata v kitarskem duu že od leta 1995, v tem času sta tudi že izdala ploščo s kitarsko glasbo. (Foto: M. Markelj)

Stoparjeve grafike in kipi

V galeriji Krško so odprli razstavo grafik in male kovinske plastike sevniškega ustvarjalca Rudija Stoparja

KRŠKO - Rudi Stopar upokojeni strojni tehnik, sicer pa javnosti veliko bolj znan kot kipar, grafik in pesnik haikujev, praznuje letos dva jubileja: življenjskega, saj je dopolnil šestdeset let, in ustvarjalnega, saj kipari že okoli štirideset let, hkrati ko mineva trideset let od njegove prve samostojne razstave. V počastitev jubilejev je že imel samostojno likovno razstavo v ljubljanski galeriji Commerce, minuli četrtek, 28. oktobra, pa so odprli razstavo njegovih grafik in železnih skulptur tudi v Galeriji Krško.

Na otvoritvi je nekaj besed o sevniškem likovniku prebrala Tatjana Avsec, vodja krške območne izpostave Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti, z glasbo pa je prireditev obogatil nastop klavirskega dua s Karolino Vegelj Stopar in Branimirjem Biliškom. Da je ljubezen do umetnosti v krvi, sta pokazali mali Stoparjevi vnukinja Ana in Eva s kratkim nastopom na klavirju. Posebnost otvoritve pa je bila tudi obdaritev vseh obiskovalcev z zgibanko osemnajstih Stoparjevih haikujev in zrebanje, ki je trem obiskovalcem prineslo priložnostne nagrade. Stoparjevo grafiko in mali železni skulpturi.

V galeriji Krško je razstavljen avtorski izbor grafik in kovinskih skulptur. Na ogled so grafike od grafičnega lista, ki nosi letnico 1968, do najnovejših, ustvarjenih letos, grafike pa spremlja izbor malih kovinskih plastik, po katerih je Stopar kot ustvarjalec pravzaprav najbolj znan. Da se ukvarja tudi s spomeniško plastiko, je na razstavi razvidno iz razstav-

Rudi Stopar na razstavi v galeriji Krško.

ljenih osnutkov osmih obeliskov, Stoparjevega projekta, ki naj bi na prostem (dva že stojita) obeležili osem stoletij zgodovine Boštanjana.

M. MARKELJ

Krajina in abstrakcije

9. samostojna razstava Alenke Mušič

DOLENJSKE TOPLICE - Belokranjska modna oblikovalka Alenka Mušič iz Semic je prvič samostojno razstavljala leta 1991 v Črnomlju, v petek, 29. oktobra, pa se je v Zdravilišču Dolenjske

Alenka Mušič

Toplice s svojimi novejšimi deli javno predstavila devetlet. Otvoritev razstave, ki jo je vodil kulturni animator Bojan Potočar, so s samostojnim koncertom popestrili mladi glasbeniki iz tamburaškega orkestra Dobroč iz Dragatuša pod vodstvom Toneta Grahka.

Mušičeva se že od mladega posveča slikarstvu, resneje pa zadnjih deset let. Tokrat se v zdravilišču predstavlja z 18 slikami, ki so nekako razdeljene na dva dela: na krajine ter na svobodne kompozicije. "S krajinami nadaljuje z odlikovanjem stvarnega sveta, slika motive iz svoje belokranjske okolice, predvsem prizore iz narave: stelnjake, s praproto in drevjem, predvsem z brezami zaradi ravnic in pobočja. Serija svobodnejših kompozicij pa izhaja iz slike akta, ki predstavlja boj čustev in razuma. Tu je slikarka bolj raziskovalna," je o umetnici, ki je tudi članica KUD Artoteka Črnomelj, povedal Janez Dular. Razstava, ki je prodajna, bo na ogled do 10. januarja 2000.

L. MURN

dežurni poročajo

NEPAZLJIVE PRODAJALKE - Septembra in oktobra so neznani storilci v trgovini Kovinotehna v Brezicah izkoristili nepazljivost prodajalk in s prodajnih polic ukradel več tehničnih in drugih predmetov, vrednih okrog 65 tisoč tolarjev.

POTREBOVAL DVE LESTVI - Neznaneec je 26. oktobra z gradbišča krške srednje šole ukradel dve aluminijasti lestvi, vredni okrog 60 tisoč tolarjev.

OB MOBILNI TELEFON - Medtem ko so bili dijaki Dijaškega doma Milke Kerin v Krškem na igrišču, je neznaneec 27. oktobra iz žepa bunde enega od dijakov ukradel mobilni telefon Ericson.

UKRADEL DENAR - V noči na 26. oktober je neznaneec vlomil v picerijo Pri Klepcu v Črnomlju in iz blagajne in predala mize lastnika J. L. z Božakovega odnesel 75 tisoč tolarjev. V isti noči pa je neznaneec vlomil še v trgovino Leltroluks, odnesel denar, in lastnika A. P. iz Vojne vasi oškodoval za 40 tisoč tolarjev.

IZ JAKNE IZMAKNIL TELEFON - 23. oktobra popoldne je neznaneec na Mirni prišel na igrišče pri stanovanjski hiši ter iz otroške jakne ukradel mobilni telefon GSM Ericsson ter B. L. iz Ljubljane oškodoval za 35 tisoč tolarjev.

CIGARETE IN DENAR - Lastniku gostinskega lokala Flamingo v Črnomlju D. K. je 26. oktobra ponoči neznaneec vlomil v lokal in mu odnesel denar ter nekaj zavrtkov cigaret za preko 40 tisoč tolarjev.

ODPELJAL SE JE S KOLE - Čepur je bilo kolo pred OŠ Brezice zaklenjeno, ga je neznaneec 25. oktobra popoldne, potem ko je odstranil ključavnico, odpeljal neznano kam.

Krčani drugi najboljši raziskovalci

Splošna kriminaliteta v Posavju narašča, toda po njeni raziskanosti je PU Krško druga v Sloveniji - Največ goljufij - Pritožbe iz mejne problematike - Intervencija vse hitrejša

KRŠKO - Odkrivanje in preprečevanje kriminalitete ter javnega reda in miru v prvih letošnjih devetih mesecih je bila glavna tema nedavne novinarske konference Policijske uprave (PU) Krško. Število kaznivih dejanj (KD) se je povečalo za 6,93 odstotka, predvsem na račun gospodarske kriminalitete, ki je v neverjetnem porastu - z lanskim 46 na 119 primerov. Sicer gre največkrat za goljufije, (velike) tatvine, zlorabe položaja in pravic, ponarejanje listin ter prepovedan prehod čez državno mejo.

Raziskanost KD PU Krško je bila 70,05-odstotna, kar je takoj za PU Murska Sobota (72,19 %), slovensko povprečje pa je mnogo nižje - 47,74 %. Letos je bilo ovadenih skoraj dvesto oseb več kot v letu prej, delež mladoletnikov pa se je zmanjšal. Med mladoletnimi storilci izstopa Rom, ki že več let izvršuje tudi nasilje, mladoletnik, ki je spolno zlorabljal otroke, ter mladoletni bosanski državljani s statusom begunca, ki je bil dvakrat prijet pri sprovajanju ilegalnih migrantov.

Razveseljuje, da od letošnjega januarja do septembra krški policisti niso obravnavali nobenega primera prekupečevanja z orožjem, pa tudi število prekrškov v zvezi z mamili se je zmanjšalo od 16 na 11. Zasegli so okrog 400 g heroína, 4000 g canabisa, 200 bilk indijske konoplje ter manjše količine drugih mamil. Po obravnavi tematiki izstopa Sevnica, kjer so prišli dva občana s 380 g heroína (sta še v priporu) ter občana, ki so mu zasegli skoraj 2 kg canabisa, stanovanje pa je imel v celoti preurejeno za intenzivno goje-

nje konoplje. Podane so bile tudi štiri ovadbe zaradi izsiljevanja. Število samomorov se je od 24 zmanjšalo na 21, delovnih nezdov pa je malec več.

V letu 1999 je bilo odrejeno 48-urno pridržanje po Zakonu o kazenskem postopku za 70 oseb, kar pomeni 40-odstotno povečanje. Pri kršitvah po Zakonu o javnem redu in miru je beležen padec za 9 odstotkov, za 40 odstotkov so v porastu prekrški vzne miranja okolja v pijanosti, prekrški točenja alkoholnih pijač mladoletnikom pa za 44 odstotkov.

Zgodi se, da so policisti pri posredovanju tudi sami napadeni. Krčanom se je to letos pripetilo sedemkrat (lani enkrat), storilci pa so jim skušali preprečiti uradno dejanje v štirih primerih (lani v enem). Povečanje je kar 220-odstotno. V primerjavi z lanskim devetmesečnim obdobjem je znani tudi 48-odstotno povečanje sprejetih pritožb zoper delo policistov, največji porast je na PMP Obrežje, PP Sevnica in PMP Dobova. Med vzroki pri pooblastilih gre najpogostje za zavrnitev vsto-

pa v državo, pri prisilnih sredstvih za uporabo fizične sile, pri odnosu policista v postopku pa za nekorektnost. Največje povečanje pritožb izhaja prav iz mejne problematike.

Krške policiste velja pohvaliti zaradi hitrejšega poseganja policijskih patrulj na kraju dejanja. Skupni povprečni reakcijski čas patrulj na interventne dogodke je od lani boljši za 4 minute in znaša 17 minut. Za načrtovanim povprečnim ciljem zaostajajo dve minuti.

L. MURN

BOMBA NA VLAKU

DOBOVA - Policist je 26. oktobra ob 21.45 na vlaku v Dobovi našel ročno bombo M75 jugoslovanske izdelave. Kdo od potnikov je bomba skril v koš za smeti, policisti niso mogli ugotoviti, so pa poskrbeli za ustrezno hrambo bombe.

Akciji Promil in Traktorist

Najbolj pijani Sevnčan z 2,86 promila alkohola - Traktorji vse prevečkrat pomanjkljivi in nepravilno opremljeni

KRŠKO - PU Krško je te dni izvedla dve pomembni akciji. Policisti so v petek, 30. oktobra, izvedli poostren nadzor prometa v Posavju v akciji Promil s poudarkom na ugotavljanju psihofizičnega stanja voznikov. V prvih devetih mesecih letošnjega leta je namreč alkoholiziranih povzročiteljev 9,6 odstotka. Od 859 jih je bilo alkoholiziranih 83. Policisti so v akciji

ustavili 174 voznikov motornih vozil in 49-imi odredili preizkus z alkoktestom. 17 oz. 9,8 odstotka jih je vozilo pod vplivom alkohola in so jim vzeli vozniška dovoljenja ter prepovedali nadaljnjo vožnjo. Najbolj pijan je bil voznik z 2,86 promila alkohola, ustavljen v Občini Sevnica.

Od 15. do 28. oktobra so policisti posebno pozornost namenili traktoristom, saj letos na PU Krško beležijo 21 prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi vozniki traktorjev, od tega so jih kar 19 (2,3 odstotka vseh nesreč) povzročili sami. Med akcijo "Traktorist" so policisti ustavili in kontrolirali 61 traktoristov. 7 jih je vozilo brez ustreznega voznškega dovoljenja, ugotovili pa so še 27 drugih kršitev. Ugotovili so, da so traktorji na področju Posavja vse prevečkrat tehnično pomanjkljivi in nepravilno opremljeni (razbite

luči oz. smerniki, nimajo varnostnih kabin), vozniki se še vedno niso prilagodili novostim novega Zakona o varnosti cestnega prometa. Traktorji v večini primerov niso označeni z rumeno lučjo v času, ko imajo priprtet širši priključek, niti niso označeni z znaki o največji hitrosti.

VOZNIK JE UMRL

ROŽNO - 28. oktobra je M. K. vozil osebni avto iz smeri Blance proti Brestanici. Ko je v naselju Rožno prehitel kombinirano vozilo in se je vračal nazaj na svoje smerno vozišče, je zaradi neprilagojene hitrosti izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je levo na travnik, drsel bočno po njem in se nato večkrat prevrnil. Vozilo je obstalo na kolesih. Med prevračanjem sta voznik M. K. in sopotnik J. Š. padla iz avta, voznik je dobil tako hude telesne poškodbe, da je na kraju nesreče umrl, sopotnik pa je dobil lažje telesne poškodbe. Noben ni bil priprtet z varnostnim pasom.

NAŠLI ZAVITKA MAMIL

OBREŽJE - 1. novembra ob 3.57 so policisti na MP Obrežje pri slovenskem državljani K. Z. oz. v njegovem vozilu našli dva papirnata zavitka s 3 grami mamila, verjetno heroína. Zoper kršitelja je podan predlog sodniku za prekrške.

Po dolenjski deželi

• **NI IMEL TEŽKEGA DE-LA** - Vlomov je čedalje več in iz mnogih primerov se pokaže, da storilec sploh nima težkega dela, če hoče hitro in na račun dela drugih priti do denarja. 27. oktobra je tako neznaneec kar dopoldne prišel do stanovanja hiše v okolici Kostanjevice do Krke. Na hišo je prislomil lestev in priplezal na teraso oz. verando. Vrta so bila že odklenjena, tako je nemoteno vstopil v notranjost. V eni izmed sob je našel sto tisoč tolarjev in z njimi po isti poti zapustil hišo. Očitno ga ni nihče opazil.

• **VE SE, KJE JE KAJ** - Neznaneec, ki je od 23. do 25. oktobra okradel gradbišče nove telovadnice poleg OŠ Mirana Jarca v Črnomlju, je vedel, kje se kaj dobi. Potreboval je namreč dvojna vrtna krila iz plastičnega materiala, in kje druge bodo, če ne tam, kjer se že nekaj gradi? Podjetje Beograd, d.o.o., je oškodoval za 220 tisoč tolarjev. Očitno je pozabil, da te stvari prodajajo tudi v trgovinah.

TRAGIČNA NESREČA V TRNOVCU

Usodno neodločno prehitevanje forda

I. Tomašič kriv povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti, v kateri je umrla družinska znanka Z. Damjanovič - Na spolzki cesti v Trnovcu prehiteval prepočasi - Pogojna obsodba

NOVO MESTO - Zgodilo se je nekaj dni pred božičem pred tremi leti, natančneje 21. decembra, nekaj po 12. uri. Zdal 35-letni Igor Tomašič, zaposlen kot častnik v Slovenski vojski v Ljubljani, se je na predbožnično soboto z osebnim avtom znamke Rover vračal domov v Belo krajino s predavanj v Novem mestu. Vozni pogoji na cesti čez Gorjance proti Metliki so bili slabi: cesta mokra, vožnja sta ovirala megla ter živahen promet. V kraju Trnovec se je Tomašič odločil za prehitevanje, prav to pa je bilo usodno za 45-letno Zdenko Damjanovič iz Bušinj vasi pri Suhorju. V prometni nesreči je namreč izgubila življenje in zapustila moža ter hčerki.

"Nesreča se ne spominjam, ker sem tudi sam utrpel hud pretres možganov in bil potem deset mesecev v bolnišnem staležu. Do nesreče sem bil voznik le dobro leto dni, v službo sem se vozil z avtobusom. Imel sem leto dni star avto, ceste Novo mesto-Metlika pa nisem dobro poznal. Takrat se mi ni mudilo, čeprav sem se odločil za prehitevanje, in tudi sicer nikoli nisem vozil hitreje od dovoljene hitrosti. Redko sem prehiteval. Bil pa sem utrujen, saj sem imel prej dva dni v službi težke naloge. Iskreno obžalujem ta dogodek," je na glavni obravnavi prejšnji teden na Okrajnem sodišču v Novem mestu povedal obtoženec Tomašič, ki je po nesreči imel hude psihične težave, depresije, probleme z nespečnostjo, in je zaradi samobožujočih misli iskal zdravstveno pomoč.

"Nesreča me je prizadela še huje, ker je bila pokojna Zdenka Damjanovič najboljša prijateljica moje žene in družinska prijateljica," je povedal Tomašič. Pa vendarle sta družini po

do dal, da bi bolj izkušenemu vozniku verjetno prehitevanje uspelo brez takšnih posledic. Izvedenec Šmajdek je poudaril, da je obtoženec prehiteval, ko ni bilo na voljo dovolj prostorskih in časovnih možnosti in bi se lahko, ko je videl nasproti vozeči avto, vrnil na svoj vozi pas.

Senat s predsednico Ljubo Tiran je obtoženega Igorja Tomašiča spoznal za krivega kaznivega dejanja povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti s smrtnim izidom (325. čl. KZ/2), za kar je predpisana huda kazen, do osem let zapora. Zaradi olajševalnih okoliščin mu je izrekel pogojno obsodbo, in sicer 8-mesečno zaporno kazen s preizkusno dobo dveh let, dolžan je plačati stroške kazenskega postopka in povprečnino. "Ne gre za nezvestno malomarnost, saj se je zavedal, da lahko pri takšnem prehitevanju pride do nesreče, čeprav je upal, da ne. Ravno v tem je njegova krivda. Nismo pa se odločili za predlog tožilke za izrek še stranske kazni, odvzem voznškega dovoljenja za motorna vozila, ker menimo, da ta ne bi dosegel svojega namena. Obtoženec se zaveda svoje krivde in odgovornosti in sam ocenjuje, da še ni sposoben za varno vožnjo. Od omenjene prometne nesreče ni sedel za volan," je v obrazložitvi sodbe dejala sodnica Tiranova. Sodba še ni pravomočna.

L. MURN

Policista ugriznil v roko

Neuročeni pijani voznik

NOVO MESTO - V četrtek, 28. oktobra, se je ob 16.40 56-letni F. R. peljal z osebnim avtom iz Ločne proti Težki Vodi. V Žabji vasi so ga ustavili policisti. Med postopkom so ga hoteli preizkusiti z alkoktestom, vendar se je ušel v avto in se odpeljal proti Težki Vodi.

Policista sta se odpeljala za njim in ga s svetlobnim in zvočnim signalom skušala ustaviti. F. R. ni hotel ustaviti, zato sta ga policista prehitela in vozila pred njim. Ker je F. R. vozil v prekratki varnostni razdalji, je trčil v zadnji del službenega vozila. Po trčenju je policist službeno vozilo ustavil, medtem ko je F. R. zapeljal vzvratno, nato pa naprej in ponovno trčil v policijski avto. Med postopkom se je ves čas upiral in policista tudi ugriznil v roko. V nesreči sta bila oba policista hudo telesno poškodovana in so jima nudili zdravniško pomoč v novomeški bolnišnici.

Policisti so F. R. pridržali do iztreznitve in se bo moral zagovarjati pred sodnikom za prekrške. Zoper njega bodo napisali tudi kazensko ovadbo zaradi kaznivega dejanja preprečitve uradnega dejanja uradni osebi.

PRODAL PONAREJENA BANKOVCA

STRAŽA PRI RAKI - 48-letni J. J. iz Straže pri Raki je 26. oktobra dopolne J. A. iz Šentjerneja prodal dva bankovca po sto nemških mark. J. A. je posumil, da gre za ponaredek, kar so potrdili tudi v Dolenjski banki. Tako je oškodovan za 20 tisoč tolarjev. Policisti so bankovca zasegli in zoper J. J. napisali kazensko ovadbo.

GOJIL KONOPLJO

TREBNJE - 34-letni J. P. iz Trebnjega je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, ker je poleg vikend hiše v Hrastnem na vrtu posadil več semen indijske konoplje. Ko je ta dozorela, jo je posekal in obral vršičke. Zoper J. P. bodo policisti napisali kazensko ovadbo.

GRANATA IZ 2. SVETOVNE VOJNE

PODVINJE - Občanka je 26. oktobra dopoldne v gozdu pri Podvinjah našla 150 milimetrsko topovsko granato iz 2. svetovne vojne, težko okrog 25 kg. Pirotehnik je poskrbel za ustrezno hrambo.

Vedno v akciji

TRGOVINA SPAR, V NOVEM MESTU

UGODNO!

ČOKOLADA ALPROSE SWISS
3 okusi, 3 x 100 g

189.-

RADENSKA
plastenke

6 x 1.5l

+

PIVO
CELJSKI
GROF
pločevinke

24 x 0.5l

2.990.-

UGODNO!

BANANE
1 kg

99.-

DOBRODOŠLI!

PON. - PET. 8h - 20h
SOBOTA 8h - 17h
NEDELJA 8³⁰ - 13h

Ponudba velja: 4. - 8.11.1999 oz. do prodaje zalog.
Cene so v SIT. SPAR SLOVENIJA d.o.o., Ljubljana, Šmartinska 152G

Mercator

v akciji

od 28.10. do 11.11.'99

Kruhovi cmoki

550 g. Pekarna Grosuplje

stara cena 510,30 SIT

SAMO 409,00 SIT

Pekarna Grosuplje

50let

Mercator najboljši sosed

in še 36 posebej označenih izdelkov!

Akcijska ponudba velja v vseh trgovskih podjetjih in franšiznih trgovinah Koncerna Mercator.

DODATKI LX
telegram

HALO 96!

Majhna pozornost, veliko presenečenje.

Te prekrasne vrtnice in še veliko drugih dodatkov bo dalo vašemu LX telegramu poseben pečat.

Seznam vseh LX telegramov in dodatkov najdete na vseh poštah in v Telefonskem imeniku Slovenije.

POŠTA SLOVENIJE

<http://www.posta.si> e-pošta: info@posta.si

**Telekom Slovenije, d.d.
PE Novo mesto**

objavlja
prosti delovni mesti

**1. zahtevno načrtovanje, vzdrževanje
in montaža tk omrežja in naprav**

Pogoji:

- inženir elektrotehnike za tk oz. elektron.
- organizacijske sposobnosti
- vozniki izpit B-kategorije
- znanje angleškega jezika
- zaželeno poznavanje računalništva in operacijskih sistemov

2. zahtevno vzdrževanje in gradnja tk omrežja

Pogoji:

- elektrotehnik tk oz. elektronik
- vozniki izpit B- kategorije
- znanje angleškega jezika
- smisel za timsko delo
- zaželeno poznavanje računalništva in interneta

Za delovno mesto pod 1.) bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Za delovno mesto pod 2.) bomo sklenili delovno razmerje za določen čas 1 leto s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:

Telekom Slovenije, d.d., PE Novo mesto, Služba za kadrovske, pravne in splošne zadeve, Novi trg 7 a, Novo mesto.

HIPOT, Elektronski elementi in sistemi, d.o.o., išče za potrebe družbe, zanesljive sodelavce(-ke) za opravljanje delovnih nalog na področjih:

1. VODENJE RAZVOJA

Od kandidatov pričakujemo:

- učinkovito vodenje oddelka in projektno organizacijo dela,
- visoko ali višjo izobrazbo smer strojništvo-konstr.
- poznavanje PRO-E.
- 3 leta delovnih izkušenj na področju razvoja po možnosti v avtomobilski industriji s poznavanjem zahtev VDA 6, ker se podjetje vključuje v avtomobilsko industrijo Evrope.

2. MARKETINGA:

Od kandidatov pričakujemo:

- visoko ali višjo izobrazbo elektrotehnike, strojništva ali ekonomske smeri
- aktivno znanje vsaj enega tujega jezika (angleški ali nemški) - sposobnosti dobrega komuniciranja
- poznavanje dela z računalnikom (Windows, Excel)
- poznavanje ZT, novih carinskih predpisov in vozniki izpit B-kat.
- vsaj 3 leta delovnih izkušenj na področju trženja

3. RAZVOJNIKA ELEKTRONIKA:

Od kandidatov pričakujemo:

- visoko ali višjo izobrazbo smer elektronika (debeloplastna hibridna vezja in sensorika)
- aktivno znanje vsaj enega tujega jezika (angleškega ali nemškega)
- poznavanje dela z računalnikom (Windows, Excel)

Kandidatom nudimo:

- zaposlitev za nedoločen čas, s šestmesečnim preizkusnim delom
- dinamično in kreativno delo
- možnost nagrajevanja glede na dosežene rezultate
- dodatno funkcionalno izobraževanje

Kandidati naj pisne prijave z dokazili pošljejo najkasneje v 15 dneh po objavi na naslov: HIPOT, d.o.o., Trubarjeva 7, 8310 Šentjernej - s pripisom "Za razpis". Kandidate bomo o izboru obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

**Šolski center
Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto**

razpisuje delovno mesto

- učitelja strojnih strokovnih predmetov, dipl. inž. strojništva - določen čas

Delovno razmerje za določen čas sklepamo s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom (nadomeščanje v času daljše bolniške odsotnosti), in sicer od 8. novembra 1999 do 31. avgusta 2000.

Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

• **Halo!**

• **Halo je SI.MOBILov predplačilni sistem GSM.**

• **Halo je enostaven. Kupiš paket Halo in že telefoniraš. Brez pogodbe.**

• **Halo je svoboden. Sam si izbereš telefon.**

• **Halo je preprost. Brez računov, brez obveznosti.**

• **Halo je dostopen. Ena minuta pogovora že od 24 tolarjev naprej.**

Halo? Enostavno zabavno!

• **Halo ima klub. Člani kluba Halo imajo za 2.000 tolarjev pogovorov več.**

• **Halo ima vse. 040.sporočilo (SMS) in CLIP (prikaz številke klicatelja).**

• **Halo ima več. Tudi 040.odzivnik.**

• **Halo je prijazen. Za dodatne informacije pokličeš 080 40 40.**

• **Halo je povsod. Tudi na spletu. Obišči halo.simobil.si.**

Cena paketa Halo je 4.900 tolarjev*.

V ceni je že vključenih za 1.000 tolarjev pogovorov.

* Cena vključuje DDV.

Halo
GSM 040

Kmetijska zadruga Krka Novo mesto

vam nudi **ugoden nakup mineralnega gnojila KAN**, proizvajalca Agrolinz. Do konca leta je možen nakup na dva obroka, pri takojšnjem plačilu z gotovino nudimo 5% popusta.

Kupite pa lahko tudi **vinogradniško gnojilo 0-10-30**, po akcijskih cenah pa **kalcijev nitrat** (znan tudi kot norveški soliter) ter **hidrokompleks**.

Gnojila lahko dobite v vseh naših kmetijskih oskrbnih centrih ter trgovinah s kmetijskim repromaterialom.

KZ Krka z.o.o., Novo mesto

NOVI ACCENT - V Sloveniji so med prvimi v Evropi predstavili novi Hyundai Accent in prvi slovenski zastopnik, ki je svojim kupcem pokazal ta novi avto nižjega srednjega razreda, je novomeška firma Eminent. Predstavitve je bila v ponedeljek, 18. oktobra, v romantičnem okolju obnovljene lukenjske pristave v Prečni, udeležil pa se je tudi Ludvik Svoboda, direktor Hyundai Avtomobil Slovenija, firme, ki je v desetih letih v Sloveniji prodala 29.000 Hyundaijevih avtomobilov. Novi accent, ki naj bi bil tako prodajno uspešen kot nekdanji pony, so najprej predstavili v četverovratni različici z 1,3 oz. 1,5-litrskim motorjem s 86 oz. z 90 konjskimi močmi. V kratkem pa bosta na voljo tudi 3- in 5-vratna različica tega avtomobila, katerega sedanja osnovna verzija stane 1,65 milijona tolarjev. (Foto: A. B.)

Ekstra lahko zimo, prosim!

**ekstra
lahko
kurilno
olje**

- brezplačna in hitra dostava
- preprosto naročanje po telefonu
- ugodni plačilni pogoji
- možno obročno plačevanje na 3 ali 6 obrokov
- za večje količine dajemo dodatne popuste
- dober izkoristek energije
- okolju prijaznejše kurilno olje

Že prihajam!!!

Obiščite najbližje prodajno mesto
OMV ISTRABENZ-a ali pokličite na telefon:
068 342 531 Novo mesto
0608 62 770 Brežice

OMV ISTRABENZ

ŠPELA IN IGOR

STARI TRG OB KOLPI - Na oktobrskem turnirju šahovskega kluba Stari trg ob Kolpi v pospešenem šahu je med dekleti zmagala Špela Farič, med fanti pa je bil tokrat najboljši Igor Mihelič. (V. K.)

ZMAGA SEVNICA

SEVNICA - V prvem kolu tekmovalja v drugi članski državni ligi je šahovski klub Milan Majcen iz Sevnice doma s 3,5:2,5 ugnal Zagorje. Zmagi za domačo vrsto sta dosegla Zvonko Mesojedec in Janez Blas, remizirali pa so Toni Kranjec, Bojan Kuzmič in Igor Glavač. (J. B.)

NA PAŠKI KOZJAK

NOVO MESTO - Mladinski odsek planinskega društva Novo mesto bo v soboto, 13. novembra, pripravil izlet na Paški Kozjak. Prijave zbirajo do četrta, 11. novembra, mentorji na šolah ali pa po telefonu 26 932 ali (041) 734 239.

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

NAKIČ SE PRERIVA - Hrvat Ivo Nakič naj bi bil ob Smodišu prvi zvezdnik moštva Krke Telekom, a mu po operaciji hrbta posel ne gre najbolje od rok. Na tekmi z Roglo Atrasom si je tudi s komolci pomagal, da bi prišel do meta, a so mu Zrečani žogovseeno zbili z rok. (Foto: I. V.)

Smisel košarke je igra

Za spopad s precej šibkejšim tekmečem, v katerem je zmagovalac tako rekoč že vnaprej znan, je včasih težko najti motiv za dobro igranje, kar se je v minulem tednu precej očitno pokazalo tudi na tekmi košarkarjev Krke Telekom z desetouvrščenim Roglo Atrasom in z zadnjevrščenim Kraškim zidarjem. Poleg tega lahko trenerji take tekme izkoristijo za dober trening, ki pa ponavadi ni paša za oči gledalcev.

Prav gledalci pa kljub visoki zmazgama novomeških košarkarjev v minulem tednu niso prišli na svoj račun. Ni še dolgo, ko so Novomeščani take tekme znali izkoristiti in so občinstvo navduševali z atraktivnimi akcijami, ki jih je za zabijanjem največkrat končeval Matjaž Smodiš. Trener Sunara očitno ni prista takega pristopa do igre. A košarka je vseeno le igra, ki v svoji biti navdušuje igralce in gledalce. Ni vse le rezultat, niso vse le številke, tudi tisto, kar ob dobri igri doživljajo in občutijo tisti, ki so del te igre, nekaj velja.

Igralci so plačani. Plačani so za zmage in za dosežene točke, niso pa plačani za vtis, ki ga z

Rumeni dnevi Gorazda Štanglja

Na veliki nagradi Commonwealtha je rumeno majico nosil osem etap - Složen nastop reprezentance - Trije Novomeščani, Brestaničan in Ljubljčan - Medijsko odmevno

NOVO MESTO - Tik pred koncem letošnje kolesarske sezone se je prvič zgodilo, da je na močni etapni dirki v tujini nastopila prava slovenska reprezentanca z vsemi najboljšimi kolesarji. V Avstraliji na 15-etapni dirki za veliko nagrado Commonwealtha je slovensko moštvo z Gorazdom Štangljem doseglo enega največjih uspehov slovenskega kolesarstva - posamično zmago Gorazda Štanglja in ekipno zmago reprezentance.

Trener Gorazd Penko je iz izjeme Novomeščana Branka Filipa, ki je zaradi dolgotrajne bolezni povsem izven forme, na 15-etapno preizkušnjo v Avstralijo pospremil najboljših pet slovenskih kolesarjev: izkušene profesionalce Saveljčana Martina Hvastijo, Novomeščane Gorazda Štanglja, Uroša Murna in novopečenega poklicnega Martina Derganca ter edinega amaterja med njimi, Igorja Kranjca z Rožnega pri Brestanici. Namen nastopa na Veliki nagradi Commonwealtha je bil z osvojenimi točkami mednarodne kolesarske zveze UCI priboriti si višje mesto na svetovni lestvici držav in preizkusiti olimpijske kandidate, kako prenesejo časovno razliko in kako se odzovejo na avstralsko klimo, mimogrede pa še ogledati si progo, na kateri se bodo prihodnje leto najboljši kolesarji sveta potegovali za olimpijske medalje.

V Avstraliji je naše kolesarje čakala zelo močna konkurenca. Vsem najboljšim kolesarjem iz Oceanije, ki le redko nastopajo v Evropi, se je pridružil več popolnih evropskih reprezentanc in poklicnih moštev, med katerimi je bila tudi do pred kratkim na svetovni lestvici prvouvrščena Festina. Naši

so začeli izvrstno, saj se je Štangelj že po prvih etapah znašel na tretjem mestu skupnega vrstnega reda, rumeno majico vodilnega pa je oblekel v sedmi etapi, ko je s prvega mesta zrinil domačega asa Jonathana Halla, vloga najhujšega tekmeča

• Če je bilo še pred nekaj leti, ko je na dirki po Sloveniji še nastopala slovenska reprezentanca, veliko govora o nesloženosti reprezentantov in prevladovanju klubskih interesov, zdaj trener reprezentance takih problemov nima. Vsi člani izbrane vrste so pravi profesionalci, ki so se v svojih tujih ali domačih moštvih naučili podrediti se najboljšemu. Brez takega odnosa vseh članov ekipe Gorazdu Štanglju v Avstraliji ne bi uspelo.

našega šampiona pa je vse do zadnje etape igral odlični Litovec Raimondas Rumšas.

Slovenska reprezentanca je ves čas dirke složno uresničevala taktične namisli trenerja Penke in pripejajala Štanglja v rumeni majici vse do predzadnje etape, 13 km dolgega kronometra, ki je bil še zadnja priložnost, da tekmeči Gorazdu sledejo majico med kolesarji najbolj ce-

NJEGOV NAJVEČJI USPEH - Gorazd Štangelj je na dirki za veliko nagrado Commonwealtha zbral kar 80 točk UCI in je sezono, v kateri je zaradi zloma roke na Giru moral več mesecev počivati, s 217 točkami končal kot najvišje uvrščen Slovenec. Zmago v Avstraliji je ocenil kot svoj največji uspeh do sedaj, vse skupaj pa je bilo tudi medijsko zelo odmevno, saj je avstralska nacionalna televizija dirki namenila kar 35 ur programa, med navijači ob cesti pa so naše kolesarje zelo množično bodrili slovenski izseljenci. (Foto: I. V.)

njene barve. Med favorite zadnje preizkušnje na čas je časniki Cyclingnews, ki je obširna poročila o dirki predstavljali tudi na svojih internetnih straneh, uvrstil domačina Halla, našega Hvastijo ter oba vodilna, Rumšasa in Štanglja, ki ju je ločilo le pol minute. Čeprav dirka na čas ni ravno Gorazdova posebnost, je svojo nalogo izvrstno opravil - za zmagovalcem Rumšasom je zaostal le 12 sekund in si tako že pred zadnjo etapo praktično zagotovil skupno zmago. V zadnji etapi je močna slovenska vrsta izničila vse napade tekmecev, ki bi lahko ogrozili njegovo zmago.

I. V.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOLESARJENJE

Velika nagrada Commonwealtha (Avstralija), končni vrstni red - 1. Gorazd Štangelj (Slovenija) 23:21:49, 2. Raimondas Rumšas (Litva) + 0:18, 3. Jonathan Hall (Avs) 1:20:11, 12. Martin Derganc 7:23:11, 14. Martin Hvastija 8:31:11, 19. Uroš Murn 15:18:11, 43. Igor Kranjec 58:35 itd.

KOŠARKA

Liga Kolinska, 7. kolo - KRKA: ROGLA ATRAS 75:59 (34:31); KRKA: Dražovič 2, Jevtović 3, Petrov 4, Smodiš 21, Grum 13, Ščekić 15, Nakič 17, 8. kolo - KRKA TELEKOM: KRAŠKI ZIDAR 70:43 (32:24); KRKA TELEKOM: Dražovič 3, Petrov 11 (44%), Smodiš 21 (62%, 6 skokov), Deschryver 11, Grum 5, Drobnjak 4, Stakič 2, Ščekić 12. LESTVICA: 1. Union Olimpija 16, 2. Pivovarna Laško 15, 3. Krka Telekom 15, 4. Triglav 14,5. Sloven 13, 6. Zagorje 12, 7. ZM Maribor 12, 8. Savinjski Hopsi 11, 9. Helios 10, 10. Rogla Atras 9, 11. Loka kava 9, 12. Kraški zidar 8. 1. B SKL, 5. kolo - Ten Krško: Radenska Creativ 81:73 (34:40); LESTVICA: 1. Bežigrad 9... 4. Ten Krško 9.

NOGOMET

2. SNL, 13. kolo - KOPER: ELAN 4:0 (1:0); LESTVICA: 1. Tabor Sežana 34, 2. Koper 30, 3. Železničar Maribor 27, 4. Esoteh Šmartno 26, 5. Elan Novo mesto 25, 6. Aluminij Kidričevo 23, 7. Zagorje 21, 8. Živila Triglav 18, 9. Montavar Rogoza 16, 10. Ivančna Gorica 13, 11. Jadran Šepi 13, 12. Sentjur 13, 13. Drava Ptuj 11, 14. Nafta Lendava 10, Črenšovci 7, Avtoplus Korte 3.

ROKOMET

1. SRL, ženske, 7. kolo - Bajc Daewoo Izola: Gramiz Kočevje 20:30 (9:13); LESTVICA: 1. Krim Neutro Roberts 14, 2. Robit Olimpija 14, 3. Vegrad Velenje 10, 4. M-Degro Piran 9, 5. Zalec 8, 6. Jelovica 8, 7. Gramiz Kočevje 6, 8. Bajc Daewoo Izola 3, 9. Burja 2, 10. Branik 0. 1. SRL, moški, 7. kolo - CELJE

PIVOVARNA LAŠKO: DOBOVA 41:16 (20:9); DOBOVA: Džapo 1, M. Urbanč 3, Martinčič 3, Bogovič 2, Voglar 1, D. Urbanč 2, Kranjc 1. TREBNJE: INLES RIKO 36:25 (19:11); TREBNJE: Mežnaršič 1, Burdijan 2, Blagojevič 2, Savrič 3, Stojakovič 6, Likavec 13, Gradišek 4, Žvižej 5, INLES RIKO: Lesar 6, Ilc 5, N. Hojč 6, Ivanec 2, Bačnik 1, Heningman 1, Bartol 3, Dokič 1. LESTVICA: 1. Celje P. Laško 14, 2. Prule 67 12, 3. Trebnje 12, 4. Prevent 10, 5. Gorenje 9, 6. Radeče 6, 7. Inles Riko 6, 8. Termo 5, 9. Dobova 5, 10. Slovan 3, 11. Jadran 2, 12. HM Portorož 0.

ODBOJKA

1. DOL, moški, 5. kolo - Pomurje: Žužemberk 3:2 (-22, 17, 19, -23, 15); LESTVICA: 1. Bled 12, 2. Žurbi Team Kamnik 11, 3. Maribor Stavbar IGM 11, 4. Saloni Anahov 9, 5. Fužinar GOK Igem 8, 6. Olimpija 7, 7. Žužemberk 6, 8. Granit 6, 9. Pomurje 5, 10. Astec Triglav 0. 1. DOL, ženske, 3. kolo - TPV Novo mesto: Jeti Sport Bled 3:0 (20, 20, 13); LESTVICA: 1. HIT Nova Gorica 9, 1. Infond Branik 9, 3. Sentvid 6, 4. Kemiplas Koper 6, 5. Formis Bell Rogoza 5, 6. Marsel Ptuj 4, 7. ZM Ljutomer 3, 8. TPV Novo mesto 3, 9. Jeti Sport Bled 0, 10. Asics Tabor 0. 2. DOL, moški, 4. kolo - Krka Novo mesto: IGM Hoče 0:3 (-15, -21, -13); Kovinar Kočevje: Termo Lubnik 0:3 (-16, -11, -25); Lestvica: 1. Šempeter 12... 10. Kovinar Kočevje 2, 11. Krka Novo mesto 1 itd. 3. DOL, zahod, moški, 4. kolo - Pnuma Center Mokronog: Termo Lubnik II 3:1 (-15, 14, 23, 21); Lestvica: 1. Saloni Anahov II 11... 3. Pnuma Center Mokronog 9 itd. 3. DOL, zahod, ženske, 4. kolo - Kočevje: Partizan Škofja Loka 3:0, Brestanica: Semič 0:3, Črnomelj: Izola 3:0, Astra Telekom: TPV Novo mesto II 2:3; Lestvica: 1. Kočevje 12, 2. Črnomelj 12... 8. TPV Novo mesto II 3, 9. Semič 3 itd.

Poleti igrišče, pozimi drsališče

Športno društvo Sokol Kočevje se je po ureditvi dvorane že lotilo tudi izgradnje večnamenskega zunanega igrišča - Brezplačen fitnes za socialno ogrožene

KOČEVJE - V Kočevju so leta 1997 ustanovili klub Sportland, katerega namen je bil poleg organizacije športnih, zabavnih in drugih dejavnosti tudi motivirati mladino za športne aktivnosti. S prejemom v Školsko zvezo Slovenije se je klub preimenoval v Športno društvo Sokol Kočevje, s tem pa se je razširil tako krog članov kot tudi nalog, ki so si jih zadali.

V stavbi bivšega Avtobusa v Šalki vasi 4, ki so jo najeli ob ustanovitvi, so uredili dvorano, dva prostora za fitnes in družabni prostor z bifejem. Poleg vadbe aerobike in samoobrambe v dvorani že leto in pol omogočajo igranje badmintona in namiznega tenisa, prejšnji mesec pa so pridobili tudi novo, 10 milijonov tolarjev vredno opremo za fitnes. Da bi uredili igrišče za hokej na rolerjih so letos začeli graditi več-

namensko zunanje igrišče. "Končano bo spomladi, razen tega pa bo primerno za igranje nogometa in košarke in bo pozimi služilo tudi kot drsališče," pravi predsednik društva Miloš Špojlar. Ob igrišču bodo uredili še manjše otroško igrišče in na okoli 200 kv. metrih prostor za rolanje s tremi podesti, ki bodo, kot pravi, že omogočali izvajanje manjših akrobacij. "Če bomo uspeli dobiti še zemlje, bomo uredili igrišče za odbojko, načrtujemo pa tudi ureditev savne v kletnih prostorih stavbe," pravi.

Do sedaj so organizirali 3 občinske turnirje v badmintonu in 2 medobčinska v hokeju na rolerjih. Imajo 9 stalnih in nekaj občasnih vaditeljev, od ustanovitve, ko so bili člani izključno iz vrst kočevskih policistov, pa se je skozi njihove vrste zvrstilo okoli 500 lju-

Miloš Špojlar

di, ki so bili aktivni vsaj en mesec. To število, ki predstavlja z vsemi, ki so uporabljali njihove prostore, že preko tisoč odraslih in otrok, pa se bo že v kratkem še povečalo, kot je prepričan Špojlar, tudi zaradi programa Hrast, v katerega je še športno društvo Sokol Kočevje vključilo z brezplačno ponudbo fitnesa.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Že tretjič po Vorančevi poti

MOKRONOG - Kljub zastrašujočim vremenskim napovedim se je v soboto, 23. oktobra, zbralo na startu v Mokronogu okrog 150 pohodnikov, torej ravno pravnika skupina, da se med štiriurno hojo med seboj spoznata, neformalno predstavi ter ugotovi, da je tretjina novih in da drug drugega špika zaradi dežja.

"Borštarnar Sandi ga je kupil nalašč za to priložnost, še cene ni utegnil odtrgati!"

"Ta je domačin, bomo že videli, kaj dela!"

"Bomo videli! Tudi domačin se zmoti!"

Na Svetem Vrhu pričaka Udovčev Aleš z ravno prav močnim čajem, pri prestopu v trziško krajevno skupnost družinska naveza Gregorič-Tratar s toplim kruhom, orehi, moštom in frajtonarico, na Malkovcu dobrote Jamškovih domačin, nato Drobnič-Devova okrepčevalnica in vse to - zastoj! "No, ne čisto zastoj," je rekla Tratarjeva Cvetka, "to je za odpustek, ker se bomo šele tukaj priključili pohodnikom!"

Od Malkovca pot po hitri poti na grebenu do Slančevega Vrha in že spusti na nekoliko nižjo Pijano Goro, kjer je pred Luzarjevo zidaničico že vse pripravljeno za sklepno dejanje - počitek s plesom, polnjenje baterij in zahvala sponzorjem Alojzu Gregoriču, družinam Luzar in Deu ter vsem organizatorjem: vodji pohoda Franetu Videčniku, predsedniku KS Mokronog Tonetu Mavru in škocjanskemu županu Janezu Povšiču.

S. PEČEK

Spet je le malo manjkalo

Le malo je manjkalo, da bi Žužemberčani presenetili Pomurje - TPV - Zmaga, ki veselje vrača

ŽUŽEMBERK, NOVO MESTO - Le malo je manjkalo, pa bi žužemberški odbojkarji tudi v petem krogu pripravili presenečenje. Favoriziranemu Pomurju so v Murški Soboti resno zagrozili že v prvem nizu, ki so ga dobili s 25:22. Žal so v drugem in tretjem nizu naredili vrsto napak pri servisu in ob mreži in domačinom tako rekoč podarili točke. V četrtem nizu pa so spet zablesteli in si zagotovili vsaj eno točko. Lahko bi prišli tudi do dveh, če bi v petem, skrajšanem nizu imeli več sreče. Po vodstvu Žužemberčanov 13:12 so bili Sobočani v igri na razliko pač srečnejši. Priložnost za novo presenečenje bodo imeli Žužemberčani spet v soboto, ko bodo doma igrali z ravenskim Fužinarjem, ki kljub znanim imenom na spisku igralcev do sedaj še ni upravičil vloge favorita. Če so Suhokranjci v četrtem krogu ugnali zadnj drugouvrščen Kamnik, bi se morale igralcem petouvrščenega Fužinarja pred nastopom v Žužemberku vsaj malo tresti hlače.

Odbojkarice novomeškega TPV-ja so se v tretjem krogu prvič predstavile domačim gledalcem. Trener Bojan Vernig pred tekmo ni imel veliko razlogov za brezkrbnost, saj je novinka v novomeški vrsti Mariborčanka Maja Guštin zbolela in ostala v postelji, Sanela Majstorovič si je poškodovala gleženj, Martina Horvat pa je nastopila z vročino. Kljub temu Blejčanke Novomeščankam tudi tokrat niso bile kos, še najbolj izenačeno pa je bilo v prvem nizu, ko so po začetnem visokem vodstvu Novomeščank Blejke izenačile na 19:19, to pa je bilo tudi največ, kar jim je tokrat uspelo. Zelo dobro je tokrat igrala Bolgarica Nenčeva, pa tudi Snežana Rajak, ki je očitno prebolela manekenske muhe, je bila s servisem iz skoka neresljiva uganka za gostujoče srbemalke. Lahka zmaga je precej izboljšala po dveh poprejšnjih porazih precej poklapanih igralcev TPV-ja. V četrtem krogu bodo Novomeščanke igralce v gosteh s Sentvidom, ki je sezono začel presentljivo dobro z zmazgama nad koprskim Kemiplasom in ptujskim Marselom.

I. VIDMAR

Nova rekorda kegljišča Vodnjak

Milena Veber in moška vrsta

NOVO MESTO - Kegljavke Trebnje so v 5. kolu tekmovala v 1. B-ligi na novomeškem kegljišču Vodnjak s 6:2 premagale GIM Miklavž. Bolj kot zaradi visoke zmage jim bo tekma ostala v spominu po izidu Milene Veber, ki je s 439 keglji postavila nov rekord zdaj edinega novomeškega kegljišča.

Rekordno so nastopili tudi kegljači Novega mesta, novince v zahodni skupini 3. lige. S 5192 podrtimi keglji so postavili moštveni rekord novomeškega kegljišča, s 5:3 pa so istočasno premagali kranjski Triglav. Med novomeškimi kegljači se je z 942 podrtimi keglji najbolj izkazal trener Franc Zidanek. Drugi izidi: 3. liga, zahod - LPP Ljubljana: Rudar Črnomelj 6:2; vzhod - Sremič Krško: Petrol 4:4, Koprivica: Brežice 5:3.

N. G.

Dvorana Leona Štuklja odprta

Športna dvorana ob srednješolskem centru je tudi uradno odprta - Končana bi morala biti že leta 1982 - Najprej je gradnja ustavila stabilizacija, potem propad Pionirja

NOVO MESTO - V petek, 29. oktobra, so v Novem mestu tudi uradno odprli telovadnico šolskega centra v Šmihelu oziroma športno dvorano Leona Štuklja, kot so jo poimenovali s privoljenjem velikega olimpijskega zmagovalca in največjega slovenskega športnika. Dvorana bi morala biti zgrajena že leta 1982, ko je v Šmihelu zrasel srednješolski center, njena gradnja pa ima zanimivo zgodovino.

Leta 1982 po besedah direktorja šolskega centra Stefana Davida ob odprtju športne dvorane Leona Štuklja razmere za izgradnjo dvorane niso bile primerne. Zato je 2000 dijakov srednješolskega centra ure športne vzgoje obiskovalo v športni dvorani pod Marofom na drugem koncu mesta, kjer so se na precej premajhnem prostoru gnetli še z dijaki ekonomske in gostinske srednje šole, medtem ko naj bi po načrtih snovalcev srednješolskega centra ure telovadbe preživljali celo v bazenu.

Ko so načrtovali srednješolski center v Šmihelu, so občinski funkcionarji kar nekaj časa porabili, da so se dogovorili, ali naj ob šoli poleg športne dvorane zgradijo 20 ali 25 m dolg bazen. Potem pa je v rajn-

ki državi nastopilo obdobje stabilizacije in prepotrebni športni objekti ob šoli so ostali le na papirju, niti zunanjih igrišč niso zgradili, že izkopano jamo za bazen pa so po nekaj letih zasuli.

Ko je leta 1993 tedanji šolski minister dr. Slavko Gaber postavil temeljni kamen, je kazalo, da bo šola po 11 letih končno prišla do telovadnice. Gradnja je bila zaupana domačemu gradbenemu velikanu Pionirju, ki pa tega v svoji predsmrti agoniji ni zmogel. Gradnja se je ustavila, v zrak pa so nemo štrleli betonski stebri. Šele lanska proslava 100. rojstnega dne znamenitega novomeškega rojaka Leona Štuklja je gradbeni odbor na čelu z nekdanjim predsednikom novomeškega izvršnega sveta Boštjanom Kovači-

čem vzpodbudila, da je napel vse sile in projekt zaključil. Pionirjevo gradbišče je prevzel ljubljanski SCT, telovadnico pa je opremil Elan.

I. V.

POHOD OD LITJE DO ČATEŽA

NOVO MESTO - Tradicionalni pohod po Levstikovi poti od Litje do Čateža vsako leto privabi množico pohodnikov, med katerimi je pogosto tudi predsednik Milan Kučan. Letošnji pohod bo v soboto, 13. novembra, organizirano pa se ga bo udeležilo tudi več planinskih društev. Popotniški odsek planinskega društva Novo mesto bo na pot krenil z novomeške avtobusne postaje ob 6.30, prijave zbirata in dodatna pojasnila pa dajeta: Rezka Moretti po telefonu 323 862 in Marica Praznik po telefonu 22 948. Planinsko društvo Intel servis bo na pot odšlo že ob 6. uri s parkirišča pri novomeškem štadionu, prijave pa zbira Marko Rems po telefonu 26 811 ali (041) 779 205.

SEMIČANI IZGUBILI V PRENOVLJENIH PROSTORIH

SEMIČ - Po slovesnosti ob odprtju prenovljenih prostorov šahovske sekcije Semič so se domači šahisti pomerili s Starotržani. Med posamezniki je Uroš Kobe zmagal nad očetom Vincencem in Jermanom, ekipno pa so Starotržani zmagali z 10:6. (V. K.)

MIRNČANI V POREČU

MIRNA - Mirnski badmintonisti so minuli teden nastopili v Poreču na turnirju Alpe Adria. Med več kot 100 igralci iz Slovaške, Madžarske, Češke, Avstrije, Slovenije in Hrvaške so dosegli štiri zmage. V kategoriji do 13. leta je Taja Borštnar s Katjo Strmole zmagala v dvojicah, z Blažem Holcem pa med mešanimi dvojicami, medtem ko je med posamezniki igrala v polfinalu. Med fanti do 17. leta je Nejc Vojnovič zmagal med posamezniki, med dvojicami do 19. leta pa sta bila najboljša soseda Blaž in Žiga Strmole. Žiga je med posamezniki nastopil v polfinalu, ostali mirnski polfinalisti pa so bili Grega Skerbiš in skupini do 13. leta in par Skerbiš-Holec v isti skupini.

movanja. Prihodnje leto se bodo namreč udeležili vseh državnih prvenstev in tudi več pokalnih tekem.

V novembru KK Trebnje odpira svoja vrata in vabi k vpisu nove člane vseh starostnih skupin, da se vključijo v šolo modernega karateja. Vadbena poteka v dveh skupinah, od 17. do 18. ter od 18. do 19. ure, vsak ponedeljek v telovadnici stare OŠ Trebnje pri CIK, ob četrtkih pa v športni dvorani OŠ Trebnje. V klubu so uvedli še novost, in sicer možnost individualne vadbe v dogovoru z inštruktorjem karateja.

P. P.

MEŠTROVIČ DRŽAVNI PRVAK

Na državnem prvenstvu v hitropoteznem šahu v Mariboru je krški Triglav osvojil 8. sevniški Milan Majcen pa 20. mesto. Krčani so se precej bolje nastopili kot posamezniki, saj je Zvonimir Meštrovič zmagal, Toni Kos pa je bil tretji. (J. B.)

Državni sekretar podučil Šentjernejčane

Dr. Janko Strel je na šentjernejški občini razložil, da z javnim denarjem praviloma podpiramo le šport mladih in gradimo športne objekte - Šport odraslih na trgu - Ligaška moštva vreča brez dna - Obnova štadiona in nogometno igrišče

ŠENTJERNEJ - V petek, 29. oktobra, je Šentjernejsko občino na povabilo župana Franca Hudoklina obiskal državni sekretar za šport dr. Janko Strel, ki je na okrogli mizi predstavnikom občine in športnim delavcem pojasnil sistem financiranja športa v Sloveniji in nacionalni program športa, ki je ta čas v obravnavi v državnem zboru. Precej govora je bilo tudi o obnovi štadiona ob šoli, ki naj bi tudi z izdatno pomočjo države prišel do tekaške steze iz umetne mase.

Državni sekretar za šport dr. Janko Strel je že v uvodu povedal, da je z novim načinom javnega financiranja v športu prišlo do velikih razlik, saj nekatere občine športu posvečajo bistveno večjo pomoč kot druge, razlike pa dosegajo celo razmerje 1:10. Praviloma velja, da je 3. odst. od občinskega proračuna namenjenega športu zadovoljiv delež, 5. odst. delež je velja za nadstandard, medtem ko manj kot 1. odst. šport obsoja na životarjenje. Po nacionalnem programu športa, ki je ta čas na poslanskih klopih v drugem branju, naj bi bil delež občin pri financiranju športa tričetrtinski, država pa naj bi prispevala eno četrtino.

Z javnim denarjem naj bi občine in država financirale le športno dejavnost mladih in izgradnjo športnih objektov. Šport odraslih je prepuščen trgu. Tu gre predvsem za številna ligaška tekmovanja, za katera velja, da naj bi jih v članski konkurenci financirali pokrovitelji. Če kdo za svojo dejavnost ne more dobiti pokroviteljev, to pomeni, da je tržno nezanimiv in mora stroške pač pokriti iz svojega žepa. Odločitev za tako strategijo financiranja športa v Sloveniji temelji na dejstvu, da je

denarja sorazmerno malo in da je treba podpreti tisto, od česar se pričakuje največji učinek, ligaški šport

• V šentjernejški občini je delež proračuna, namenjen športu, res mizeren, saj znaša okroglih 5 milijonov tolarjev oziroma le 0,72 odstotka, s čimer je po mnenju državnega sekretarja dr. Janka Strela šport v občini obsojen na životarjenje. Poleg tega je ta denar razdeljen brez kakršnihkoli kriterijev. Rezultat vsega tega je tudi, da je najboljši šentjernejški športnik, olimpijski kandidat Jože Vrtačič, pred kratkim iz domačega atletskega kluba prestopil v novomeški klub Krka Telekom, kjer mu lahko zagotovijo vsaj osnovne pogoje za vadbo. Prihodnje leto bo iz šentjernejškega proračuna športu vsaj posredno namenjenega bistveno več denarja, saj naj bi z izdatno pomočjo države prenovili atletske štadijon ob šoli, ki naj bi dobil tekašče iz umetne mase. Prenova bo predvidoma stala 50 milijonov, delež občine pa naj bi pri tem znašal okoli 7 odst. proračuna.

pa je vreča brez dna. Šport odraslih naj bi se financiral le posredno, tako da občine in država poskrbijo za

KLJUČ PROFESORJU - Športna dvorana Leona Štuklja je bila uradno odprta, ko je minister za šolstvo in šport dr. Pavel Zgaga predstavnikom šole predal simbolični ključ. Med najbolj zadovoljnimi nad pridobitvijo so bili profesorji športne vzgoje na šolskem centru, ki so ves čas opozarjali na nujnost gradnje telovadnice, celo stavkali so zaradi počasnosti graditeljev. Prof. Alojz Hlača se je s ključem v rokah ob prisotnosti podžupana Borisa Dularja takole zahvalil ministru Zgagi za vlogo njegovega ministrstva pri gradnji. Ministrstvo za šolstvo in šport je bilo ob novomeški občini namreč glavni financer gradnje dvorane. (Foto: I. V.)

Mečkanje graditeljev uničevalo

Zaradi pomanjkanja športnih objektov v Novem mestu nekateri propadli, nekateri pa životarijo

Ne le novomeškimi srednješolcem, ki so prišli do svoje telovadnice v Šmihelu šele po 17 letih, tudi tukajšnjim športnikom bo nova športna dvorana prišla še kako prav. Že ko je bila sredi sedemdesetih let po Marofom zgrajena stara novomeška športna dvorana, je bilo jasno, da ne more zadovoljiti rastočih potreb vseh športnikov.

Še nekaj let pred tem so novomeški odbojkarji tekme prve zvezne lige lahko igrali na igrišču iz ugaskov, košarkarji pa so imeli v gosteh Olimpijo na asfaltnem igrišču na Loki. V tem času pa so se odbojka, košarka in rokomet s planega preselili pod streho na parket v telovadnico, kjer so do tedaj kraljevali telovadci, ligaške tekme pa so igrali v jeseni, pozimi in končali spm-ladi. Kar naenkrat so bile vse telovadnice pretesne. Športna dvorana Marof je bila na širšem območju Novega mesta edina res primerna za tekmovanja in vadbo kakovostnih ligaških ekip. Boj za vadbene termine je bil neizprosno, uspešnejši

in tisti z boljšimi zvezami so iz dvorane izrinili manj uspešne. Tako je Novo mesto kmalu ostalo brez rokometne, košarkarske in tudi brez nekaj izjemno uspešnih gimnastičark. Le malo je manjkalo, da bi v pozabo utonila tudi moška košarka in ženski rokomet.

Uničeno bo nemogoče obnoviti, kar predvsem velja za moški rokomet, žensko košarko in gimnastiko, ki le še živitarijo. Drugod se bo šlo kaj popraviti. Košarkarji lahko zdaj končno dvakrat na dan vadijo v dvorani, v kateri igrajo tudi tekme, kar je za tako kakovostno moštvo zelo pomembno. Odbojkarice, ki tako kot košarkarji sodijo v sam državni vrh, so v novi dvorani našle izvrstne pogoje za delo, vadbo pa ob zanje ugodnih terminih. Za vse druge velja, da jih zdaj od uspeha ne ločujejo problemi z vadbennimi objekti, ampak predvsem organizacijska nespretnost in nesposobnost zbrati dovolj denarja. Tu pa jih tudi nova dvorana ne more rešiti. I. V.

Šport iz Kočevja in Ribnice

• KOČEVJE - Na zelo pomembni tekmi so rokometarice Gramiz v gosteh kar s 30:20 premagale Izolo. Kočevke so bile ves čas tekme aktivnejše, največ preglavic domači obrambi pa sta delali Darja in Nina Kersnič, ki sta skupaj dosegli 15 zadetkov.

• KOČEVJE - Kegljavke Kočevja so v 6. krogu v prvi državni ligi premagale Adrio Convet s 6:2 in so s šestimi točkami četrte. Dobro so se odrezali tudi kegljači Kočevja, ki so v 2. ligi z 8:0 premagali Slovana, z enakim izidom se je končala tudi tekma v 1. B ligi med Litijo in Ribnico.

• KOČEVJE - Košarkarji Snežnika 77:91 so izgubili z mladim moštvom Kopra, ki v drugi ligi zahod vodi. Kočevci so s počasno igro gostiteljem omogočili, da so zlahka prihajali pod njihov obroč, zelo natančni pa so bili tudi pri metih od daleč.

• RIBNICA - V 3. kolu zahodne skupine druge državne lige v malem nogometu so nogometaši Ribnice s 7:3 premagali Prebilplast iz Črnege Vrha nad Idrijo. Do prve zmage so Ribničani prišli z veliko bojevitostjo, s pogostimi menjavami igralcev in z zelo disciplinirano igro. Pomemben delež je prispeval tudi vratar Amir Parezanovič. Zadetke za Ribnico so dosegli Grgurič 3, Mitja Mihelič 2 ter Blatnik 1 in Kaukovič 1.

• RIBNICA - V 15. kolu občinske lige Ribnice v malem nogometu, ki jo leto prvič igrajo v treh delih, so bili doseženi naslednji izidi: Turjak: Divji jezdec Foto Toni 2:5, Elin kot: Tornado Agaton 2:3, Sodražica: Biba Market T 13:3. Grafit je bil prost. Na listi strelcev s po 21 zadetki vodita Vlado Grgurič (Tornado Agaton) in Blaž Arko (Sodražica).

M. G.

AMATERSKA LIGA - Z dirko na Rakeku se je končala letošnja sezona v amaterski ligi v motokrosu za nekategorizirane člane. Na vseh tekmah so nastopali tudi tekmovalci iz Ribnice. Marko Klun je v razredu 125 ccm zasedel tretje mesto, Tomaž Hren je bil med veterani v razredu 250 ccm drugi in skupno šesti, medtem ko je Franc Vrh zasedel 20. mesto. (Foto: M. Glavonjič)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

UČNA URA DRŽAVNEGA SEKRETARJA - Šentjernejški župan Franc Hudoklin se je na očitke o stihijski delitvi športu namenjenega denarja odzval tako, da je v Šentjernej povabil o teh rečeh najbolj poučenega človeka, državnega sekretarja za šport dr. Janka Strela, ki je Šentjernejčanom povedal, da se s podobnimi težavami srečuje večina novih občin. Svetoval jim je, naj se oprejo na smernice nacionalnega programa športa in s proračunskim denarjem podprejo predvsem šport mladih in obenem poskrbijo za ustrezne objekte, ki so naložba za prihodnost. (Foto: I. V.)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Samomorilsko seme v naših trgovinah

DL št. 42, 21. oktobra

V zadnjem času lahko v slovenskem časopisu zasledimo več razprav o gensko spremenjenih rastlinah. Žal je večina prispevkov naravnana izredno negativno do obravnavane problematike, avtorji pa se "izkažejo" kot slabi poznavalci, boljše rečeno, nepoznavalci tehnologije. Edini razlog, zakaj to počno, vidim v zavajanju javnosti, predvsem pa širjenju nemira in zastraševanju. Podoben prispevek s pompozno naslovom "Samomorilsko seme v vaših trgovinah" sem zasledil v 42. številki Dolenjskega lista, v katerem avtor nanaša kup nepravilnosti. S kratkim pregledom virov, ki so na voljo, bi zlahka sam ugotovil, da njegov primer ni ravno dober za objavljeni sestavek. Verjetno mu je zadoščalo prebiranje sobotnih prilog Dela, kjer je bilo že polno podobnih objav in pa kanček domišljije.

Moj namen je z dejstvi ovreči zapisane trditve o gensko spremenjenih leči in terminator tehnologiji, ki ju je avtor povsem zgrešeno predstavil. Avtor trdi, da se je letos "vsaj dvakrat dobro nadel gensko spremenjene leče". Omenjeni podatek me je zbodel v oči, saj mi do sedaj ni bilo znano, da bi obstajala takšna leča. Pri pregledovanju podatkov o poljskih poskusih pri ameriškem ministrstvu za kmetijstvo in v bazi Evropske unije nisem zasledil niti ene prijave, kjer bi bila v poskusu gensko spremenjena leča. Od poljskega poskusa do dovoljenja za pridelovanje take rastline pa preteče še kar nekaj časa. Podobno stanje z lečo je tudi na raziskovalnem nivoju. Od 1989. leta do avgusta letošnjega leta je bilo vsega skupaj le šest objav v znanstvenem časopisu, kjer so uporabljali lečo kot rastlino v procesu transformacije (to je proces, pri katerem vnesemo v rastlinsko dedno zasnovo gen in jo s tem spremenimo). Pa še tu so uporabljali le marker gene, s katerimi se preučuje in vzpostavlja tehnologija prenosa genov pri določeni rastlini in so ekonomsko in pridelovalno popolnoma nezanemljivi. Torej gensko spremenjene leče v pridelovalnih razmerah ni in je zato ni možno kupiti v trgovini s prehrano ali semenarji. Sodeč po stanju raziskav, bomo nanjo še kar nekaj časa čakali. Vsi, ki uživajo v hrani naših starih mam, tisti, ki ne želijo uživati gensko spremenjene hrane in ste po objavljenem prispevku polni dvomov, lahko

brez skrbi še naprej kupujete lečo, tudi znamke Natura, ki je bila omenjena kot gensko spremenjena.

Pri opisu terminator tehnologije pa avtor naniza kup netočnosti, zato moram nekaj stavkov posvetiti opisu le-te, čeprav je morda tematika nekoliko zamotana in suhoparna. Tehnologijo je razvil ameriško podjetje Delta and Pine Land Company v sodelovanju z ameriškim ministrstvom za kmetijstvo in 3. marca 1998 prejel v ZDA pravice za patent z naslovom "Kontrola izražanja genov pri rastlinah" (številka patenta 5723765). Znano multinacionalno podjetje Monsanto je nato podjetje kupilo in s tem tudi pravice do patenta. Osnova tehnologije temelji na kontroliranem izražanju treh genov v gensko spremenjeni rastlini, eden izmed njih je rastlinski, druga dva pa bakterijska, in od teh dveh je odvisno delovanje prvega. Pred prodajo bodo taka semena tretjrali s specifično kemikalijo, ki ji rastlina ni izpostavljena v normalnih pridelovalnih razmerah in bo aktivirala enega izmed bakterijskih genov. Pridelovalec, ki bo na svojo željo tako seme kupil (seveda bo lahko ostal tudi pri svoji stari sorti, če je z njenimi lastnostmi zadovoljen), bo v rastni sezoni oskrboval posevek z normalnimi agrotehničnimi ukrepi, kot jih je že vajen. Rastlina bo seveda cvetela in nastavila pridelok semen. Toda tik pred zrelostjo bo rastlinski vneseni gen postal aktiven samo v embriju semena in bo preprečil njegov nadaljnji razvoj. Posledica bo nekajlivo seme. Torej: če bi avtor res kupil lečo, pridobljeno s terminator tehnologijo, mu ne bi vzniknila niti ena sama rastlina, kaj šele gost posevek, ki ga opisuje. Terminator tehnologija ne naredi rastlin brez cvetov in plodov, kot jih opisuje avtor, ampak nekajlivo seme. Zakaj mu ni leča cvetela in rodila pridelka, pa mora odgovor verjetno iskati v nepravilni oskrbi svojega posevka.

Gotovo ste opazili, da sem v razlagi terminator tehnologije uporabljal prihodnjik. Zakaj? Rad bi poudaril, da rastlin, pridobljenih s terminator tehnologijo, ni ne v poljskih poskusih, kaj šele v pridelovalnih razmerah. Naloga za razmišljanje: na tržišču ni gensko spremenjene leče, terminator tehnologija pa je še daleč od pridelovalnih razmer - le kaj je potem jedel in sejal avtor (odgovor: gensko spremenjene leče gotovo ne!).

Raziskovalci in razvijalci te tehnologije se strinjajo, naj ne pričakujemo te tehnologije v naslednjih petih letih. Najmanj toliko je še namreč potrebno za ocenjevanje primernosti uporabe take tehnologije v pridelovalnih razmerah. Poleg tega je potrebna razprava, ali to tehnologijo res potrebujemo, vendar ne na način, kot je bila predstavljena v Dolenjskem listu. Zagovorniki vidijo pomen v možnosti zaščite avtorskega dela, se pravi zaščite novo poizumljenih sort. Gotovo ste že vsi slišali za "piratstvo", tu najprej vsi pomislimo na nelegalne kopije računalniških programov. Obstaja pa tudi semensko piratstvo, pod katerim razumemo krajo sorte z neavtoriziranim pridelovanjem in prodajanjem semen, in omenjena tehnologija bi bila več kot odlična za zaščito pred njim. Zlahtniteljsko delo je kontinuiran proces, mora se neprestano odzivati tako spremembam na trgu, pojavu novih škodljivcev, spremembam v tehnologiji pridelovanja, nenazadnje tudi nenehno rastočemu številu prebivalstva, zato bi si semensarske hiše s prodajo

takega semena tudi povrnilo stroške razvoja nove sorte. Pridelovalec bo še vedno imel možnost izbire in pridelovati sorte, ki mu bodo rodile kajlivo seme. Le v primeru, da se bo odločil za to tehnologijo zaščiten sorto, bo pač moral vsako leto ponovno oditi v semenarno. Tehnologijo bi uporabili predvsem pri samoprašnih poljščinah (npr. pšenica), kjer ni možna pridelava hibridov kot pri tujeprašnicah. S hibridi so zlahtnitelji že na nek način zaščiteni, saj pridelovalci vsako leto kupujejo seme (npr. koruza), ker so potomci hibridov zelo neizenačeni, prideleki upade, pridelovalec pa stremi za večjim, kvalitetnejšim donosom.

Nasprotniki vidijo problem povsem druge. Kmetje sejejo semena že tisočletja. Vsako leto poberejo svoj pridelek in ga nekaj shranijo za setev v naslednjem letu. Terminator tehnologija po njihovem mnenju pomeni nevarnost za pridelovalce v državah v razvoju. Multinacionalke bi s prodajo takega semena te države naredile še revnejše in povsem odvisne od njih. Govori se celo o svetovni kontroli nad pridelovanjem hrane s to tehnologijo.

Na koncu bi rad poudaril, naj si ne zatiskamo oči pred novim in neznanim. Ob tem rad pomislim na svojega starega očeta, ki mi je opisal svoje prvo srečanje z vlakom: v strahu so zbežali v gozd; danes pa nima nihče nič proti vožnji z vlakom. Morda bodo naši zanamci brez pomislekov uživali gensko spremenjeno hrano, še več, morda bo celo pripomogla k dvigu ravni njihovega življenja.

JERNEJ JAKŠE
Ljubljana

Pot - jabolko spora med vaščani

DL, št. 41, 21. oktobra

Anica in Stanislav Kapele sta v odgovoru na zgoraj omenjeni zapis, objavljen v Dolenjskem listu, zapisala veliko neresnice o omenjeni javni poti, s katerimi se vaščani ne moremo strinjati, ker je resnica drugačna. To pa hočemo tudi dokazati, vendar brez parcelnih števil. Omenjena pot ni bila nikoli njihova niti od prednikov, to je namreč javna, ne pa mejaska pot. Obstajala je že dolga stoletja, uporabljali pa jo niso le vaščani, ampak tudi ljudje iz bližnje vasi. Po tej poti se je vozilo že pred sto leti z vprežno živino na bližnje njive, uporabljali pa so jo tudi za pot od Talčjega Vrha do Otovca in do železniške postaje na Selih pri Otovcu. Ta pot vodi tudi do gasilskega doma na Otovcu in do pokopališča. Sedaj, ko gremo s časom naprej, že več let po njej vozimo s kmečkimi stroji in avtomobili.

V odgovoru Kapeletova omenjata, da je njuna kmetija zaščiten in da jo s to potjo oviramo pri gospodarjenju. Če bi bilo to res, bi omenjena kmetija zaradi tega že zdavnaj propadla. So tudi kmetije, ki so zaščiten, zaščiten pa je tudi dovoz do njih. Po njunem mnenju bi ostale čisto brez dovoza.

Ni res, da so samo oni mejaši, ob tej javni poti sta še dva lastnika. Sicer pa ni naš namen škodovati njuni kmetiji, ampak zahtevamo le pravico uporabljati to javno pot, tako, kot so jo stoletja pred nami uporabljali naši predniki. Novinarki Dolenjskega lista, ki je bila na javni obravnavi na terenu, pa izrekamo vso pohvalo za njen zapis, saj je napisala, kar je videla.

Kapeletova omenjata, da ta pot sedaj ni več potrebna in da obstaja nekakšna kolesarska steza. Pred nekaj leti smo vaščani skupaj s Kapeletovimi betonirali klanec, da bo ta javna pot primerna za vsako vožnjo, saj so po njej vozili tudi Kapeletovi. Kaj se dogaja sedaj? Skoraj celo leto smo imeli pot zagrajeno z velikimi kamni in z narobe obrnjenimi branami, kar je bilo tudi nevarno. Za odstranitev ovir smo morali iskati pravico na sodišču in smo jo tudi dosegli. Pot je sedaj odprta za vsa vozila. Ta spor bomo zapisali v vaško zgodovino, da bodo zanamci vedeli, kaj vse se je dogajalo zaradi stoletne javne poti.

Vaščani s Sel pri Otovcu

- Orožje in denar zahtevata zanesljivo roko. (Španski pregovor)
- Ženske ljubijo le tiste, katerih ne poznajo. (Lermontov)

Holokavst nad rjavim medvedom

Zelena alternativa odločno protestira proti nakani ministra za kmetijstvo in gozdarstvo Cirila Smrkolja, da bi v naslednjih nekaj mesecih pobili kar 73 medvedov. Rjavi medved je v Sloveniji redka in ogrožena vrsta, ki ji je potrebno zagotoviti celovit razvoj. Povsem nedopustno je, da so v populaciji tako redke ogrožene vrste, ki na Slovenskem šteje borih 350 primerkov, posega na tako krut način. To je dejansko korak k iztrebitvi medveda na Slovenskem. Prva demokratična vlada je leta 1990 medvedu posvetila dolžno pozornost. Odstrel smo tedaj bistveno zmanjšali, poskrbeli smo za plačilo škode, ki jo povzročijo divje živali, in zaustavili iztrebljanje medveda na širšem območju. Pripravili smo tudi načrt za odpravljanje konfliktnih situacij in globalnega uničevanja okolja, ki ga povzročajo z agromelioraci-

jami in izgradnjo avtocestnega križa. Prav zaradi ekoloških razlogov smo tudi vztrajali pri izgradnji viaduktov pod primorsko avtocesto, pod katerimi se divje živali lahko prosto gibljejo. Tako od kmetijskega ministra kot vlade smo pričakovali kvečjemu nadaljnjo sanacijo in revitalizacijo okolja.

Kmetijski minister se je očitno odločil za iztrebitev medveda. Verjamemo tudi, da sam dobro ve, kakšno grozovansko napako je storil. Zato na tiskovnih konferencah nepričljivo razlaga, da pri nas živi več kot 600 medvedov in kako je človek ogrožen. To je izmišljotina, ki ministru služi za cenenno propagando. Nikjer pa ne pove, zakaj je popolnoma zaobšel stroko in ni upošteval strokovne podlage. Strokovni predlog mu je pripravila komisija za divjad, katero je le kakšen mesec prej imenoval prav on in v kateri sta tudi predstavnika ovčerejcev!

Ministra Smrkolja pozivamo, naj nemudoma ustavi holokavst nad slovenskimi medvedi, morebitni odstrel pa naj prepusti v odločanje stroki. Če minister ne bo nemudoma umaknil spornih odločb za odstrel medvedov, se bomo morali poslužiti javnih protestov in drugih oblik pritiska. O vsem bomo obvestili tudi mednarodno javnost in jo pozvali, naj se nam pridruži v borbi za ohranitev rjavega medveda na Slovenskem.

Predsednica Zelene alternative Slovenije:
dr. METKA FILIPIC

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio ta teden zastavlja dvojne nagradni vprašanja: Kaj so to fotoliti? (Nagrada: majica in kapa Grafičnega studia Abakos iz Cerknice.) - Napišite telefonsko številko PE Modiana iz Ljubljane! (Nagrada: pesmarica in lonček.) Odgovore je treba do sobote, 6. novembra, poslati na naslov: NTR Logatec, p.p. 99, Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagradenja z dne 17. oktobra sta: Slava Mesarič iz Kranja in Anton Božič iz Ljublane - Dravlje.

SEMIČ K DOLENJSKEMU GARANCIJSKEMU SKLADU

SEMIČ - Tukajšnji svetniki so na seji pretekli teden dali županu Janu Bukovcu pooblastilo, da podpiše pismo o nameri za pristop h garancijskemu skladu za Dolenjsko, ki ima sedež v Novem mestu. Kot je dejal župan, so se za to odločili, ker črnomaljska občina, ki je tudi obljubljala ustanovitev garancijskega sklada za Belo krajino, v slabih dveh letih ni naredila ničesar. Sicer pa se lahko še vedno priključijo k belokranjskemu garancijskemu skladu, če bo ustanovljen.

Županska odpiranja

Župani, ki so leta in leta županovali v mojem kraju, so slavnostno odprli: asfaltirano cesto čez Zeleno goro, vodovod do zadnje vasi pod hribom, mlinski žetico, bencinski servis, prizidek k otroškemu vrtcu, zdravstveni dom, osnovno šolo, avtobusno postajo, električno napeljavo do državne meje, pošto, pekarno, nekaj tekstilnih tovarn, hotel, nogometno igrišče s klubskim domom, preurejeno železniško postajo, dom starejših krajanov, gasilski dom, policijsko postajo, šest razredov devetletke, vodno črpališče, dve samopostrežni trgovini in šest bifejev, okrepevalnico, avtokamp, likovno razstavišče, ljudsko knjižnico, pokrajinski muzej, vinsko klet, diskoteko in tako naprej in tako dalje. Odprta so bila navadno ob občinskem prazniku, dokler ga je občina sploh imela.

Že nekaj let slavnostni odprtji v mojem kraju ni. Nihče ne odpira niti novih trgovin niti novih gostiln, še manj nove proizvodne prostore. Ljudje odpirajo v glavnem pisma s položnicami ter vrata pisarn, v katerih naj bi našli pomoč za svoje stiske. Največkrat za man. Tudi župan odpira. Najpogosteje zelo na široko usta. Vsakič takrat, ko sliši za potrebe svojih krajanov, še bolj pa, ko mu povedo, koliko bo to stalo.

Pomembno pa je predvsem to, da se tudi danes kaj odpira.

TONI GAŠPERIČ

Odprto pismo šentjernejskemu županu

Na dan 23. oktobra je bilo odkritje prenovljenega spomenika šentjernejskim talcem, ki so svoja življenja darovali za slovenski narod in domovino. Bili so zverinski pobiti na dan 21. oktobra, na koncu šentjerneja, na ajdovi njivi. Ker je bil spomenik potreben obnove, smo ga ob podpori sponzorjev obnovili. Prišlo je veliko ljudi, tudi primorski borci. Povabljen je bil tudi župan, vendar se te proslave ni udeležil niti ni poslal svojega namestnika, da v imenu občine pozdravi udeležence proslave. Sprašujemo se, kaj je bilo vzrok temu. Zato želimo, da župan pove javno, zakaj je to naredil. Prepričani smo, da za to nemarno dejanje ni opravičila.

Zveza združenj borcev in udeležencev NOV, krajevna organizacija šentjerneja

NA OBZORJU PREMIERA PISMA

KRŠKO - Potem ko se je dramska sekcija kulturnega društva Obzorje Krško predstavila ob otvoritvi peš poti na krški grad, se že pripravlja na novo sezono. V tej bodo omenjeni kulturniki postavili na oder igrano Pismo. V glavni vlogi bosta nastopila Cveto Bahč in Tamara Vonta. Glede na to, da Krško nima lastne gledališke dejavnosti, ljubitelji teatra nestrno pričakujejo premiero. Krčani že tudi stavljajo, na katerem lokalnem odru ne bo premiera. Domačini že vedo, kaj tako omenjajo v stavih.

5. TURISTIČNI RALLY KLUBA MANAGERJEV - 5. turističnega rallyja kluba managerjev Ljubljana in Volksbank, ki je po zaslugi prizadevanj AMD Avto Kočevje letos potekal na relaciji Ljubljana-Kočevje-Fara-Baza 20, se je minulo soboto udeležilo 37 ekip. Med 8 prijavljenimi ekipami se je na prvo mesto uvrstila ekipa Banič (Robi Banič, Igor Zabreht, Tadej Čuk), v hitrostni preizkušnji Fiat 600 Ilirija Ljubljana je s časom 23,43 zmagal Marko Korač, v skupni uvrstitvi pa Andraž Vehovar s sovoznico Špelo Jelovac. Rallyja sta se udeležili tudi dve ženski posadki, zmagala pa je Vesna Bunčič s sovoznikom Tomažem Dimnikom. Na posnetku: sprednja vožnja v Kočevju (Foto: M. L.-S.)

BREŽIŠKI ČASTNIKI V ITALIJI - Člani občinskega združenja slovenskih častnikov Brežice so niz strokovnih izletov zaključili z ekskurzijo po Italiji. 48 članov brežiškega združenja, ki se jim je pridružil tudi nekaj novomeških častnikov na čelu s škocjanskim županom Janezom Povščem, so si ogledali prizorišča zgodovinskih bitk pri Anziu in Monte Cassinu ter muzej letalstva v Riminuju, obiskali pa so še Rim, Neapelj, Vatikan, San Marino, Pompeje in se povzpeli na ognjenik Vezuv. (Foto: E. Ferk, besedilo: B. Đukić)

LIONS KLUB TREBNJE PRESTAL PRESKUŠNJO - Lions klub Trebnje, ustanovljen 18. junija letos, je svojo prvo preskušnjo prestal v soboto, 23. oktobra, ko je organiziral ustanovni pivo. Celotna prireditev je izvenela v izbranim kulturnem vzdušju. K temu sta pripomogla že voditelj večera Vinko Šimek in ansambel Black & White. Višek kulturnega vzdušja je ustvarila gostja večera, domačinka, dramska igralka Iva Zupančič, nositeljica Borštnikovega prstana. V pogovoru je predstavila svojo igralsko rast in večno veselje ter odgovornost do igranja, srečanje pa je sklenila s pozicijo. Klub je počastil tudi svojo članico Tajano Fink, menedžerko leta. Največ napetosti je pripravila dražba umetniškega dela akademskega slikarja Jožeta Čiuh - umetnina je pristala v Trimu Trebnje za 620 tisoč tolarjev. Del izkupiška prireditve bo namenjen slabovidni deklici in otrokom s posebnimi potrebami, Lions klub pa je za pomoč hvaležen sosednjim klubom, darovalcem za srečelo, predvsem pa Fundaciji Jožeta Čiuh za sliko, podarjeno v humanitarne namene. (Foto: J. Platiš, test: J. Z., Šentrupert)

Geodeti hočejo spremembe

Geodetski dnevi na Bledu - Projekt posodobitve geodetskih procesov - V načrtu posodobitev evidentiranja nepremičnin

Prejšnji konec tedna se je na 32. Geodetskih dnevih na Bledu zbralo več kot 400 slovenskih geodetov. Na dvodnevem strokovnem srečanju, ki ga je organizirala Geodetska uprava Republike Slovenije, so ob sodelovanju Državne geodetske uprave Republike Finske predstavili projekt posodobitve geodetskih procesov na Finskem in v slovenskih geodetskih uradah in projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin v Sloveniji. Številne župane, ki so se tudi udeležili srečanja, pa so seznanili s projekti in novostmi s področja sodelovanja in vlaganja lokalnih skupnosti v nadaljnji razvoj geodezije.

Projekt posodobitve geodetskih procesov na ravni Geodetske uprave RS in vseh dvanajstih območnih geodetskih uprav je uspešno zaključen. Gre za korenit, so-

doben in za povsem drugačen koncept predloga učinkovitega delovanja celotnega geodetskega sistema, ki je podprt s strani stroke in politike. Temelji na organizacijskem, informacijskem in kadrovskem področju z jasno definiranimi procesi. S tem bo tudi slovenska geodezija na pragu tretjega tisočletja zažarela v povsem prenovljenem sistemu delovanja.

Za uresničitev drugega, prav tako pomembnega projekta za posodobitev evidentiranja nepremičnin je vlada imenovala Programski svet, ki ga vodi minister Gantar. Projekt pokriva nekatere naloge štirih ministrstev in Vrhovnega sodišča Republike Slovenije ter obsega osem podprojektov. Vrednost projekta znaša okoli 30 milijonov ameriških dolarjev, od katerih bo Svetovna banka zagotovila kar polovico potrebnega denarja. Cilji projekta so: digitalni katastrski načrti v enotnem koordinatnem sistemu za celotno državo, digitalizacija Zemljiške knjige, registracija stanovanj, izboljšava zakonodaje na področju lastninskih in drugih stvarnih pravic ter hipotekarnega bančništva itd.

Geodeti in vsa slovenska javnost so bili na 32. Geodetskih dnevih seznanjeni s pomembnimi novostmi in spremembami geodezije, brez katere, si ne moremo zamišljati kakovostnega razvoja celotnega nacionalnega gospodarstva Slovenije. To je bilo predstavljeno tudi na zanimivi razstavi nove opreme in dosežkov geodetske stroke. Drugi dan srečanja je udeležence pozdravil tudi minister Gantar, od katerega geodeti pričakujejo, da bo odslej lahko zagotavljal bistveno več denarja za vsestranski razvoj slovenske geodezije.

FRANCI KONCILIJA

Živali so čuteča bitja

Poskrbimo zanje!

Številne prijave na Društvo proti mučenju živali pričajo, da je mnogo lastnikov živali do njih zelo krut. Opraviti imamo s človeško brezbriznostjo, brezčutnostjo in malomarnostjo, živali trpijo bolečino in strah pred surovostjo, lakoto, žejo, vročino, mrazom. Prosimo vse, ki jih prizadeva stiska živali, da na to opozorite policijo, veterinarsko inspekcijo ali najbližje društvo. Štarsi, predvsem pa šole, naj mladini zbudijo spoštovanje in ljubezen do živali! Ravno tako v cerkvah.

Prosimo, da je vaša skrb in dolžnost, da bodo živali preživele zimo na varnem, v čistem in toplim zavetju. Priluhnite pasji stiski! Bivališče psov naj bo lesena uta, primerno velika, dobro opazna, z nepremočljivo streho, v njej naj bo otep slame ali krme. Pred uto morajo biti položene deske, da pes ne leži na cementu ali mokrih tleh. Obvezno mora imeti enkrat ali dvakrat na dan topel obrok goste zdrave hrane in svežo vodo. Če je pes prijet, na bo veriga lahka, dolga najmanj 4 metre, ovratnica pa usnjena, ki ga ne tišči. Spustiti ga je treba večkrat na dan. Pes mora čutiti, da je član družine.

Zavržene živali, tako psov, mačk in drugih malih živali, je kaznivo dejanje. Ne bodimo brezsrčni do trpečih živali, pomagajmo jim!

ŠTEFKA K.

Društvo proti mučenju živali Celje

PODEŽELSKES STAVBE POD DROBNOGLEDOM

PODSREDA - Na slovensko-bavarskem simpoziju o podeželski stavbi dediščini pred časom v Podsedri in na gradu Podsedra so nemški in slovenski strokovnjaki podrobneje obravnavali stavbno dediščino Kozjanskega parka. Strokovnjaki so s tem nadaljevali delo, ki so ga začeli udeleženci prvega simpozija na omenjeno temo leta 1997. Po prvem simpoziju so zasnovali poskusni projekt. V sklopu tega so Visoka tehniška šola iz Regensburga ter univerzi v Ljubljani in Mariboru letos evidentirale in dokumentirale primerke stavbne dediščine na zavarovanem območju Kozjanskega parka in pri tem natančno obdelale več kot 150 objektov. Za pet izmed teh objektov so predlagali obnovo in predvideli bodoči namen.

Nada Žagar ob novem težko pričakovanem kinoprojektorju

Ob neslavni rekord

Črnomaljski kino dobil prepotrebne naprave

ČRNOMELJ - V črnomaljskem kinu so se lahko do nedavnega ponasili z najstarejšimi še delujočimi kinoaparaturami v Sloveniji. A tega rekorda niso bili prav nič veseli, kajti bali so se, da bi morali kino dvorano čez noč zapreti za obiskovalce, če bi približno 50 let stare kinoaparature na lepem obstale.

Po besedah Nade Žagar, direktorice Zavoda za izobraževanje in kulturo (Zik), v okviru katerega deluje kino, se morajo zahvaliti prav dolgoletnemu honorarnemu kinooperaterju Ivanu Kome-ričkemu, da so dotrajane aparature vzdržale do danes. V Ziku so se zavedali, da aparaturne ne bodo mogli kupiti sami, zato so že pred dve- ma letoma pripravili dobrodelno akcijo, ki ji jih je potem sledilo še nekaj. Zik se je s prošnjo za pomoč pri sofinanciranju večkrat prijavil tudi na ministrstvo za kulturo, a so bili vedno zavrnjeni. Letos pa so se pritožili in ministrstvo jim je končno odobrilo 4 milijone tolarjev. Črnomaljska občina je ali se bo primaknila 6 milijonov, Zik pa milijon tolarjev in pretekli petek je Zik predstavnikom distribucijskih hiš, kinomatografom in drugim pokazal, kakšne bodo odslej kino predstave z novim kinoprojektorjem znamke Erneman in ozvočenjem Dolby digital.

Kot je v nagovoru ob slovesni predstavitvi dejala Žagarjeva, je ta dan zanje zgodovinski, saj upa, da se tudi po zaslugi novih aparaturne bo več dogajalo, da bi zaradi slabega obiska odpovedovali filmske predstave. Stare aparature pa si bodo obiskovalci prireditev lahko ogledali v avli kulturnega doma, kjer gostuje kino.

M. B.-J.

Učenje za odrasle je priložnost

Šolanje za vzgojitelje

NOVO MESTO - Šolski center Novo mesto ponuja izobraževalne programe - tečaje, seminarje in klasične šolske programe - za odrasle prebivalce Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Prav v tednu vseživljenjskega učenja so začeli s predavanji v programu za farmacevtskega procesničarja in za predšolsko vzgojo. V prvega se je letos vpisalo 47 novih slušateljev, ki so zaposleni v Tovarni zdravil Krka.

Tudi program predšolske vzgoje je bil odmeven, saj se je vanj doslej vpisalo 135 slušateljic (med njimi dva vzgojitelja). Dobra polovica med njimi jih že ima peto stopnjo izobrazbe in se želijo prekvalificirati; večinoma so gimnazijski maturanti ali pa ekonomski, gostinski, kemijski in zdravstveni tehniki. Zaposlenim naj bi šolanje plačala občina, za brezposelne se še pogovarjajo z Zavodom za zaposlovanje, medtem ko samoplačnikom šola omogoča obročno odplačevanje.

Zanimanje za programe odpira boleč problem v našem okolju, saj imajo dekleta precej ožji izbor šol in poklicev kot fantje. To je vzpodbudilo vodstvo Šolskega centra k predlogu, da se v naslednjem šolskem letu razpiše tudi redno izobraževanje za vzgojitelja predšolskih otrok.

OBISK PREDSEDNIKA EVROPSKE KOMISIJE ZA MANJŠINE

Predstavnik nemškega Zveznega ministrstva za notranje zadeve in predsednik komisije Sveta Evrope za manjšine Rolf Goss-mann se je od 17. do 20. oktobra mudil na obisku v Sloveniji na povabilo Državnega sveta. Na Brniku so ga sprejeli predstavniki Društva Kočevarjev staroselcev. Naslednji dan se je srečal s predsednikom Državnega sveta Tonetom Hrovatom in v prostorih Državnega sveta predaval na temo "Pravno in praktično varstvo nacionalnih manjšin in drugih etničnih skupin v Evropi" s primeri iz prakse. V terek se je mudil na Kočevskem, si ogledal razstavo "Izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev" v Kočevju in muzejsko zbirko, v Kočevskih Poljanah ter se srečal s topliškim županom Vovkom, zvečer pa se je udeležil še polharije na Gačah. Ves čas obiska na Kočevskem ga je spremljala podpredsednica Evropske komisije za manjšine mag. Vera Klopčič. Zadnji dan obiska se je pogovarjal še z nemško veleposlanico pri nas Henke Zenker in se srečal s predstavniki Inštituta za narodnostne manjšine.

Pripravljajo se na zimo

V Loškem Potoku bi radi oživili nekdanj tradicionalno smučarijo

LOŠKI POTOK - O raznih aktivnostih Neutralskega smo pisali že preteklo in v začetku tega leta. To je večja skupina mladih iz vasi Retje, pridružujejo pa se jim tudi drugi iz vasi v KS Loški Potok. Njihov cilj je oživiti nekdanjo tradicionalno smučarijo in druge športe. Preteklo zimo so pripravili več skakalnih tekmovanj na mali Bloudkovi skakalnici, nočno sankanje za vse starostne skupine, uspelo jim je pripraviti zelo odmevno kolesarsko dirko, imajo pa tudi svojo malonogometno ekipo, ki je v občinski ligi v tem letu zasedla tretje mesto.

V teh dneh čistijo obe skakalnici. Teren se je namreč močno zarasel, pri Bloudkovi skakalnici pa bodo postavili še sodniški stolp. Del zaletišča in doskočišča mnogo mlajše Goriškove 65-metrške skakalnice pa naj bi uporabljali za spuste in delno za slalom. To skakalnico je v zadnjih letih spremljalo niz neprijetnosti. Nekaj so bile krive skoraj brezsnegne zime pa tudi pravih organizatorjev ni bilo. Tako je hitro propadal nevdrževani leseni zaletni most. Ko so pod njim gradili cesto, je gradbeni stroj zalet močno poškodoval. Zato ga je bilo potrebno podreti, za novega pa ni bilo denarja kljub obljubam.

Neutralski, ki jim je res potrebno izreči vse priznanje, so se ob-

vezali, da se na zimsko sezono temeljito pripravijo. Resno razmišljajo tudi, da bi zgradili nov zaletni most in skakalnico od sedanjih 65 m povečali na 90 m. Menijo, da bo Loški Potok, če bodo deležni pravega razumevanja lokalnih oblasti, spet dobil nekdanji sloves.

A. KOŠMERL

SOVLAGANJA ŠKOCJANA IN SEVNICE?

SEVNICA - Občini Škocjan in Sevnica se nimata urejene premoženjske bilance, zato sta se župana Janez Povšič in Kristijan Janc pogovarjala o tem, kako odpraviti težave, ki se pojavljajo pri razdelitvi premoženja med občina-ma. Dogovorila sta se, da bosta pripravila predlog sporazuma, sprejemljiv za obe občini. Dogovor bodo seveda morali verificirati še sevnški in škocjanski občinski svetniki. Župana sta se pogovarjala tudi o možnostih sovlaganja v posodobitve ceste in vodovoda, ki ju porabljajo prebivalci obeh občin.

NIKOLI SAMI - Preteklo soboto je odšlo na enotedensko počitnikovanje na Debeli Rtič osem otrok iz metliške občine. Otrokom iz ogroženih družin bo letovanje v celoti omogočil Rdeči križ Slovenije z denarjem, ki ga je zbral v akciji 'Nikoli sami', območno združenje Rdečega križa Metlika pa je otrokom priskrbelo popotnico. (Foto: M. B.-J.)

25 LET ŠOLSKE HRANILNICE - V metliški osnovni šoli so pretekli petek pripravili slovesnost ob dnevu varčevanja ter 25-letnici njihove šolske hranilnice, ki je bila prva na Dolenjskem in v Beli krajini. S hranilnico sta začeli Jakobina Pahor-Pugelj in Albina Pfeifer, nasledila pa ju je Minka Omerzel. Vse tri kot tudi Marija Rus iz Dolenjske banke, ki ima na skrbi šolsko varčevanje, so dobile knjižne nagrade. Danes v šolski hranilnici varčuje okrog 400 otrok, torej dve tretjini vseh učencev, ki imajo v hranilnici okrog tri milijone tolarjev. Na fotografiji: Leon Janjac in Karmen Škrbec (manjka Nevenka Badovinac) z mentorico Marino Janjac v zelo utesnjenem kotičku metliške šolske hranilnice. (Foto: M. B.-J.)

V VAJI SO DELELOVALO 85 GASILCEV - Ob mesecu požarne varnosti je gasilska zveza Kočevje minulo soboto na območju rudniškega jezera izvedla vajo, katere namen je bil prikaz strokovne usposobljenosti gasilcev operativcev in njihove tehnične opreme. V vaji je sodelovalo 9 od skupno 15 društev oziroma 85 gasilcev, ki so vzdolž več kot kilometer napeljene cevi od zajema vode v jezeru do objektov podjetja Gramat, diskoteke Sing Sing in stare rudarske kolonije preiskovali tudi sistem povezave z UKV radijski-mi ročnimi postajami. Uspešno izvedena vaja je pokazala, da so tako gasilci kot njihova oprema dobro pripravljene. (Foto: M. L.-S.)

REŠEVANJE - Tudi letos so v gasilskem poveljstvu občine Škocjan ob mesecu požarne varnosti gasilci preizkusili znanje in spretnosti. V soboto, 23. oktobra, so izvedli vajo gašenja in reševanja na podružnični osnovni šoli na Bučki. Vaje se je udeležilo 15 gasilcev iz PGD Bučka in 32 iz preostalih šestih prostovoljnih gasilskih društev v občinskem poveljstvu Škocjan. V kratki analizi po vaji so ugotovili dobro pripravljenost in usposobljenost vseh društev v občini in si zaželeli, da bi se čim večkrat srečali na podobnih vajah, a čim manjkrat na pravi intervenciji. (Besedilo: Ma. C., foto: A. Z.)

OTROCI PEKLI - Živžav pri trebanjskem vrtcu se je zdel otrokom še posebej imeniten, kajti svojim staršem in vrstnikom so lahko postregli tudi s pecivom, ki so ga spekli sami, no, skoraj, čisto sami... (Foto: P. P.)

SKRBIJO ZA GROB POMEMBNEGA ROJAKA - Žužembski osnovnošolci so tokrat že tretje leto zapored poskrbeli za grob suhokrajinskega rojaka dr. Frana Bradaca, znanega slovenskega klasičnega filologa in prevajalca, rojenega leta 1885 na Jami pri Dvoru. Dr. Bradac je pokopan na ljubljanskih Žalah, pod mentorstvom Tanje Senica (desno) pa so njegov grob tokrat uredile učence Petra Legan, Špela Knafelc in Katja Mikec. (Foto S. Mirtič)

NAŠE KORENINE

Tisto kladivo v srcu še odmeva

Stopiva v izbo in zdi se, kot da sva se znašla v drugem svetu. Ko se vrata za nama zapro, ostane zunaj nemir, ki je tako značilen za sodobne vasi: ropot traktorjev, kosilnic, zavijanje motornih žag. Drašča vas v Suhi krajini ni nobena izjema. Tudi na tej slikoviti polici nad kanjonom olivnozelenih, še mladostno neugnane Krke je čas razbrzdal stoletni mir in ga nadomestil z nečim, kar sicer telesu prija, a pusti dušo prazno in žejno. Sem noter, v nekdanjo kovačevo domačijo, je spet prišla pit spomine Mestnikova Ivanka. Tudi meni ponudi kupo in z užitek srkmem iz nje.

Nenavaden opoj je to. Uho zasliši glasove, ki so že zdavnaj izveneli in oko vidi prizore, ki jih lahko obudi le še domišljija. Kladivo udarja po nakovalu in svetle iskre prskajo iz razžarjene podkve. Kovač Ignac, Ivančin oče, jo oblikuje za sirca, ki nemirno hrza pred domačijo. Roka njegovega gospodarja mu gladi vitki vrat in ga umiri, da poslušno dvigne nogo, ko kovač in njegov pomočnik stopita iz kovačnice. Še nekaj hitrih udarcev in podkev je na kopitu. Ignac zna svoj posel. Izučil se ga je pri znanem kovaškem mojstru Kunstlerju v Ljubljani, tu v Suhi krajini pa njegovo znanje pride še kako prav.

Mukanje krav, laganje psov, kikirikanje in kokodakanje, udarci kladiva, moški in ženski vzkliki, otroški vrišč, v ozadju pa pridrušeno šumenje iz globeli, kjer se čez jez ob mlinu pretaka bistra Krka - to so glasovi iz Ivankine mladosti v Drašči vasi. Zdaj jih spet oživlja v svojih književnih delih, v katerih pripoveduje, kakšno je bilo nekoč življenje v tej suhokranjski vasi. Ivanka Mestnik je namreč upokojena učiteljica, sedaj pa pisateljica, ki ima za sabo že nekaj uspešnih knjižnih del in vrsto drugih tekstov po različnih časopisih in revijah.

So ljudje, ki zaradi revščine ali vojne niso mogli dovolj živeti svoje mladosti. Tem se redka lepa doživetja še globlje in trajneje vtisnejo v spomin. Nekaj podobnega je tudi z Ivančino. Pripoveduje mi: "Oče se je tu rodil in za ženo vzel soseda Vidicovo Franco, katere rod je prišel iz Valične vasi. Otrok sta imela kar deset in prihajali so na svet redno vsaki dve leti. Najstarejša je bila Micka, rojena 1918, najmlajša pa Anica, rojena 1936. Le dva fanta sta bila med osmimi dekletki, mama pa bi včasih raje videla, da bi bile same hčere. Vedno so govorili: "Ženske fante odpeljejo, hčere jih pa pripeljejo."

Ivanka mater spoštljivo onika, kadar v tem prostoru spregovori o njej. Kot bi se vrnila v tista mlada leta! Takrat je bilo živo pred kovačnico in na vasi. Otrok je bila vsepovsod toliko, da so bila poletja ob bistri Krki nepozabna. Nekaj let pred drugo vojno pa je oče odšel na delo v Nemčijo in z njim tudi sestra Zofka. Vrnila sta se tik pred pričetkom vojne. Takrat je bilo brezskrbnih dni konec. Oče in hči sta v Nemčiji videla resnico, in ko so proti okupatorju zaprsketa prve puške, je s partizani odšla tudi Zofka. Najstarejša, Milka, ki je bila poro-

čena v Podstencih, je za partizane kuhala. Poleti dvainštiridesetega, med roško ofenzivo, sta bili sestre Olga in Francka pri Milki na počitnicah. Oče in mati sta bila zanju v skrbeh in sta ju kljub nevarnosti odšla iskat. Italijani so vse zajeli. Zenske in otroke so odpeljali na Rab. Tam se jim je pozneje pridružila še Zofka, ki se je ranjena zatekla domov, a so jo belci dobili in izročili Italijanom. Očeta so Italijani v Starem Logu ustrelili in z drugimi žrtvami zakopali v skupni grob. Petindevetdeset jih je bilo.

Tako je bila družina razkropljena. Osemletno Ivanko so v vas Višje vzeli za pestunjo in pastirico. Leto strahu in negotovosti je minilo, ko se je pojavil vaščan s sporočilom: "Vaši so prišli!"

"A teki tudi?" je vprašala deklica polna upanja, saj je bila nanj zelo navezana. Odgovora ni dobila. Očeta ni bilo. Šele mnogo pozneje je zvedela, da je vsako upanje zaman.

Po tistem usodnem avgustu 1942 je družina začela razpadati. Otroci so kapljali od doma, dokler mati ni ostala povsem sama in je domačijo malo pred smrtjo prodala. Tako je usoda mnogih suhokranjskih mater - naj imajo še toliko otrok, samota jim na starost ponavadi ni prihranjena.

Ivanka je v Novem mestu končala učiteljske, ob delu pa še pedagoško akademijo. Še vedno je rada obiskovala rojstno vas in Krka je še vedno šumela v njenem srcu. Tudi potem, ko je službovala v krajih, kjer je njen tok bolj umirjen: v Brezicah, na Malem Slatniku in v Novem mestu. A služba, družina, študij, osebni problemi - včasih vse to naenkrat plane na človeka in organizem ne zmore več. Tudi Ivankin se je uprl. Morala se je invalidsko upokojiti.

Pisanje je njena terapija. Je tudi življenjska nuja, kajti le tako lahko pomaga svojim trem vnukom, ki jih ima v Dubrovniku. Skrb, gmotna in duševna, pa je namenjena predvsem najmlajši vnukinji Željki, ki je bila rojena s šestimi meseci in ima cerebralno paralizo. Zdaj že najstnica tudi z babičino ljubeznijo pogumno premaguje težave. Iz te ljubezni je nastala knjižica Izlet na Modri planet, po kateri je Ivanka najbolj znana. Prav zdaj pa je v tisku knjiga z naslovom Vikend sredi vasi, ki bo na trgu že konec tega meseca. Govori o njeni Suhi krajini in o tem, kako so v tem stoletju tukaj živeli.

Kako pa je šlo z drugimi Mestnikovimi otroki? Pet jih je že pomrlo. Anica, najmlajša, že pri šestinidesetih. Njeni petletni vnukinji Ani je Ivanka zdaj ljubeča babica, tako kot je bila njenemu sinu Davidu od njegovega šestega leta dalje druga mati.

Znana je zgodba o školjki bisernici: svojo bolečino pestuje, dokler je ne ovije v biser. Pravijo, da v Krki ni več školjk, da so izumrle. Ne bo čisto držalo. Če ima človek dovolj močno željo, jih lahko najde. Celo bisernico. Tudi na njenem bregu.

TONE JAKŠE

SPOMINI NA "STARE ČASE"

"Vse sem že doživela, le umrla še nisem!"

"Ančko Plantan iz Čemš poznam, odkar pomnim. Je legenda tega kraja, stara 87 let. Njeno življenje je bilo vse prej kot lahko. Nedavno sem jo srečala. Ker sem v vašem časopisu že brala o takih starih ljudeh in mislim, da bi tudi ona lahko povedala še marsikaj zanimivega za Dolenjski list, jo obiščite." Takšna je bila vsebina pisma Jožice Grivec iz Radovljice, ki je nedavno prispele na naše uredništvo. To je bil tudi povod za zanimiv klepet s Plantanovo Ančko, ki je kljub visoki starosti še vedno zelo vitalna, čila in predvsem dobrovoljna ženska.

"Vesela sem vsakega obiska. Rada se pogovarjam, saj sem bolj sama," pravi Ančka, ki v hišici sredi vasi Čemše pri Mirni Peči vrsto let živi čisto sama. Vdova je namreč že kar 32 let. O svojem življenju pravi, da ji še nikoli ni bilo dobro.

Z 12 leti šla služiti

Ančka se je rodila v sedemčlanski kmečki družini na Gorenjem Podborštu v mirnopoški dolini. Družbo so ji delale še tri sestre in brata. Čeprav ni bila najmlajša, zdaj edina še živi. Kasneje so se preselili na Poljane, kjer je oče kupil nekaj zemlje. Ančino otroštvo ni bilo običajno, zaznamovano z brezskrbnim igranjem. Daleč od tega! V mirnopoški šoli je naredila štiri razrede, že z 12 leti pa je začela hoditi služiti.

"Mnogi danes sploh ne vedo, kaj to pomeni. Imeli smo nekaj

malega zemlje in naša družina se je težko preživljala. Zato smo otroci morali hoditi pomagat k večjim kmetom. Najprej sem šla za pestunjo na Poljane, sicer pa sem bila pri različnih družinah v pomoč pri kmečkih delih. Samo v Biški vasi pri Krevsovih sem bila kar tri leta in tam mi je bilo še najboljše," se spominja. Ančka je morala poprijeti tudi za težka, bolj moška dela - sekala je drva, branala ipd. Nekaj časa je bila tudi v Ljubljani, kjer je pospravljala pri neki družini, v Novem mestu je delala pri mesarju itn.

Lovili rake, polhe,...

Pri 32 letih se je Ančka omožila v Čemši. Spoznala je vdovca Franceta s tremi sinovi. Žena mu je umrla pri porodu. "Lepo sva se razumela, nisva se kregala. Žal sem že toliko let sama," pravi. Skupaj sta imela še dve hčerki, toda obe sta se poročili daleč, tako da obiski niso tako pogosti, kot bi si mama in hčerki želeli. Živeli so v bajti več kot skromno, čeprav bi njihovi hrani zdaj lahko rekli specialiteta. Preživljala jih je narava.

"Mož je čez leto lovil rake v potoku Igmanca, ki teče pod vasjo. Včasih jih je bilo veliko. Samo pridvignil si kamen, pa si jih našel. Skuhala sem jih v slanim kromu in smo jih obirali. To je bilo takrat edino meso pri hiši. Jeseni se je mož spravil na polhe. V šentjur-

skem gozdu jih je lovil v lesene skatle. Dobri so bili pečeni in še zdaj bi jih jedla, če bi jih le dobila," je nekako z nostalgijo pripovedovala Ančka. Sama je zelo rada gobarila, kar je nabrala, je potem pogosto nesla prodaj v bršljinso zadruho, saj ni bilo tako enostavno kaj zaslužiti kot dandanes. "Kolikokrat sem iz potoka Igmanca nesla v hrib vodo za številno družino! Na glavi vodo, v eni roki skafperila, v drugi pa otroka. Redila sem tudi prašiče, toda da sem kaj pridelala, sem morala zemljo odslužiti. Ni bilo dela, ki bi se ga ustrašila," trdi Ančka, ki verjetno prav zato še danes kljub svojim letom - 13. decembra bo dopolnila 87 let - izgleda mlajša in je še tako zdrave pameti.

Še zdaj poprime za delo

Ančka je letos sinu pomagala pri delu v vinogradu v Čemški gori in tudi doma si še vse sama gospodinj: skuha, opere, zakuri. Živali zdaj nima več, pogosto ji družbo poleg njene delajo še sosedove mucke.

Zdravje ji še kar dobro služi, le težave s previsokim pritiskom niso prijetne. Zato jo vsak teden na domu obišče patronažna sestra. Letos spomladi je bila operirana za sivo mreno. "Z očali še berem, toda vse kaže, da me bo podoben poseg doletel tudi na drugem očesu," je povedala Ančka, ki je dolgoletna naročnica Dolenjskega lista. Seveda se ji kot večini starejših ljudi oko najprej ustavi na osmrtnicah, kjer najde svoje prijatelje in znance. Sicer pa je zadovoljna s svojimi sosedi, ki so res prijazni z njo. Večkrat jo obiščejo, povprašajo, če kaj potrebuje, skratka, brez njih bi ji bilo življenje mnogo manj prijetno. Kratek čas ji dela tudi poslušanje radia in gledanje televizije pa rože. Letos so ji zelo uspevale, toda žal jih je septembra uničila toča.

"Ja, saj pravim, vse sem že doživela, samo umrla še nisem," se pošali Plantanova Ančka. V mnogočem jo velja posnemati, predvsem pa v veselju do življenja. LIDIJA MURN

Obnovljena cerkve sv. Andreja

Na Malem Orehku obnovili zunanost cerkve - Zgrajena v 13. stoletju - Čaka jih še obnova notranjosti

V nedeljo, 24. oktobra, je bila na Malem Orehku v cerkvi sv. Andreja mašna slovesnost ob zaključku obnovitvenih del na cerkvi. Ob tej priložnosti jih je obiskal tudi generalni vikar ljubljanske nadškofije, prelat Božidar Metelko. Že pred leti so nabavili dva bronasta zvonova, od letošnjega junija do konca septembra pa so delno obnovili ostrežje in zvonik, prekrili streho in obnovili žlebove in obrobe pa omet, prepletkali pročelje cerkve in drugo.

CERKEV SV. ANDREJA - Nova podoba cerkve na Malem Orehku.

Pri tem so sodelovali z novomeškim zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, predvsem z mag. Robertom Peskarjem, ki je o omenjeni cerkvi zapisal, da jo viri prvič omenjajo leta 1490, ko je cerkev še spadala v podžupnijo Šmihel. Od leta 1767, ko je bila ustanovljena samostojna župnija v Stopičah, pa cerkev sodi v to župnijo. Pri obnovi zunanjsčine cerkve se je razkrila tudi stavbna zgodovina, razvoj in podoba cerkve. Najstarejši del cerkve, prostor za vernike oz. ladja, je bil zgrajen v 13. stoletju, cerkev takrat še ni imela zvonika, zgradili so ga šele v 18. st., ko je cerkev doživela največ gradbenih sprememb. Cerkev slikarsko ni bila okrašena, zanimiva in bogata pa je bila arhitekturna poslikava zvonika, ki je na Dolenjskem redka.

Z obnovo zunanjsčine pa cerkev sv. Andreja na Malem Orehku še ni dokončno obnovljena, obnoviti bo treba tudi notranjost in opremo v cerkvi. Za dosedanje obnove so veliko prostovoljnega dela in denarja prispevali domačini sami, njihovi rojaki in tudi prijatelji iz Gorenjske. Na omenjeni slovesnosti so se zahvalili vsem, ki so kakorkoli prispevali, da je cerkev sv. Andreja na Malem Orehku spet ena najlepših cerkev.

KONCERT KOPENHAGENSKEGA ORKESTRA - V torek, 19. oktobra, smo bili v Kulturnem centru Janeza Trdine priča zanimivemu glasbenemu dogodku. V okviru slovenske turnee je nastopil orkester "Copenhagen Sinfonia" pod vodstvom dirigenta Joergena Fuglebaeka. Gre za kakovosten ljubiteljski simfonični orkester iz Kopenhagna. V prvem delu se nam je predstavil z izvedbo del domačih skladateljev, ki ga je popestril baritonist Michael W. Hansen, koncert pa je z odličnim nastopom zaključil znani danski violinist Peder Elbaek (na sliki skupaj z dirigentom). Koncert smo organizirali v sodelovanju z Društvom slovensko-danskega prijateljstva, pokroviteljica koncerta pa je bila Mestna občina Novo mesto. (Foto: S. Š.)

ANČKA V KUHINJI - Rada se zadržuje v kuhinji za mizo, kjer ima vedno Dolenjski list. Je njegova dolgoletna naročnica in pravi, da ga ne bi mogla pogrešati. (Foto: L. M.)

Brezbrižnost se lahko maščuje

Znanost se seli iz laboratorijev na polja, še preden je našla odgovore na pomembna vprašanja

DNK, dezoksiribonukleinska kislina, je zapis življenja; "abeceda" štirih kislin, ki so lastne vsemu živemu. Če je DNK abeceda, so geni besedne zveze in stavki zapisani s to abecedo. Gen je niz zapisov, ki celicam narekuje, da izdelujejo beljakovine in se obnašajo na določen način. To so značilnosti, ki se lahko prenašajo v naslednji rod. Ljudje smo narejeni iz 70 000 do 100 000 genov. Majcen genitalni mikrob jih ima okrog 450.

Nekateri geni se zdijo skupni skoraj vsemu, kar je živega. Znanstveniki, ki so razstavili mikrob kvasa, so bili zelo presenečeni, ko so v njem našli gen, ki pri ljudeh povzroča raka prsi in debelega črevesa. A to je najbrž zato, ker se na dovolj dolgem popotovanju v svojo razvojno preteklost pač spotaknemo tudi ob kvas. Človek je začel premikati gene znotraj drugih oblik življenja takrat, ko je izumil poljedelstvo. Današnja pšenica, sadje in zelenjava so pošteno drugačni od svojih predhodnikov, kajti rodovi poljedelcev so izbirali gene zaradi velikosti, sočnosti, sladkosti, vsebnosti beljakovin, čvrstih stebel itd.

Toda tradicionalni genski inženirji so z metodo poskusov in napak premikali na tisoče genov hkrati. Ko so leta 1953 odkrili, kako deluje DNK, so ustvarili nov svet: zdaj lahko izberejo gene ene živali ali rastline in jih prenesejo in aktivirajo v drugi. Lahko jih tudi označijo in odstranijo, upočasnijo ali pospešijo.

Danes živijo laboratorijske miši z imunskim sistemom človeka, prašiči, katerih srca so primerna za delovanje v člove-

kovem telesu, in tobačne rastline z geni, ki meduzam dajejo svetlikajoč se videz. Toda največji denar je v pridelkih, ki so odporni proti herbicidom - tako da z enim škropljenjem ubijete vse tekmece - ali pa rastline, ki imajo vgrajeno odpornost proti škodljivcem. To so rastline, zaradi katerih se dvigajo varuh narave. Kako bodo vplivale na naravno življenje okrog sebe? Kako bo hrana, narejena iz gensko spremenjenih pridelkov vplivala na človekovo zdravje, ko bo postala del običajnega jedilnika?

Na nobeno od teh dveh vprašanj ni mogoče odgovoriti preprosto: lahko bi bilo na stotine različnih vrst gensko spremenjenih hrane, iz popolnoma različnih razvrstitev genov. Celo če se ena izkaže za varno - po vseživljenjskem prehranjevanju z njo - kaj to pove o drugih? In če uživalec take hrane po mnogih letih uživanja umre, kako bo lahko kdo prepričan, da je umrl zaradi gensko spremenjene hrane in ne zaradi hrenovk, piva, cigaret ali kosmičev? Ali lahko geni, ki rastline delajo odporne proti škodljivcem, pobegnejo na divje rastline? Verjetno. Se bo to zgodilo v velikih razsežnostih? Doslej je verjetni odgovor ne. Bodo svet končno prerasil superpleveli? Kdo ve; alternativni scenarij okoljevarstvenikov predpostavlja, da bo učinek proti herbicidom odpornih pridelkov ta, da bo iztrebil vse zeli in s tem ptice in insekte, ki so od njih odvisne. Polja bodo postala sterilne monokulture.

Gensko spremenjene rastline, posebej poljščine, so vroča tema ravno zato, ker teh vprašanj nihče ne zna dovolj prepričljivo osvetliti. J. PENCA

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 4.XI

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.05 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Potujoči škrt
9.30 Tedenski izbor
Risanka
9.55 Čudežno mesto
10.35 Zgodbe iz školjke
11.05 Življenje ptic, serija
11.55 Zgodbe iz Avstralije
12.25 Naravni parki

13.00 Poročila
13.45 Tedenski izbor
Zadnji utrip
14.30 Zoom
16.00 Osmi dan
16.30 Slovenski utrinki
17.00 Enajsta šola
17.30 Mladi geniji
18.00 Obzornik
18.10 Modro
18.40 Sledi
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.00 TV Poper
21.35 Turistična oddaja
22.05 Odmevi, kultura, šport
22.55 Neznani oder
23.25 Zločin na kožem otoku, mlad, gledališče

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring - 10.30 Ženska v belem, nad.; 11.20 Dreyfusova afeta, nad.; 1/4; 12.15 Svet poročila - 12.45 Euronews - 14.45 Tabaluga, ris. nan. - 15.10 Kristina, Lavransova hči, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Dr. Quinnova, nad. - 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe, fr. nad. - 20.00 Nogomet - 22.00 Poseben pogled, film - 23.50 Belle Epoque, fran. nad., 1/6 - 0.40 Alica, evropski kult. magazin

KANAL A

8.30 Maria Isabel, pon. - 9.00 Vse za ljubezen, pon. - 10.00 Uboja Maria, pon. - 10.30 Otok zakladov, film - 12.00 Adrenalina - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Čudna znanost, nad. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboja Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Nora hiša, nan. - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Nemi kriki, film - 21.30 Vroča kri, nad. - 22.50 Samo bedaki in konji, nan. - 23.30 MacGyver, nan. - 0.30 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.30 Risanka - 18.15 Iz združenja LTV - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontakt na oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Oder obetov: Poroka

HTV 1

7.15 Tv spored - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Hrvaška spominska knjiga - 12.35 Prevara (serija) - 13.20 Trenutek za... - 13.55 Obala sončnega zahoda (serija) - 14.50 Boj za življenje (am. film) - 17.00 Hrvaška danes - 17.45 Vsakdanji kruh (dok. oddaja) - 18.20 Kolo sreče - 18.50 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Odprto - 21.10 Kviz - 22.05 Slačilnica - 22.55 Pol ure kulture - 23.30 Dnevnik - 23.50 Ubijaj me neprestano (šp. film) - 1.35 Marilyn in Bobby (film)

HTV 2

9.05 Kraljestvo divjine - 9.30 Dvojčice (film) - 11.45 Skrinja - 12.20 Poslovni klub - 15.00 Kraljestvo divjine - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Znanstveni album - 17.30 Hugo, tv igrice - 18.00 Živalske steze (nan.) - 18.30 Hrvaška v ogledalu - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Popolna tujca (serija) - 21.00 Urgenca (serija) - 21.55 Opazovalnica - 22.30 Senca slave (film) - 0.15 Nočni telegram: Drugačen svet; Obala sončnega zahoda (serija); Prevara; Portreti

PETEK, 5.XI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.15 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Potujoči škrt
9.30 Tedenski izbor
Oddaja za otroke
10.05 Mladi geniji
10.20 Enajsta šola
10.55 Partizani, niz. drama
12.05 Modro
12.35 Sledi
13.00 Poročila
14.00 Po domače
15.30 Naša pesem
16.00 Neznani oder
16.30 Mostovi
17.00 Bing, bang, bong, prijatelj sveta, otroška predstava
17.35 Afriške pravljice
18.00 Obzornik
18.10 Dober večer
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Petka
21.40 Vrtičkarji: Stihanje, tv nad., 3/13
22.10 Odmevi, kultura, šport
23.00 Polnočni klub

17.35 Afriške pravljice
18.00 Obzornik
18.10 Dober večer
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Petka
21.40 Vrtičkarji: Stihanje, tv nad., 3/13
22.10 Odmevi, kultura, šport
23.00 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Videoring - 10.30 Dr. Quinnova, nad. - 11.20 Lepa Vida, predstava koreodrame Lj - 12.05 Euronews - 14.15 Nora zapornika, am. film - 16.05 Alica, evropski kult. magazin - 16.35 Življenje na otokih - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Popolna tujca, nan. - 18.30 Simpsonovi - 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe, fr. nad. - 19.30 Videoring - 20.00 Iskanje izgubljene civilizacije, dok. serija, 3/5 - 21.00 Caroline v velemestu, am. nan. - 21.25 Film tedna: Carrington, ang. film - 23.25 Red in zakonitost, am. nan., 22/22 - 0.15 Umor 1. stopnje, 1/18 - 1.05 Noč z Dickom, am. nan.

KANAL A

8.30 Maria Isabel, pon. - 9.00 Vse za ljubezen, pon. - 10.00 Uboja Maria, pon. - 10.30 Kosmatinec, film - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Čudna znanost, nan. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboja Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Nora hiša, nan. - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarje - 21.00 Carovnice, nan. - 22.00 Kako sva si različni, film - 0.00 MacGyver, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Videotop - 17.50 Ajd dijo: mumije grafi - 18.20 Kmetijski razgledi - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Adrenalina

HTV 1

7.15 Tv spored - 7.30 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Prevara (nad.) - 13.55 Obala sončnega zahoda (serija) - 14.50 Hiter kot blisk (am. film) - 16.30 Dok. oddaja - 17.00 Hrvaška danes - 17.45 Moj dom (dok. oddaja) - 18.20 Kolo sreče - 18.55 Večer z Muppetki - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Dok. serija - 21.05 Kviz - 21.20 Po lepi naši - 22.40 Knjiga snemanja - 23.45 Poročila - 0.05 Iz temeljev HTV - 2.15 Kristinine stvari (drama)

HTV 2

14.45 TV koledar - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Znanstveni album - 17.00 Televizija o televiziji - 17.30 Hugo - 18.00 Zdravo življenje - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 Veronike skušnjave - 20.55 Oddelek za umore - 21.50 Opazovalnica - 22.25 Foxov filmski večer; Pravi čas; Vodič dobrega seksa (serija); Obala sončnega zahoda (serija); Prevara (serija); Svet zabave

SOBOTA, 6.XI.

SLOVENIJA 1

7.05 - 2.20 Teletekst
8.40 Zgodbe iz školjke
9.10 Potujoči škrt
9.40 Radovedni Taček
9.55 Zlatko Zakladko
10.10 Denver - poslednji dinosaver
10.35 Čarobna piščalka, nem. film
11.35 Lassie, am. nan.
12.05 Tednik
13.00 Poročila
13.30 Tedenski izbor
Turistična oddaja
13.50 Duhovni utrip
14.10 Petka
15.35 Noč tornadov, am. film

17.00 Pomp
18.00 Obzornik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozarc
18.40 Čari začimb, serija, 2/10
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.15 Športni kviz
21.50 Zgodbe iz Avstralije
22.30 Poročila, šport
23.00 Sorodne duše, am. nan., 6/13
23.30 Velika svoboda, nem. nad., 3/9
0.20 Izpriječeva smrt, fr. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.05 Tedenski izbor: Videoring; 9.30 Nora zaljubljena, 13/25 - 9.50 Ivanhoe, angl. nad., 1/6; 10.40 Štacija mladosti; 11.35 Obiljubljena dežela, nan. - 12.50 Euronews - 16.15 Šport: Košarka; 17.45 Rokomet - 19.30 Videoring - 20.00 Nora zaljubljena, nan. - 20.25 Velika težava, am. film - 22.00 Cik cak - 22.30 Sobotna noč - 0.30 Sla, am. nan., 16/22

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, nan. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Webster, nan. - 11.00 Izgubljena dežela, nan. - 11.30 Cooperjeva družina, nan. - 12.00 Zmenkarje - 12.30 Mladoporočenci, pon. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Naj se sliši smeh, film - 16.00 Adrenalina - 17.00 Medvedji gredo na Japonsko, film - 19.00 Veličastnih sedem, nan. - 20.00 James Bond: Doktor No, film - 22.00 Roka zakona, film - 23.45 Atlantis

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 18.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz združenja LTV - 20.30 Za uho in oko - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Videotop

NEDELJA, 7.XI

SLOVENIJA 1

6.40 - 1.55 Teletekst
7.35 Živžav
Risanka

8.50 Potujoči škrt
9.20 Telerime
9.25 Super stara mama, nan., 14/26
Nedeljska maša
11.00 Audubonov živalski svet, serija, 3/13
11.30 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.15 4x4
13.35 Športni kviz
15.00 TV Poper
15.35 Prvi in drugi
15.50 Sonček, dobr. prireditve, 2. del
16.30 Čari začimb, 3/10
17.00 Po domače
18.00 Obzornik
18.10 Alpe-Donava-Jadran
18.40 Naravni parki, 2/4
19.10 Žrebanje lota
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zoom
21.30 Večerni gost
22.30 Poročila, šport
22.50 Prekleti kralji, fr. nad., 1/6

8.00 Vremenska panorama - 9.00 Videoring - 9.25 Nevarni zaliv, am. nan. - 10.20 Davov svet, nan. - 10.45 Ljubezen in zakon, nan., 7/9 - 11.10 Zvezde Hollywooda - 11.40 Cik cak - 12.10 Pripravljeni - 12.40 Euronews - 15.50 Šport: Teniški magazin; 16.15 Evrolog; 17.45 Rokomet - 20.00 Dreyfusova afeta, fr. nad., 2/4 - 20.55 Življenje v številkah, 6/7 - 21.55 Šport v nedeljo - 22.40 Carrington, ang. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.00 Videoring - 9.25 Nevarni zaliv, am. nan. - 10.20 Davov svet, nan. - 10.45 Ljubezen in zakon, nan., 7/9 - 11.10 Zvezde Hollywooda - 11.40 Cik cak - 12.10 Pripravljeni - 12.40 Euronews - 15.50 Šport: Teniški magazin; 16.15 Evrolog; 17.45 Rokomet - 20.00 Dreyfusova afeta, fr. nad., 2/4 - 20.55 Življenje v številkah, 6/7 - 21.55 Šport v nedeljo - 22.40 Carrington, ang. film

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, pon. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Webster, nan. - 11.00 Izgubljena dežela, nan. - 11.30 Cooperjeva družina, nan. - 12.00 Skrita kamera - 12.30 Fashion TV, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Mladi bojevnik, film - 15.50 Kiki: Atlantis; Bojevnik davnine; Hughleyjevi - 19.00 Nesmrtna, nan. - 20.00 Klub vrazjih babnic, film - 21.50 Stilski izziv - 22.30 Iz ljubezni, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Smo dobri gospodarji - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 8.XI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.50 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Otroška oddaja
9.45 Afriške pravljice
9.55 Bing, bang, bong, otroška predstava
10.30 Dober večer
11.20 Na vrtu
11.45 Alpe-Donava-Jadran
12.15 Utrip
12.30 Zrcalo tedna
12.40 Prvi in drugi
13.00 Poročila
13.15 Čarobna piščalka, nem. film
14.55 Tedenski izbor
4x4
15.20 Polnočni klub
16.30 Dober dan, Koroska
17.00 Radovedni Taček
17.15 Potujoči škrt
18.00 Obzornik
18.10 Recept za zdravo življenje
19.00 Risanka
19.10 Žrebanje 3x3 plus 6
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Gozdarska hiša Falkenau, nem. nan., 23/26
21.00 Dosje
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Pogovor

8.00 Vremenska panorama - 10.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Popolna tujca, nan.; 12.25 Simpsonovi; 12.50 Iskanje izgubljene civilizacije, dok. oddaja; 13.45 Življenje v številkah - 15.30 Kinoteka: Tolpa iz Brightona, film - 17.00 Pripravljeni - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Snežna reka, nan. - 19.00 Jasno in glasno - 20.00 Gospodarska panorama - 21.00 Studio City - 22.30 Leteči cirkus Montija Pythona - 23.00 Brane Rončel izza odra

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Popolna tujca, nan.; 12.25 Simpsonovi; 12.50 Iskanje izgubljene civilizacije, dok. oddaja; 13.45 Življenje v številkah - 15.30 Kinoteka: Tolpa iz Brightona, film - 17.00 Pripravljeni - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Snežna reka, nan. - 19.00 Jasno in glasno - 20.00 Gospodarska panorama - 21.00 Studio City - 22.30 Leteči cirkus Montija Pythona - 23.00 Brane Rončel izza odra

NAGRADE V NOVO MESTO IN LJUBLJANO

Žreb je izmed reševalcev 42. nagradne križanke izbral **Cvetko Kodrič** in **Martino Baznik** iz Novega mesta ter **Adolfa Uhana** iz Ljubljane. Kodričevi je pripadla denarna nagrada, Baznikova in Uhan pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagradjencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 15. novembra na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom "križanka 44". Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vstopu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 42. KRIŽANKE

Pravila rešitev 42. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: APLANAT, ILIRIJA, KEJ, KEN, ITA, AVA, ZIDEK, JEK, PLATON, TACA, LEHA, IRI, ATOL, NOVOST, NAVIGATORKA, ELIJA, OLEAT, TOČAJ, RIHTA.

KANAL A

8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, nad. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboja Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Danyjeve zvezde - 13.30 MacGyver, nan. - 14.30 Čudna znanost, nan. - 15.00 Ne mi teži - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboja Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Stilski izziv - 19.00 Pa me ustrelili, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira - 20.00 Igra preživetja, film - 21.45 Zvezdna vrata, nad. - 22.40 Samo bedaki in konji, nan. - 23.20 MacGyver, nan. - 0.20 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek prireditve - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Zgodovina avtomobilizma - 20.25 Sport - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Brez šminke

TOREK, 9.XI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.40 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Risanka
9.45 Radovedni Taček
10.00 Waynove dogodivščine, nan., 23/26
10.30 Recept za zdravo življenje
11.20 Sonček, dobr. prireditve, 2. del
12.05 Gozdarska hiša Falkenau, nan., 23/26

13.00 Poročila
14.30 Tedenski izbor
Dosje
15.20 Pogovor
16.30 Prislusnimu tišini
17.00 Sprehodi v naravo
17.15 Zlampirji, nan., 5/13
18.00 Obzornik
18.10 Velike knjige, am. dok. serija, 8/8
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Klan, tv nad. 6/11
21.00 TV konferenca
22.00 Odmevi, šport
22.50 Čas beži, švic. drama
0.30 Stolejte filma: Kitajska, 1/4

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Snežna reka, nan.; 11.20 Gospodarska panorama; 12.15 Studio City; 13.45 Jasno in glasno - 15.30 Leteči cirkus Montija Pythona - 16.00 Noč tornadov, am. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Veter v hrbet, kan. nad. - 6/26 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Športna oddaja - 21.00 Postavljeni pred zid, italij. film - 22.00 Mesto žensk, italij. film - 0.10 Italijanski film - 1.00 Svet poroča

KANAL A

8.30 Srečni časi - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboja Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Čudna znanost, nan. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboja Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Nora hiša, nan. - 19.00 Pa me ustrelili, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Adrenalina - 21.00 James Bond: Samo za tvoje oči, film - 23.15 Samo bedaki in konji, nan. - 0.00 MacGyver, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Frank Einstein - 17.45 Brez šminke - 18.15 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Revolucija, am. film - 21.30 Novice - 21.45 Rezerviran čas

SREDA, 10. XI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.05 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Risanka
9.40 Sprehodi v naravo
9.55 Zlampirji, 5/13
10.20 Velike knjige, serija, 8/8
11.10 TV konferenca
12.05 Klan, tv nad., 6/11

13.00 Poročila
13.50 Tedenski izbor
Obzorje duha
14.20 Ljudje in zemlja
15.10 Stolejte filma: Kitajci, 1/4

16.30 Mostovi
17.00 Pod klobukom
18.00 Obzornik
18.10 Življenje ptic, serija, 10/10
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat, film
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Osmi dan
23.25 Beethovenove simfonije

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Videoring - 10.30 Veter v hrbet, kan. nad. - 6/26 - 11.20 Postavljeni pred zid, fr. oddaja - 12.10 Športna oddaja - 13.05 Euronews - 16.05 Trdokožca, am. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Ženska v belem, fr. nad. - 9/12 - 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe, fr. nad., 26/60 - 19.30 Videoring - 20.00 Košarka - 21.30 Glasbena oddaja - 22.00 Trdokožca, am. film

KANAL A

8.30 Srečni časi - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboja Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Danyjeve zvezde - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Čudna znanost, nan. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan.

DOLENJSKI LIST DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado **Blažki Bartolj iz Dečje vasi 19 pri Trebnjem**. Nagradjeni čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsako nedeljo ob 17. uri (ponovitve pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

- (2) Srečna mladost - Trio Najstniki
- (4) Kostanjeva nedelja na Jančah - Litijski odmev
- (2) Odprti mi, ljubica - ansambel Grm
- (5) Deželica sonca in grozda - Vitezi polk in valčkov
- (3) Cviček - ansambel Franca Potočarja
- (7) Osamljeni godec - ansambel Vasovalci
- (6) Gozdna pravljica - Mladi Dolenjci
- (-) Kmečka peč - ansambel Tonija Verderberja
- (8) Stara hiša - ansambel Štirje kovači
- (9) Če se bom ženil - ansambel Jasmin

Predlog: Le muzika - ansambel Mikola

KUPON ŠT. 44
Glasujem za: _____
Moj naslov: _____
Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 44

	DOLENJSKI LIST, DOLENJSKI LIST	TIŠOČINKA MILIMETRA	AVGUST	KIP ŽENSKE KOT NOSILNI ŠTEBER	PRELAZ ČEZ VELEBIT	BOLGARSKI KNEZ	VZDEVEK DWIGHTA EISEN-HOWERJA	PRINC IZ INDIJSKEGA EPA MAHABHARATA
	INDIJANSKO OBUVALO							
	VRSTA STARINSKIH TISKARSKIH ČRK							
	ŽGANI SLADKOR							
	NAŠE OBAVORSKO MESTO							

SREČANJE KRVODAJALCEV V ŽUŽEMBERKU - V novi občini Žužemberk so pred dnevi prvič pripravili srečanje krvodajalcev. Med osemnajstimi krvodajalci, ki so dobili priznanja, je predsednica novomeškega območnega odbora Rdečega križa Slovenije Anica Bukovec stisnila roko tudi Francu Jenkoletu (na sliki), ki je kri daroval 25-krat, krvodajalcem pa se je za njihovo humanost zahvalil tudi žužemberški župan Franc Škufca. (Foto: I. V.)

PREDSTAVITEV RAČUNALNIŠKEGA OPISMENJEVANJA - V tednu vseživljenjskega učenja so na OŠ Bršljin v okviru Kongresa Ro predstavili program računalniškega opismenjevanja. Za uvod je spregovoril ravnatelj šole Anton Dragan (na desni), ki je dejal, da je šola na področju računalništva na visoki ravni in je postala tovrstni izobraževalni center za učitelje na Dolenjskem. Za prijetno razpoloženje so poskrbeli učenci Glasbene šole Marjana Kozine, ki so pripravili poseben program, med drugim je nastopil tudi mali godalni orkester pod vodstvom Petre Božič. Sledil je ogled razstave, predstavitev didaktičnih programov in okrogla miza na temo Vloga in pomen uvajanja informacijske tehnologije v vzgojno-izobraževalno delo. (Foto: L. Murn)

O EROTIKI IN EKOLOGIJI - Pred kratkim se je s predstavitev knjige Vasilija Vaska Poliča "Erotika in ekologija" v semiškem penzionu Smuk pričelo praznovanje semiškega občinskega praznika. Vasilija, sicer sodnika-svetnika na vrhovnem sodišču RS, in njegovo že peto leposlovno delo je predstavil njegov brat Svetozar. Polič je svoje zadnje delo podnaslovljal s "seks, narava in spomini", v njej pa prevevajo predvsem spomini na Belo krajino, od koder Polič izhajajo. Predstavitve je popestril Matija Krkovič iz Kostela z igranjem na več kot stoletje staro harmoniko, ob katerem je Vasilij Polič zapel tudi nekaj pesmi. (Foto: M. B.-J.)

NERAJSKA HRANA TUDI V RESNICI - Prebivalci Velikega Nerajca, skozi katerega vodijo ena izmed vrat v krajinski park Lahinja, si niso mogli kaj, da ne bi v vasi pripravili predstavitev knjige Ksenije Khalil Nerajska hrana. Poleg knjige, za katero vlada veliko zanimanje, pa so prizadevni domačini pretekli teden gostom pokazali predvsem, kakšna je njihova hrana tudi v resnici, ne le na fotografijah. Bogato so obložili mizo z različnimi dobrotami, predvsem s takšnimi, po katerih je vas že posebej poznana, kot je na primer prosta ajdova potica. (Foto: M. B.-J.)

LIKOVNA KOLONIJA KRK - Jelka Kupec je na otoku Krk organizirala tridnevno likovno kolonijo, na kateri je sodelovalo osem likovnih ustvarjalcev: slikarji Jelka Kupec, Marjan Maznik, Ciril Plešec, Ciril Rupčić, Jožica Škof, Boris Štrukelj in Veljko Toman ter kipar Vlado Novak. Dela, nastala v koloniji, so predstavili javnosti na razstavi, ki so jo odprli v soboto, 16. oktobra, v zasebni galeriji Kupec na Krku. V kulturnem programu je nastopil kitarist Matej Škof, Ljubica Nenadič in Marica Pilko pa sta brali svoje pesmi. Razstava bo gostovala še v drugih krajih otoka Krk.

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ

Zavod za prestajanje kazni zapora

Dob pri Mirni

8233 MIRNA

objavlja prosta delovna mesta:

- SVETOVALEC I - PSIHOLOG
- VIŠJI STROKOVNI SODELAVEC I - ZA VARSTVO PRI DELU
- REFERENT I - VODJA SKUPINE PUO
- POOBlašČENA URADNA OSEBA

Pogoji:

K točki 1:

- univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba psihološke smeri in 4 ali 5 let delovnih izkušenj.

K točki 2:

- univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba varnostno tehnične ali druge ustrezne smeri in 4 ali 5 let delovnih izkušenj.

K točki 3:

- višja strokovna izobrazba pedagoške, pravne ali druge družboslovne smeri in 3 leta delovnih izkušenj, moški z odsluženim vojaškim rokom.

K točki 4:

- srednja (štiriletna) družboslovna, zdravstvena, penološka ali druga ustrezna smer, 2 leti delovnih izkušenj, starost do 30 let, moški z odsluženim vojaškim rokom.

Za navedena delovna mesta se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat/kandidatka izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, ki je po zakonu ovira za sklenitev delovnega razmerja v državnem organu; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje pod točko 1 bodo vabljeni na pogovor. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje pod točko 2, 3, in 4 bodo vabljeni na pogovor in opravljali psihološki preizkus s testiranjem. Obstaja tudi možnost reševanja stanovanjskega vprašanja.

Delovno razmerje bodo izbrani kandidati sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom 3 mesecev.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov, ki je naveden v objavi.

BISERNOPOROČENCA MARIJA IN FRANC GLIHA - "Bolje kot v bolnišnici skrbita za naju Štefka in Mirko," pove s tresočim glasom Franc Gliha s Ceste pri Velikem Gabru tudi v imenu svoje življenjske družice Marije, s katero sta nedavno praznovala biserno poroko. (Foto: P. P.)

Zanju lepo skrbijo domači

Praznovala biserno poroko

CESTA - Kar 40 let je 86-letni Franc Gliha čevljaril po dolenjskih krajih, rod tega mojstra pa izhaja iz Tržišča, kjer je bilo za 11 otrok bolj malo kruha. Z ogorčenjem in grenkobo v srcu se spominja prvih poveljnih let, ko so mu takratne oblasti odvzele skoraj vse, ker ni hotel v obrtno zadružno. Ko se je uprl, so mu pustili le dva šivalna stroja. Z Marijo, rojeno v kmečki družini v Zagorici, sta se spoznala pri Klemenčiču, v gostilni v Radohovi vasi, ko sta po trgatvi veselo brusila pete ob polkah in se je vnela ljubezen na prvi pogled. Poročila sta se šele čez 4 leta. Ker ni bilo stanovanja, sta kar 9 let stanovala v gostilni Ozimek na Selah pri Šumberku, kjer je imel Franc tudi delavnico.

Bisernoporočena sta bila zelo vesela pozornosti, ko so jima ob jubileju zapela mladinski cerkveni zbor, ki ga vodi njuna vnukinja Maja in spremlja organistka Katarina, ter Zagriški fantje, pri katerih je dolga leta prepeval tudi Franc. Pred 15 leti si je hudo poškodoval roko in odtlej ni več tako pri močeh. Ženo Marijo pa je dvakrat obletela možganska kap, tako da je 7 let privezana na posteljo. Toliko časa je že doma, da skrbi zanju, tudi snaha Štefka, ki je pustila zaposlitev. "Zgled moramo dajati! Tudi ata in mama sta lepo pazila na najine otroke, ko sva bila z možem v službi," pravi hvaležna Štefka Gliha. To je hkrati zgovorno sporočilo ne le za 3 sinove ter 6 vnukov in 4 pravnuke bisernoporočencev Gliha.

P. PERC

AGRAFA, gradbena operativna, d.d., v stečaju, Cesta krških žrtev 134 c, 8270 KRŠKO, objavlja na podlagi sklepa stečajnega senata Okrožnega sodišča v Krškem

PRODAJO NEPREMIČNINE IN LASTNIŠKEGA DELEŽA Z ZBIranjem PONUDB

Predmet prodaje je naslednje premoženje stečajnega dolžnika:

I. NEPREMIČNINE v Vidmu-Krško, Cesta krških žrtev 19, ki v naravi predstavljajo:

a) dve tretjini nepremičnine, vpisane pri ZK vložku št. 119, k.o. Krško, obstoječe iz z.k. telesa I parc. št. 79/1 - stavbišče, dvorišče in z.k. telesa II hiše v Vidmu-Krškem, Cesta krških žrtev 19, ki jo v naravi predstavlja:

- prvo nadstropje v izmeri 264,08 m²,
- stopnišče v izmeri 36,30 m²,
- predsoba v pritličju v izmeri 19,80 m²,
- podstrešje v izmeri 228,08 m²,
- dve sobi na podstrešju v izmeri 36 m²,
- nepogljubljeni del kleti v severovzhodnem delu stavbe s stopniščem v izmeri 104,18 m²,

kar vse skupaj znaša 688,44 m², in

b) stanovanjska hiša, Cesta krških žrtev 19, ki stoji na parceli št. 79/2, stavba brez zemljišča, pripisana k ZK vložku št. 1488, k.o. Krško, in tovrni zemljiškoknjižno telo II v izmeri 105 m², ter dvorišče v izmeri 95 m², vpisane v z.k. telo I istega vložka, na katerem ima pravico uporabe vsakokratni lastnik.

Nepremičnini predstavljata celoto in se prodajata v paketu za izključno ceno 27.000.000,00 SIT.

Prednostno pravico nakupa pod enakimi pogoji ima hipotekarni upnik!

II. LASTNIŠKI DELEŽ (25%) V PODJETJU GASTROMIKS, gostinstvo in trgovina, d.o.o., Sremiška cesta 13, KRŠKO, za izključno ceno 450.000,00 SIT.

Prednostno pravico nakupa pod enakimi pogoji imajo ostali družbeniki!

III. POGOJI

Pisne ponudbe v zaprti kuverti z oznako "Ponudba za nepremičnino" oz. "Lastniški delež" lahko pošljete fizične osebe, državljani RS, in pravne osebe, registrirane v RS.

Kupci ne morejo biti osebe, določene v dopolnjenem 153. členu ZPPSL.

Ponudbo je potrebno dostaviti na naslov: AGRAFA, gradbena operativna Krško, Cesta krških žrtev 134 C, v roku 8 dni od dneva objave.

Pisne ponudbe morajo vsebovati popolni naziv kupca in njegov točni naslov, ponujeni znesek in davčno številko. Za pravne osebe mora ponudbo podpisati pooblaščen oseba.

Vsak ponudnik mora do dneva odpiranja ponudb vplačati varščino v višini 10% od izključne cene na žiro račun št. 51600-690-86746. Dokazilo o vplačani varščini mora ponudnik predložiti komisiji najmanj 1 uro pred začetkom odpiranja ponudb.

Varščina bo uspešnemu kupcu vračunana v kupnino, drugim ponudnikom pa vrnjena v 5 delovnih dneh po zaključku prodaje, brez obresti.

O izbiri najboljšega ponudnika bo odločila komisija v 8 dneh od dneva, ko je potekel rok za zbiranje ponudb. Najboljši ponudnik je dolžan skleniti pogodbo o nakupu v roku 8 dni od dneva dražbe in plačati celotno kupnino v roku 15 dni po sklenitvi pogodbe.

Davek od prometa nepremičnin plača prodajalec, stroške sestave notarske pogodbe in prepis lastništva pa kupec.

Lastninska pravica preide na kupca po plačilu celotne kupnine.

Premoženje se prodaja po načelu "videno-kupljeno". Ogled nepremičnin je možen vsak delavnik med 9. in 12. uro po predhodnem dogovoru na tel. 041/715-818.

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

MARIJA KOVAČIČ

upokojena kontrolorka Pošte Novo mesto

Od nje smo se poslovili v soboto, 30.10.1999, na pokopališču v Prečni.

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o., POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

OSMR TNICA

Obveščamo, da je tragično preminul naš dolgoletni sodelavec

IVAN KERMC

s Sel pri Zburah.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Sodelavci Ljubljanskih mlekar

PRIZNANJE AKTIVISTKI RK - Na nedavnem srečanju strejših krajanov iz KS Stopiče so aktivisti Rdečega križa Martini Koračin z Dol. Težke Vode (druga z leve) podelili priznanje za dolgoletno požrivalno delo v tej humanitarni organizaciji. (Foto: A. B.)

VSAKEMU VRTNICO - Odbor KO RK Otočec je nedavno pripravil drugo tradicionalno srečanje starostnikov. V avli otoške osnovne šole se je zbralo okrog 145 ljudi, ki jih je najprej pozdravila predsednica Špela Tomišek, potem še sekretarka območnega združenja RK Novo mesto Andreja Rebernik, podžupan mestne občine Novo mesto Marjan Somrak, podpredsednik sveta KS Otočec Mirko Zupančič in ravnateljica šole Andreja Grom. Sledil je zanimiv kulturni program. Predstavili so se otoški učenci s pesmi, recitacijami in z igranjem na instrumente pod vodstvom Lilijane Plevnik. Družabno srečanje so popestrili tudi straški folkloristi s spletom gorenjskih plesov. V kulturnem programu sta sodelovala še harmonikarja Dušan Žagar, učenec 1. razreda, in Lojze Murgelj. Kulturni program so zaključili ob pesmi Sem deklica mlada, vesela. Nastopajoči so vsem prisotnim razdelili vrtnice. Razšli pa so se šele po slastnem slavnostnem kosilu, ki so ga pripravile kuharice otoške šole, pri strežbi pa so pomagale aktiviste. (Foto: H. Murgelj)

SREČANJE STAREJŠIH HINJCEV - Krajevni odbor Rdečega križa Hinje je tudi letos v osnovni šoli Prevole pripravil srečanje starejših krajanov, ki so jih s kulturnim programom razveselili tamkajšnji šolarji in članice kulturnega društva Hinje, za prijetno razpotoženje pa je poskrbel tudi harmonikar Tone Pelc. (Foto: S. Mirtič)

V SPOMIN

V začetku novembra bi praznoval 60-letnico naš dragi prijatelj iz Žužemberka

MARJAN LEGAN

3.11.1939 - 1.10.1999

Živi v naših srcih.

Nande, Jože, Peter, Slave, Adi in Fele

Žužemberk, november 1999

OSMR TNICA

V 84. letu starosti, se je iztekla življenjska pot naše upokojene sodelavke iz SEKTORJA LOGISTIKE IN NABAVE

ALOJZIJE KOBE

Mestne njive 10

Od nje smo se poslovili v petek, 29. oktobra 1999, na pokopališču v Smolenji vasi. S hvaležnostjo jo bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, d.d., Novo mesto

TLAKOVANJE NA KAPITLJU - Pred kratkim so začeli urejati pot ob kapiteljski cerkvi. Dosedanjo peščeno pot tlakujejo z granitnimi kockami, ob tem bodo uredili še del drenaže cerkvenih temeljev. Dela so usklajena z novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine. (Foto: A. B.)

V 71. letu nas je zapustila žena, mama, stara mama in teta

ANGELCA ŠTAMPALIJA

Nad mlino 56, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani, izrekli sožalje, podarili cvetje in sveče ter pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom dr. Milivoju Piletiču, dr. Tatjani Remec, vsemu osebju infektološkega oddelka novomeške bolnišnice za vso nego in pomoč ter osebju Doma starejših občanov v Šmihelu. Hvala tudi pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 74. letu starosti zapustil dragi mož, oči, stric, bratranec

ALOJZ MARKELC

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, nam stali ob strani v težkih trenutkih in pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo govorniku g. Maverju, gospodu župniku za opravljen obred ter ZKPZ Dob pri Mirni, pevcem za zapete žalostinke ter družini Pleskovič. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Življenje se včasih drži veselo na smeh, a včasih le stežka taji solze v očeh.

Najlepše je, ko se razsipa z žarom na vse strani in vse do poslednjega hipa z visokim plamenom gori.

Nepričakovano je v 67. letu starosti umrla

FANIKA POTOČNIK

roj. Škufca

iz Kota 96 a pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojno pospremili na zadnji poti.

Globoko pretreseni: hčerki Alenka in Nada ter sin Viktor z družinami, vnuk Tomaž, vnukinja Špela, Sabina, Petra in Tadeja, sestre Milena, Cveta, Nada, bratje Jože, Edo, Lado in Tone, prijatelji in sosede

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Peter Blatnik
Hrastulje 48, Škocjan
tel.: 068/770-013
mobitel: 0609/651-554
delovni čas: NONSTOP

Nudimo vam kompletne storitve, opravljamo pa tudi prevoze iz tujine in v tujino ter uredimo vse potrebne papirje.

Prevzamemo celoletno oskrbo pokopališča.

Ločitev je naša usoda, srečanje novo upanje

ZAHVALA

V 56. letu starosti se je mnogo prezgodaj končala življenjska pot ljubelega moža in očeta

VIKTORJA ŠENICE

iz Dol. Toplic

Iskreno se zahvaljujemo prav vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih nesebično nudili pomoč, darovali sveče, cvetje in nam z spodbudnimi besedami stali ob strani.

Žalujoči: žena Helena, otroci Andrej, Tanja in Jaka ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje - tvoje je bilo življenje. Bolečine si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala, a v naših srcih boš ostala.

V 85. letu je zatisnila trudne oči draga žena, mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

DANICA RADOJČIČ

iz Bojancev 11

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za izrečene besede sočutja, podarjeno cvetje in sveče. Zahvala govornikom ge. Miri Radojčič, g. Radu Vrliniču, g. župniku za opravljen obred, pogrebni službi Malerič, pevkam za zapete žalostinke in gospodu za zaigrano Tišino. Posebno se zahvaljujemo dr. Tomčevi za lajšanje bolečin naši mami v zadnjih trenutkih. Vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Kar je minilo, se ne vrne. Toda če je zašlo v svetlobi, se še dolgo sveti. (K. Foerster)

V 80. letu starosti se je poslovila od nas skrbna mama, sestra in teta

ZOFIJA GROM
roj. Tomič

z Ljubljanske ceste 13, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste z nami delili žalost in bolečino ter pokojno v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se za skrb dr. Humarjevi, zdravnikom ter osebju Pljučnega in Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Hvala kolektivoma Osnovne šole Otočec in Kovinarju Novo mesto, krajanom, pevcem iz Šmihela, gospodu za odigrano Tišino ter pogrebni službi Oklešen in JP Komunala. Posebej se zahvaljujemo g. proštu Jožefu Lapu za izrečene besede in lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

Iskrena in globoka

ZAHVALA

vsakomur posebej in vsem skupaj za izraze sožalja, za podarjeno cvetje, sveče in darovane maše, za trenutke spoštovanja, katere ste poklonili naši pokojni mami

FRANČIŠKI POVŠIČ

ob njenem poslednjem slovesu iz Čučje Mlake.

Hvala!

Čučja Mlaka, 27. vinotoka 1999

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni

DOLENJSKI LIST

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24
tel./fax: 068/322-282
tel. 068/342-470
mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **HIŠE:** V Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhopolju, Orehovici, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Ljubljani...

• **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju...

• **VIKENE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem vrhu, Novi Gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori...

• **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentruptu, Grobljem pri Šentjernej...

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku...

• **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Šmarjeti, Beli krajini...

• **NAJEM:** v najem oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Za nakup voščilnic UNICEF
je na milijone razlogov...
... za milijone otrok.

Poslovna darila in voščilnice

Brezplačen katalog lahko naročite
po telefonu: (061) 159 31 43
ali na naslov:

Slovenski odbor za Unicef,
Pavšičeva 4, 1000 Ljubljana

Z Unicefom dajete upanje

GOTOVINSKA POSOJILA
garancija - čekovni blanketi
068/375-875 9.00-12.00, 13.00-16.00

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

Bruma
PRODAJA GUM
VULKANIZERSTVO

MATIJA BRUNSKOLE s.p.
Hrast 1 a 8331 SUHOR
tel. 068/504-75 mobitel 0609/619-339

Če ste pozabili, naj vas spomnimo:
**ZDAJ JE PRAVI ČAS
ZA ZIMSKE GUME!**

OBVESTILO

Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije
obvešča, da je v Uradnem listu RS št. 88, z dne
29.10.1999, objavljen razpis za imenovanje
izvršiteljev.

Ministrstvo za pravosodje

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

RADIO SRAKA
94.6 MHz

RADIO BREŽICE
na 88,9 in 95,9 MHz

Verjemite ali ne...
RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 Kum 105,9

EŠPORT

IZŠLA JE NOVEMBRSKA ŠTEVILKA REVIEJE E-ŠPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh gostujejo: Rudi Hiti, Šarunas Jasikevičius, Vesna Horaček, Boris Popović, Martin Derganc...

Pišemo o perspektivi slovenskega nogometa, slovenskem vaterpolu, razvoju rugbyja na domačih tleh, vzhajajoči teniški zvezdi Sereni Williams, Scottieju Pippnu, svetovnem boksu in golfu.

Modne strani vas bodo popeljale v svet črno-belih barvnih kombinacij oblačil. Pišemo o trendovskih vrhnjih ženskih oblačilih, predručenem krznu, futuristični modi...

Podrobno predstavljamo najnovejšo smernice zapeljivega spodnjega perila, nismo pa pozabili niti na novosti na kozmetičnem trgu. Na avtomobilskih straneh smo pripravili podroben pregled teren-skih vozil na slovenskem trgu.

Na preizkušnji so bili: Mazda B2500, Citroen berlingo 1.4, Opel frontera sport, Renault megane cabrio in coupe ter Fiat seicento suite.

Predstavljamo najnovejši Hyundai accent prenovljeni VW polo, Peugeot 206 Hdi.

Pišemo o konceptih Bugatti chiron in Mercedes Benz SLR roadster.

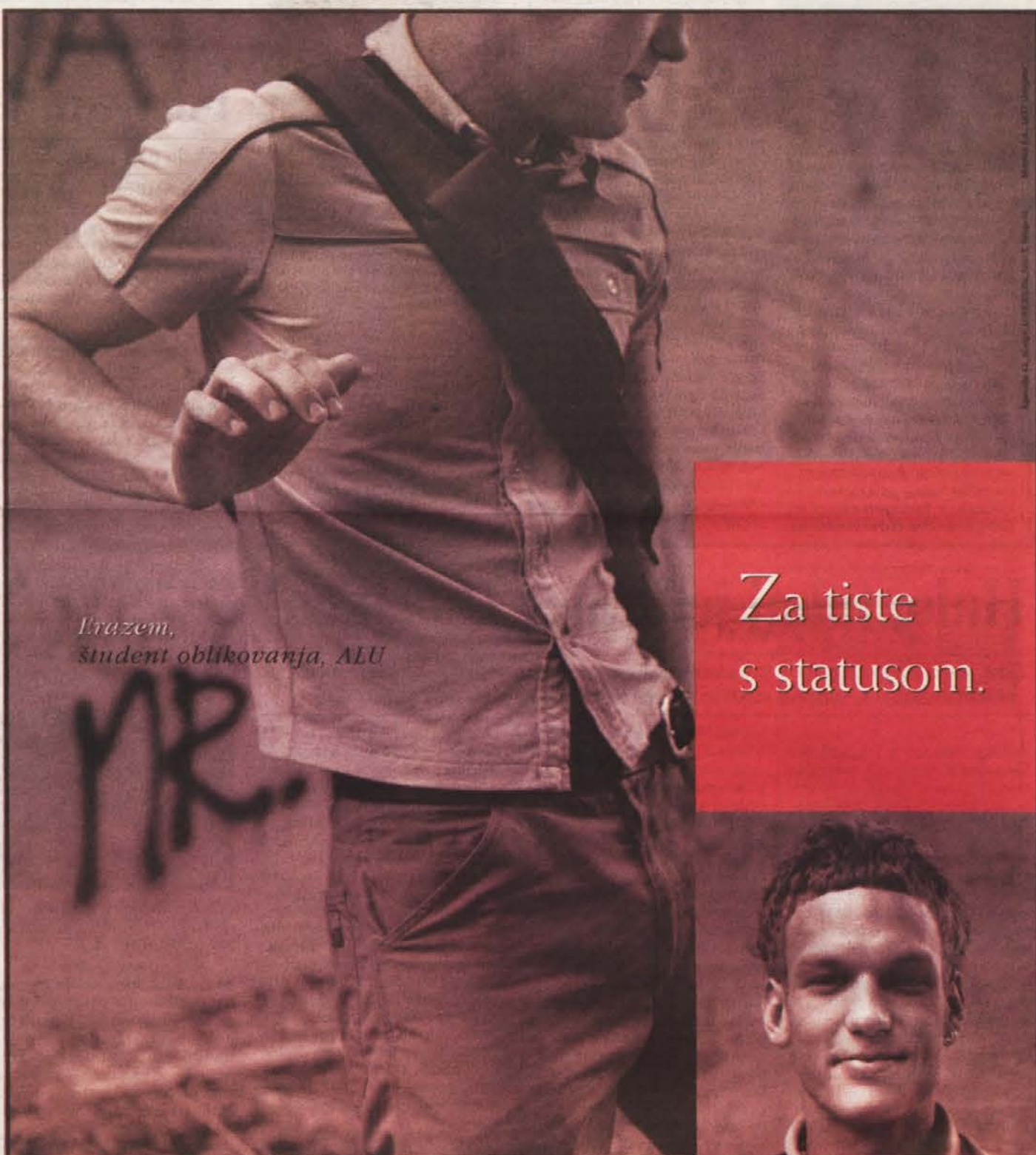
Popeljite se z nami!

Nova novembrska številka revije E-ŠPORT, MODA, AVTO vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov!

Prav tako vas čakajo tudi jesenske E-ŠPORT KRIŽANKE, z bogatimi nagradami!

SREČANJE STAREJŠIH

GABRJE - Krajevna organizacija Rdečega križa Gabrje, ki jo vodi predsednica Anica Korasa, in krajevna skupnost Gabrje, katere predsednik je Slavko Matko, sta nedavno organizirala v dvorani v Gabrju srečanje starejših. Za to priložnost so pripravili program člani brusniškega ansambla Mačkoni in plesalci iz osnovne šole Brusnice pod vodstvom mentorice Milene Jaklič. Med gosti prireditve so bili namestnica sekretarke združene območne organizacije RK Novo mesto Andreja Hribernik, ravnatelj OŠ Brusnice Jože Jazbec in Slavko Lenarčič, predsednik krajevnega organizacije RK Brusnice. Omenjeno srečanje je del dejavnosti KO RK Gabrje, kajti ob koncu leta bodo predstavniki organizacije obiskali bolne in stare na njihovih domovih.

*Brazem,
študent oblikovanja, ALU*

Za tiste
s statusom.

VPISALI STE SE V NOVO ŠTUDIJSKO LETO. DOBILI STE STATUS ŠTUDENTA. KAR JE V REDU. S STATUSOM SE VAM PONUJA TUDI NOVI MOBITELOV ŠTUDENSKI PAKET. KAR JE DODATNO V REDU. Z NJIM NAMREČ DOBITE MOŽNOST ZA ČETRTINO CENEJŠEGA MOBILCA GSM IZ MOBITELOVE PRODAJNE PONUDBE IN BREZPLAČEN PRIKLJUČEK V SISTEM MOBILTEL. 1000 TOLARJEV Mesečne naročnine, 15 TOLARJEV ZA MINUTO POGOVORA V MOBITELOVIH OMREŽJIH IN 79 TOLARJEV ZA MINUTO DNEVNEGA (OD 7.00 DO 19.00) OZIROMA 18 TOLARJEV ZA MINUTO VEČERNEGA (OD 19.00 DO 7.00 TER OB SOBOTAH NEDELJAH IN PRAZNIKIH VES DAN) POGOVORA V DRUGA OMREŽJA JE EDINO, KAR VAM BOMO ZARAČUNALI.*

VSE DODATNE STORITVE SO VKLJUČENE V ŠTUDENSKI PAKET.**

PONUDBA JE TAKO POCENI, DA BO ŠLA V PLITKI ŠTUDENSKI ŽEP, IN TAKO VELIKA, DA VAM BOMO OB NAKUPU MOBILNEGA TELEFONA IN SKLENITVI NAROČNIŠKEGA RAZMERJA PODARILI ŠE ŠTUDENSKI NAHRSTNIK (PODOBNEGA KOT JE ERAZMOV), KAMOR BOSTE APARAT LAHKO SPRAVILI.

Podrobnejše informacije dajejo zaposleni v Mobitelovih centrih po vsej Sloveniji in informatorji v Centru za pomoč naročnikom na brezplačni telefonski številki 080 70 70.

* Klici v tujino, iz tujine in v tujini ter uporaba dodatnih storitev, pošiljanje kratkih sporočil, preusmeritve in klici v telefonski predal po običajnih veljavnih cenikih.

** Izjema je storitev ALS, ki jo je potrebno naročiti.

MOBITEL OPOZARJA:

VKLJUČEN MOBILNI TELEFON MED
PREDAVANJI LAHKO POVZROČA
MOTČE ZVOKE, PREUSMERJA
KONCENTRACIJO IN ZBUJA
OBISOJAOČE POGLEDE.

UPORABLJAJTE TELEFONSKI PREDAL!

WWW.MOBITEL.SI

mobitel

SLOVENSKI OPERATOR NMT & GSM

svoboden kot ptica

Alojz Osvald

zaključil, če bi v tem še videl smisel. Kakor hitro se je namreč odprla orglarska šola, je pustil šolo v Ribnici in naslednja štiri leta hodil v Ljubljano. "V prvi letnik se nas je vpisalo 47, leta 1976, ko smo končali četrty letnik, pa nas je bilo samo še 6," se spominja zahtevnosti šole, ki takrat sicer še ni bila priznana, kot je danes, a je Alojzu kljub temu prinesla poklic, ki ga opravlja že skoraj 30 let.

Pridnost in vztrajnost, ki sta botrovali uspešnemu dokončanju zahtevne orglarske šole - Alojz se spominja, da so morali že v enem mesecu znati toliko kot v ribniški glasbeni šoli v vseh šestih letih - imata pri Alojzu korenine že v njegovem poreklu. Življenje na srednje veliki kmetiji v Sajevcu pri Ribnici, kjer se je rodil kot sedmi od 11 otrok, ga je navadilo na trdo delo, kar se mu je obrestovalo že pri 16-ih letih. Danes se namreč lahko pohvali, da je bil eden od dveh učencev, ki sta držala do konca v naporu šoli orgljanja pri dekani Antonu Pogorelcu v Fari, h kateremu je odšel v uk na pripravo, saj je bil takratnega ribniškega kaplana, ki je Alojza navdušil za orgle.

Po smrti strica Alojza, ki je umrl, ko je bilo Alojzu 5 let, so bili v Ribnici brez stalnega organista, dokler ga ni, kot je to pre-roško napovedal stric, nasledil Alojz. Vsestransko aktiven na glasbenem področju je takoj po vojski igral v ansamblu "Ribničan", ki je na Ptujem festivalu leta 1980, kjer je ansambel zadnjič nastopil, osvojil tretje mesto, sicer pa je krajši ali daljši čas vodil številne pevske zbornice. Še danes vodi cerkveni pevski zbor, je vodja in pevec kvarteta Inles in poje pri oktetu Gallus, ki ga občasno tudi vodi. Svojo ljubezen do glasbe, ki mu poleg nešteto drobnih opravkov doma zapolnjuje ves prosti čas, se je in se še vedno nesebično razdalja širom ribniške doline, prenesel pa jo je tudi na hčer Marjano in še posebej sina Tadeja, ki že ima svoj ansambel.

O morda napačnih odločitvah Alojz danes ne razmišlja več. Preveč je bilo dobrih, na katere je lahko ponosen. Med njimi je tudi, da se je brez sramu, ker je bil daleč najstarejši učenec, vpisal v glasbeno šolo šele pri 20. letih. Z glasbo v krvi - že oče je igral harmoniko - in izkušnjami, saj je že kot otrok igral harmoniko, pri 16-ih pa je začel igrati tudi na orgle, je hitro napredoval in učenje klavirja bi tudi uspešno

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Rojstvo šentjernejskega petelina

Prva selekcija za novo pasmo že opravljena

SENTJERNEJ - Prvi večji projekt društva Gallus Bartholomaeus iz Šentjerneja je vzreja nove pasme šentjernejskega petelina. Ker gre za zahteven proces, je društvo vanj vključilo priznane slovenske perutninarske strokovnjake. S strokovnjaki iz Biotehniške fakultete so najprej izdelali pravilnik o vzreji. Kot nosilca vzreje nove pasme šentjernejskega petelina so izbrali dve čisti pasmi: petelina ameriške pasme

newhampshire in kokoš pasme jerebičasta italijanka. Vzpostavili so tri vzrejne linije. Prvo linijo vzgaja Stane Černe iz Šentjerneja, drugo Drago Drnovšek iz Zameškega in trejo Stane Bregar iz Šentjerneja. Z rejci je društvo podpisalo pogodbo o vzreji.

V prvi generaciji se je izvalilo 76 križancev. Prvo selekcijo sta 22. oktobra opravila doc. dr. Antonija Holcman iz Biotehniške fakultete in dr. Janez Kebe iz Veterinarske klinike v Brezicah. Kdor želi imeti križanca nove pasme šentjernejskega petelina na svojem dvorišču, naj se čimprej oglasi na tel. 81-924, kjer zbirajo prijave.

LEJPŠEGA TIČA NEJ - Bodo na naslednji petelinjadi sodelovali že prvi šentjernejski petlini? (Foto: M. Hočvar)

ZASEGLI OROŽJE

OBREŽJE, DOBOVA - 27. oktobra je 45-letni državljani ZR Nemčije z osebnim vozilom znamke Mazda izstopil na MMP Obrežje. Policist je v notranjosti vozila našel pištolo znamke SM, cal. 8 mm, z vložnim nabojnikom, v katerem so bili štirje naboji. Sledil je predlog sodniku za prekrške. Istega dne je policist na MMP Dobova pri pregledu skritih mest v vlaku, ki vozi na relaciji Vinkovci-Zürich, našel v košu za smeti samokres, cal. 7,62 mm, in 47 kosov pripadajočega streliva. Ker je bilo na vlaku veliko potnikov, ni bilo mogoče ugotoviti, čigavi so najdeni predmeti.

Počivalnik

Skala nad Praprečami

ŽUŽEMBERK - Vse tja do petdesetih let so žene običajno nosile pšenico in koruzo v mlino peč. Šele pozneje so jo začeli voziti z vozovi. Med Žužemberkom in Gradencem je nekoč vodila kot glavna tista pot, ki je danes označujemo za gozdno. Če sledite tej gozdni poti, naletite nad Praprečami večjo skalo, ki so ji stari ljudje rekli počivalnik.

Upokojena učiteljica Fanika Longar iz Žužemberka se še do bro spominja, kako ji je njena mati vedno govorila, da so na tej skali ženske počivale, ko so prenašale žito v dolino ali ko so se z moko vračale iz mlina. Kamen je namreč vdolben, tako da se je utrujena ženska lahko usedla, za sabo pa je odložila težki tovor. Po tej poti so v žužemberške mlino nosile žito žene in dekleta iz Gradenca, s Sel pri Hinjah, z Vrha pri Selih in Višejca. Fanika Longar je že pred leti močno zaraščeno skalo očistila. Ko je odstranila mah, je na njej našla vklesane črke M, T in veli-

POČIVALNIK - Fanika Longar ob skali, ki so ji stari ljudje rekli počivalnik. (Foto: A. J.)

ko križev. Longarjeva je še pred leti otroke v tretjem razredu, ko so se učili o mlinih, peljala do počivalnika. Danes to pohvalno tradicijo nadaljuje učiteljica Irena. Tako se že najmlajši srečajo z zanimivo preteklostjo te skale, hkrati pa je to up, da ime počivalnik ne bo tonilo v pozabo.

A. JERNEJČIČ

JESEN PODAJA ROKO POMLADI - Letošnja jesen je izredno lepa, topla in sončna, kot že dolgo ne, zato ni nič čudnega, če je lepo vreme premamilo kakšno sadno drevo, da je poglalo v novo rast. Jablane in drugo sadno drevo, ki je poglalo cvetje, ta čas ni velika redkost. Na sliki: jablana v Regri vasi z jesenskim ovelim listom in pomladnim cvetom hkrati. (Foto: M. Markelj)

PREŠEREN NA STRUGI - Sredi oktobra so začeli snemati TV nadaljevanje in film o Prešernu. Projekt, vreden 417 milijonov tolarjev, naj bi bil končan do konca prihodnjega leta. 3. decembra 2000, na dvestoto obletnico Prešernovega rojstva, bodo na TV Slovenija začeli prikazovati to nadaljevanje, v kateri bo nastopalo več kot 130 igralcev in številni statisti, za snemanje pa je predvidenih kar 125 dni. Scenarij sta napisala dr. Matjaž Kmecl in Branko Šömen, režiser nadaljevanke in filma pa je Franci Slak. Snemanje so začeli na gradu Struga pri Otočcu. Na fotografiji: Prešeren (Pavle Ravnohrib) in Ana Marija Khlun (Nataša Barbara Gračner) v prizoru na gradu Struga. (Foto: Marko Kline)

NAŠLI ILEGALCE

POSAVJE - Romunska državljana sta 25. oktobra na parkirišču v ZRJ naskrivaj vstopila v tovarni prostor priklopnika in se tako odpeljala do MMP Obrežje. Policist je pri kontroli oba ilegalca našel. Vrnjena sta bila na Hrvaško. Državljanca Armenije, državljana Irana in trije državljani Romunije so 28. oktobra na nedovoljen način prestopili državno mejo v bližini Slovenske vasi. Zalotili so jih policisti in jih vrnili na Hrvaško.

KRAJA ZA 450 TISOČ TOLARJEV

ČRNOMELJ - V času od 23. do 25. oktobra je neznanec v Ulici Otona Župančiča v Črnomlju, kjer se poleg šole gradi nova telovadnica, iz notranjosti novogradnje ukradel iz kovinskega zabojnika več vrtnalnih strojev, vrtnalnih svedrov in navojno glavo. Lastnik M. K. iz Metlike je oškodovan za 450 tisoč tolarjev.

MIRTOVŠKI ŠRATELJ

"Kostelci bodo kmalu vedeli, koliko je ura, saj jim tudi Turistično športno društvo vsako leto za najlepše urejene okolice hiš podarja lične ure, delo umetnika Marjana Leša."

*VELIKA GOSPODARSKA OŠKODOVANJA

POSAVJE - PU Krško je letos obravnavala naslednje primere gospodarske kriminalitete z večjim oškodovanjem: v Avtoservisu Brežice so ogradili pet oseb zaradi zlorab v zvezi z lastninjenjem podjetja, skupno so podjetje oškodovali za 44 milijonov tolarjev; v Avtolinu Krško so ogradili dve osebi, ki sta si pridobili za okrog 2 milijona tolarjev protipravne premoženjske koristi; v Agrari Krško so ogradili tri odgovorne osebe, ki so podjetje oškodovali za 46 milijonov tolarjev; v Agroslogi Kapele so ogradili dve osebi zaradi tihotapstva in davčne zatajitve 26 milijonov tolarjev. Ovađena je bila tudi uslužbenka SO Brežice, ki je z zlorabo položaja omogočila fizičnim osebam protipravno pridobitev koristi v višini 7 milijonov tolarjev.

AZIJSKI VEČER

ČRNOMELJ - Jutri ob 20.30 bo v MKK Bela krajina 2. del potopisnega predavanja o popotovanju po azijskih deželah. Sledi študentski žur s skupino Cancenberg iz Metlike.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zakaj prepovedano zavijanje v levo na črnomaljsko Petrolovo črpalko? - Ostal brez štipendije - Pretežki tovornjaki čez otoški most - Naj RTVS svoj program prodajo nevsiljivo

Prvi klic je pripadal našemu stalnemu sodelavcu v tej rubriki Leopoldu Korelcu iz Črnomlja. Povedal je, da so ljudje zadovoljni, ker so pred časom dobili nov Petrolov bencinski servis pri hotelu Lahinja, vendar pa je bila storjena velika napaka. "Črnomaljski ki stanujemo v centru in še nižje, ne moremo z glavne ceste zaviti v levo na črpalko, ker imamo dvojno preprovo - polno črto in znak za prepovedano zavijanje v levo. Voziti moramo naprej do Istra-benzove črpalke in tam obrniti nazaj ali pa si kar tam postreči z bencinom. Ne razumemo, kako da se je uprava Petrola tako zlahka odrekla Črnomalcem," je povedal Korelec. Imel je tudi pripombe glede ureditve cestišča v begunski center oz. v poslovno cono Majer, kjer bi glede na gostoto prometa nujno potrebovali vsaj talne oznake. "Menda ne bo treba čakati, da se zgodi prometna nesreča in bodo šele potem ukrepali. Ali je težko kupiti pet ki-

logramov barve in čopič ter dobiti koga, ki bo označbe narisal?" se ogorčeno sprašuje, tudi zato, ker je to vprašanje na črnomaljsko občino že naslovil, pa ni dobil odgovora. Vinko Kunič iz oddelka za okolje in prostor na črnomaljski občini je v zvezi s prvim problemom dejal, da je prepoved zavijanja v levo na bencinsko črpalko bila stvar strokovnjakov, in sicer z Direktije za ceste. Gre za križišče, zato je takšna odločitev iz varnostnih razlogov potrebna. Petrol pa je za ta ukrep vedel že prej, vendar ga to očitno ni motilo.

Za Marijo iz Šentjerneja je bila sreda žalosten dan. Po pošti je namreč prejela od Zavoda za zaposlovanje - Oddelka za republiške štipendije zavrnilno prošnjo za štipendijo njenega sina. "Piše, da je do te štipendije upravičen tisti, na katerega v družini na mesec pride 48 tisoč tolarjev bruto oz. 35 tisoč tolarjev neto ali manj. Mi mejo presegamo čisto malo, pa še to zaradi sredstev iz jamstvene-ga sklada, tako da smo v resnih težavah, kako naj sinu omogočimo nadaljevanje študija v Ljubljani. Samo stanarina znaša 25 tisoč tolarjev! Kje je še prevoz, obleka, hrana?! Kako je sploh določen tako nizek cenaz, saj s 35 tisoči tolarjev ne more nihče živeti! Imam še enega šoloobveznega otroka, ki tudi ne prejema nobene štipendije, do predkratim pa sem bila brezposelna. Ne morem razumeti, kako da v naši državi ne pomagajo tistim, ki radi in pridno študirajo, pa jim starši šolanje težko omogočimo."

Krajana iz Dolenje vasi pri Otočcu moti prepogost promet tovornih vozil po cesti Ratež-Otočec preko lesenega otoškega mostu, predvsem med 5.30 in 7.30. V glavnem gre za odvoz komunalnih odpadkov, prevoz mleka ipd., in tovornjaki gotovo

presejajo dovoljeno težo, ki znaša do 6 ton. "Ti vozniki izkoriščajo jutranje ure, ko tam ni nikoli nobenega policista. Pa ne gre le za to, da se s tem uničuje most, gre tudi za varnost okrog 25 otrok, ki tam vsak dan v tem času hodijo v šolo po cesti brez pločnika!" je povedal.

Marija Lipovšek iz Novega mesta se pridružuje pohvali roletarstva Medle, ki je pred kratkim obdarilo revno družino. "Tudi sama imam imam dobre izkušnje z njihovim podjetjem. Lani sem prinesla obnoviti uničeno rolet, kar so storili v dogovorjenem roku, v dveh dneh, bili so zelo prijazni in ob plačilu so mi vrnili tudi drobšč v kovancih, kar pri obrtnikih ni ravno pogost pojav. Po tako prijaznih uslužbencih bi se veljalo zgledovati."

Zadnjič številko Dolenjskega lista je že prvi dan dobro pregledala Dragica Petrič iz Novega mesta, toda razočarana ugotavlja, da nikjer ni obvestil, kdaj bodo potekale komemoracije na pokopališčih v Ločni in Šmihelu. "Prav bi bilo, da bi nas o tem obvestili, saj to vse zanima. Sploh pa se mi zdi, da je o dogajanjih v Novem mestu premalo pisane v našem časopisu," je dejala Dragica.

Bralec iz okolice Novega mesta se ne strinja, da bi naročnino RTV Slovenija morali plačevati vsi ob položnicah za elektriko. "Imam satelitsko anteno in si moram sam kupovati kartice, če hočem kaj gledati. Naj še oni najdejo nevsiljiv način, če bo njihov program sploh kdo želel spremljati!"

Krajanka s Sel pri Zburah v zvezi z nedavnim tragičnim dogodkom v Novem mestu, ko so Romi tako močno pretepli varnostnika Ljubljanskih mlekar na Bajnofu, da je te dni podlegel poškodbam, sprašuje, kako je sploh poskrbljeno za varnost varnostnikov. L. M.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priluh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

DOLENJSKI LIST

7. novembra 1985

Križ čez rudnik na Blanci

Delegati vseh treh zborov sevniske občinske skupščine so konec oktobra brez pripombe izglasovali odločbo o likvidaciji Rudnika nekovin Blanca. Nadaljnje postopke bo opravilo sodišče. Poročali smo že, da so se v Sevnici še nadejali rešitve ob skupni akciji nekaterih kolektivov, vse skupaj pa se je podrl kot hišica iz kart, ko je mariborski Projekt zahteval svoj delež nazaj. Krška Sava je ob tem ugotovila tudi pomanjkljivost v registraciji, in potemtakem ta kolektiv sploh ni bil pravno veljaven soustanovitelj.

Večji avtokamp

Čateški zdraviliški delovni kolektiv se je pridružil slovesnostim za brežiški praznik z odprtjem novega dela avtokampa. Razširili so ga za 100 enot in tako bo prihodnje leto dnevno v njem prebivalo manj kot dva tisoč gostov. V Termah uspešno začnejo tudi akcijo "Što hišic za sto delovnih organizacij". Terme bodo za zainteresirane kolektive pripravile prostor s priključki pitne, termalne in sanitarne vode, s kanalizacijo, elektriko in dostopom do vsake hišice posebej.

Spet blago na kredit

Odkar so žepi potrošnikov vse bolj prazni, trgovska skladišča pa vse bolj polna, so za obe plati poiskali začasno rešitev. Prodajali bodo blago na obročno plačilo, in to brez obresti, vendar ne v neomejenih količinah. Vse bo zakonito, ko bodo posamezna trgovska podjetja s potrošniškimi sveti podpisala sporazum, ki pa ne bo za vse trgovine enak.

Premalo plina

V Ribnici plina pogosto zmanjka, posebno zdaj v mrzlih dneh, ko je njegova poraba večja, so opozorili delegati na zadnji seji zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Ribnica. Občani so še posebno nezadovoljni zato, ker pomanjkanje plina ni splošen slovenski pojav, ampak je značilen le za Ribnico. Menijo, da je vzrok pomanjkanju le dejstvo, da Ribnica dobiva na teden še vedno isto število plinskih bomb kot pred leti, čeprav je v zadnjih letih hitro napredovala in z njo tudi potreba po plinu.

Kruh

V četrtek popoldne so v večini novomeških prehrabnih trgovin prodajali en dan star kruh. Zlobneč pripovedujejo, da so peki in trgovci s tem po svojih močeh prispevali k vzdušju dneva mrtvih. Kupec, ki je ugriznil v trdo skorjo, je tako rekoč moral pomisliti na vse mogoče minljivosti tega sveta.

Okvara odstranjena

Minuli teden so začeli greti radiatorji v vseh stanovanjih tudi v Kidričevu 1 in 3 v Kočevju, kjer so imeli z ogrevanjem težave že vse od vselitve, se pravi 16 let, zaradi česar je prihajalo do mnogih hudih besed, obtožb, sporov in celo razprav pred sodiščem ter v zvezi s tem tudi nepotrebnih stroškov. Najhuje pri tem pa je, da so zaradi dolgotrajnega neodgovornega početja stanovalci izgubili zaupanje v pravičnost in sposobnost nekaterih odgovornih delavcev v posameznih organih in tudi organizacijah.